

HALKBANK a.d. Beograd
Finansijski izveštaji
31. decembar 2020. godine i
Napomene uz finansijske izveštaje

SADRŽAJ

Strana

Finansijski izveštaji:

Bilans stanja	4
Bilans uspeha	5
Izveštaj o ostalom rezultatu	6
Izveštaj o promenama na kapitalu	7
Izveštaj o tokovima gotovine	8
Napomene uz finansijske izveštaje	9 - 115

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2020. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2020.	2019.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.8, 15	13,707,004	10,013,564
Založena finansijska sredstva	17	1,200,000	2,260,870
Hartije od vrednosti	3.7, 17	9,920,811	8,346,480
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.9, 18	2,398,670	1,453,134
Kredit i potraživanja od komitenata	3.9, 19	55,520,331	45,804,396
Nematerijalna imovina	3.6, 20a	321,182	270,726
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.4, 20b, 20c, 20e	1,367,676	1,317,692
Investicione nekretnine	3.5, 20d	133,306	137,845
Odložena poreska sredstva	3.10, 14b	62,393	62,393
Ostala sredstva	21	384,524	326,443
UKUPNO AKTIVA		85,015,897	69,993,543
OBAVEZE			
Obeveze po osnovu derivata	16	1,266	1,563
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.7, 22	10,355,655	8,438,685
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.7, 23	60,969,422	48,486,776
Rezervisanja	2.6, 24	77,546	117,590
Ostale obaveze	25	1,123,462	850,210
UKUPNO OBAVEZE		72,527,351	57,894,824
KAPITAL			
Akcijski kapital	3.11, 26	8,972,603	8,972,603
Dobitak	26	1,212,036	472,836
Rezerve	3.11, 26	2,303,907	2,653,280
UKUPNO KAPITAL	26	12,488,546	12,098,719
UKUPNO PASIVA		85,015,897	69,993,543

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 25. februara 2021. godine.

 Aleksandar Mijailović
 Direktor Sektora za finansijsko
 upravljanje i planiranje

 Dušica Erić
 Član Izvršnog odbora Banke

 Kenan Bozkurt
 II Predsednik Izvršnog odbora Banke

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2020.	2019.
Prihodi od kamata	3.1, 4a	2,714,093	2,528,261
Rashodi kamata	3.1, 4b	(521,547)	(423,985)
Neto prihod po osnovu kamata		2,192,546	2,104,276
Prihodi od naknada i provizija	3.2, 5a	981,159	929,972
Rashodi naknada i provizija	3.2, 5b	(207,104)	(158,613)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		774,055	771,359
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu promene fer vrednosti			
finansijskih instrumenata	6	(2,491)	(7,068)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	80,392	20
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.3, 9	17,260	8,020
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	11a	(294,510)	(214,832)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	8	252	-
Ostali poslovni prihodi	10	11,184	16,395
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		2,778,688	2,678,170
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	12	(958,415)	(906,313)
Troškovi amortizacije	3.4, 3.5, 3.6, 20	(404,384)	(362,928)
Ostali prihodi	13	36,913	15,588
Ostali rashodi	13	(923,096)	(951,681)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		529,706	472,836
Porez na dobitak	3.10, 14	-	-
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	3.10, 14	-	-
DOBITAK PERIODA	26	529,706	472,836

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 25. februara 2021. godine.

Aleksandar Mijailović
Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

Dušica Erić
Član Izvršnog odbora Banke

Kenan Bozkurt
Predsednik Izvršnog odbora Banke

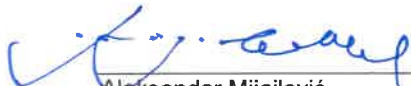
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
DOBITAK PERIODA	529,706	472,836
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak:</i>		
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava (napomena 20b)	-	523
Aktuarski gubici (napomena 24b)	(2,882)	(773)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak:</i>		
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (napomena 17)	18,127	478,764
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (napomena 17)	(155,113)	(4,315)
Ukupan (negativan)/pozitivan ostali rezultat perioda	(139,868)	474,199
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA	389,838	947,035

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 25. februara 2021. godine.

Aleksandar Mijailović
Direktor Sektora za finansijsko
upravljanje i planiranje

Dušica Erić
Član Izvršnog odbora Banke

Kenan Bozkurt
Predsednik Izvršnog odbora Banke

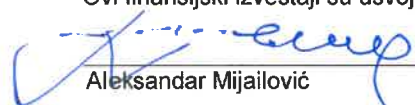

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine
(U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupan kapital
Početno stanje na dan 1. januara 2019.godine	6,260,280	2,712,323	1,312,431	452,553	414,098	11,151,685
Efekti prve primene MSFI 9 koji su knjiženi na teret dobiti iz prethodnog perioda	-	-	-	-	-	-
Korigovano početno stanje na dan 01. januar prethodne godine	6,260,280	2,712,323	1,312,431	452,553	414,098	11,151,685
Aktuarski gubici	-	-	-	(773)	-	(773)
Dobici po osnovu povećanja fer vrednosti osnovnih sredstava	-	-	-	523	-	523
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	472,836	472,836
Raspodela dobiti iz prethodnog perioda	-	-	414,098	-	(414,098)	-
Ostalo	-	-	(1)	-	-	(1)
<i>Ostali rezultat:</i>						
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	474,449	-	474,449
Stanje na dan 31. decembra 2019. Godine	6,260,280	2,712,323	1,726,528	926,752	472,836	12,098,719
Početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	6,260,280	2,712,323	1,726,528	926,752	472,836	12,098,719
Aktuarski gubici, neto	-	-	-	(2,882)	-	(2,882)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	529,706	529,706
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi – povećanje	-	-	-	(209,494)	209,494	-
Ostalo	-	-	(1)	(10)	-	(11)
<i>Ostali rezultat:</i>						
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(136,986)	-	(136,986)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	6,260,280	2,712,323	1,726,527	577,380	1,212,036	12,488,546

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

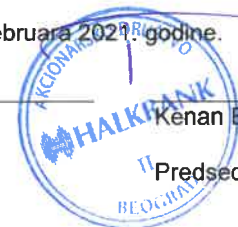
Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 25. februara 2021. godine.

 Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

 Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

 Kenan Bozkurt

Predsednik Izvršnog odbora Banke

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine
(U hiljadama dinara)

	2020.	2019.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	3,336,228	3,363,646
Prilivi od kamata	2,336,690	2,406,095
Prilivi od naknada	986,193	943,344
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	13,345	12,055
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	-	2,152
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(2,612,465)	(2,401,941)
Odlivi po osnovu kamata	(461,902)	(394,245)
Odlivi po osnovu naknada	(204,341)	(155,653)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1,017,402)	(892,133)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(205,930)	(184,911)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(722,890)	(774,999)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza	723,763	961,705
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	14,422,256	11,364,052
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	-	322
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	14,422,256	11,363,730
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(11,660,016)	(8,113,395)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(11,660,016)	(8,113,395)
Neto priliv(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	3,486,003	4,212,362
Plaćeni porez na dobit	-	(103)
Neto priliv(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	3,486,003	4,212,259
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	2,228,958	1,823,071
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	2,145,491	1,822,115
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	83,467	956
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(3,258,361)	(5,395,521)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(2,812,474)	(5,226,747)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(445,887)	(168,774)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(1,029,403)	(3,572,450)
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1,361,815	2,152,990
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	-	-
Prilivi po osnovu uzetih kredita	1,361,815	2,152,990
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(2,267,599)	(2,293,847)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(2,022,973)	(2,117,368)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(244,626)	(176,479)
Neto priliv(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(905,784)	(140,857)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	21,349,257	18,703,759
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(19,798,441)	(18,204,807)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	1,550,816	498,952
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVALENTI NA POČETKU GODINE	5,631,661	5,145,155
(NEGATIVNE)/POZITIVNE KURSNE RAZLIKE, NETO	(20,856)	(12,446)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVALENTI NA KRAJU PERIODA	7,161,621	5,631,661

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 25. februara 2021. godine

Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Kenan Bozkurt

II Predsednik Izvršnog odbora Banke

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

1.1. Osnivanje

HALKBANK a.d. Beograd, prethodno poznata kao Čačanska banka posluje neprekidno od 1. jula 1956. godine, od kada je u toku svog rada i razvoja više puta menjala naziv i organizacioni oblik.

Turkiye Halk Bankasi AS, Istanbul/Turska je u maju 2015. godine postala većinski vlasnik Čačanske banke. Promena vlasništva uslovljava je promenu imena i sedišta Banke. Novo ime banke je **HALKBANK a.d. Beograd** (u daljem tekstu "Banka"). Tokom 2018. godine Turkiye Halkbankasi AS, Istanbul/Turska postala je jedini vlasnik otkupivši i deo akcija koje su bile u vlasništvu preostalih manjinskih akcionara.

Banka je registrovana u Registru privrednih subjekata Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

1.2. Poslovanje

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama.

Centrala Banke je u Beogradu. Sedište Banke je u ulici Milutina Milankovića br. 9e, Beograd, što je registrovano u Agenciji za privredne registre pod brojem BD 82129/2016 dana 19. oktobra 2016. godine.

Na dan 31. decembra 2020. godine, Banka u svom sastavu ima 28 filijala (2019: 25 filijale), i to u Beogradu (devet filijala), Čačku (tri filijale), Jagodini, Gornjem Milanovcu, Kraljevu, Užicu, Kragujevcu, Kruševcu, Arandelovcu, Valjevu, Šapcu, Nišu, Leskovcu, Novom Sadu, Pančevu, Novom Pazaru, Subotici i Smederevu, kao i 7 ekspozitura (2019: 9 ekspozitura) u Paraćinu, Požegi, Topoli, Ivanjici, Vrnjačkoj Banji, Zrenjaninu i Tutinu i 1 šalter.

Banka je tokom 2020. godine otvorila novu ekspozituru u Zrenjaninu.

Na dan 31. decembra 2020. godine Banka je imala 540 zaposlenih, a na dan 31. decembra 2019. godine 525 zaposlenih. Poreski identifikacioni broj Banke je 100895809.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaje Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") za 2020. Godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Banka, kao veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013, 30/2018 i 73/2019), u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"). Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 71/2014, 135/2014, 103/2018 i 93/2020).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke. Banka nije matično pravno lice, odnosno nema zavisna i pridružena pravna lica, tako da se ne vrši sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja. Jedini akcionar Banke je Turkiye Halkbankasi AS, Istanbul/Turska.

Priloženi finansijski izveštaji se odnose na izveštajni period koji se završava 31. decembra 2020. godine. Priloženi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Banke 25. februara 2021. godine.

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

- finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti i

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrdiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcija lizinga koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrđivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrđivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napmeni 2.2., dok novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni, obelodanjeni su u napomeni 2.3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu

- **Izmene MSFI 3 “Poslovne kombinacije”** – Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije za koje je datum sticanja pada na dan ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja, koji počinje na dan 1. januara 2020. godine ili posle njega, kao i za sticanje imovine na dan ili nakon dana početka tog perioda);
- **Izmene MSFI 9 “Finansijski instrumenti” MRS 39 “Finansijski instrumenti: priznavanje i merenje” i MSFI 7 “Finansijski instrumenti: obelodavanje”**- Reforma referentne kamatne stope (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- **Izmene MRS 1 “Prezentacija finansijskih izveštaja” I MRS 8 “Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške”** – Definicija materijalnog značaja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- **Izmene Upućivanja na Konceptualni okvir u Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja** (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).

Usvajanje ovih izmena i dopuna postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.3. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja, ali koji nisu još uvek stupili na snagu:

- **MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“**, uključujući izmene MSFI 17 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine);
- **Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“** - Pozivanje na konceptualni okvir sa izmenama MSFI 3 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022.);
- **Izmene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“** - Proširenje privremenog izuzeća od primene MSFI 9 (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produžen je na godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili kasnije),
- **Izmene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Ulaganja u pridružena i zajednička ulaganja“** - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovog pridruženog ili zajedničkog ulaganja i dalje izmene i dopune (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vreme do istraživačkog projekta na zaključena je kapitalna metoda);
- **Izmene MSFI 16 „Zakupi“** - Koncesije zakupnina povezane sa Covid-19 na snazi su za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. godine, ali je ranija primena dozvoljena, uključujući u finansijskim izveštajima koji još uvek nisu odobreni za izdavanje 28. maja 2020. godine (izmena i dopuna dostupna je i za privremene izveštaje);
- **Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“** - Klasifikacija obaveza kao tekućih ili dugoročnih (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine);
- **Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“** - Objavljivanje računovodstvenih politika (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine),
- **Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“** - Definicija računovodstvenih procena (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine),
- **Izmene MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“** - Prihodi pre nameravane upotrebe (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- **Izmene MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“** - Teški ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- **Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i merenje“, MSFI 7 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanje“, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i MSFI 16 „Zakupi“** - Reforma referentne vrednosti kamatnih stopa - faza 2 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021.).
- **Izmene i dopune različitih standarda usled „Poboljšanja MSFI (ciklus 2018 -2020)“** koji proističu iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41) prvenstveno u cilju uklanjanja nedoslednosti i razjašnjavanja formulacija (Izmene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 na snazi su za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine. Izmjena MSFI 16 odnosi se samo na ilustrativni primer, pa nije naveden datum stupanja na snagu.).

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

2.4. Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz revidiranih finansijskih izveštaja Banke za 2019. godinu. Računovodstvene politike i procene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza,

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Uporedni podaci (nastavak)

korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2019. godinu.

2.5. Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

2.6. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da mogu prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Politike od 1. januara 2018. godine

Banka priznaje rezervisanje za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat za kreditne obaveze i izdate garancije.

Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao input u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka kao i ocena o značajnom povećanju kreditnog rizika obelodanjene su u Napomeni 29.1.

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u pogledu mogućnosti i sposobnosti dužnika da uredno izvršava svoje obaveze prema Banci.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka (napomene 11b, 18 i 19).

b) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja (imovine) i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja (imovine) i nekretnina, postrojenja i opreme zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja (napomena 20).

c) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na godišnjem nivou analiziraju se vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja (imovina) i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indicija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti (napomena 20).

d) Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu kao rezultat prošlih događaja, kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Radi održavanja najbolje moguće procene, rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.6. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze, rezervisanje se ukida kroz bilans uspeha. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala (Napomena 24).

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

e) Rezervisanja po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u sudske sporove koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, pitanja koja se tiču radnih odnosa a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada postoji verovatnoća da će nastati odliv resursa (verovatnoća negativnog ishoda veća od 50%) i kada obaveza može dovoljno pouzdano da se izmeri. Shodno navedenom, kada postoji očekivanje da će ishod spora biti negativan po Banku rezervisanje se vrši u visini procenjenog izdatka potrebnog da se izmiri data obaveza na obračunski datum. Procena rezervisanja vrši se na kvartalnom nivou. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

f) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznata su na neiskorišćene poreske gubitke do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti. Procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitka. Dodatne informacije su obelodanjene u napomeni 3.10.

g) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije su obelodanjene u napomeni 3.12.

h) Fer vrednost finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem određenih tehnika procene koji podrazumevaju određeni stepen rasuđivanja u proceni fer vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Ovo podrazumeva metode sadašnje vrednosti i ostale modele koji se baziraju na parametrima koji se mogu posmatrati kao i, u manjem obimu, na parametrima koji se ne mogu posmatrati.

Modeli vrednovanja se primarno koriste za vrednovanje derivata na slobodnom berzanskom tržištu i državnih obveznica i dugovnih hartija od vrednosti kojima se ne trguje na aktivnom tržištu. Ovi modeli uzimaju u obzir i uticaj

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.6. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

na kreditni rizik, ako je materijalan. Svi modeli vrednovanja su potvrđeni pre nego što su korišćeni kao osnova za finansijsko izveštavanje i periodično pregledani nakon toga od strane kvalifikovanog kadra, nezavisno od oblasti koja je dovela do kreiranja modela.

Gde god je moguće, Banka upoređuje vrednovanje koje proizilazi iz modela sa kotiranim cenama sličnih finansijskih instrumenata i sa stvarnim vrednostima u slučaju realizacije, da bi potvrdila i kalibrirala njene modele. Raznovrsni faktori su ugrađeni u modele Banke, uključujući stvarne i procenjene tržišne vrednosti i stope, kao i vreme i promene, dubinu tržišta i likvidnost i promene u kreditnom riziku finansijskih obaveza.

Banka primenjuje modele dosledno iz perioda u period, obezbeđujući uporedivost i kontinuitet vrednovanja kroz vreme, ali procena fer vrednosti nerazdvojno uključuje i značajan nivo prosuđivanja. Stoga, rukovodstvo ustanovljava prilagođavanje vrednovanja da pokrije rizike povezane sa procenom parametara koji se ne mogu primetiti i pretpostavki u okviru samih modela.

Iako je u nekim slučajevima potreban značajan nivo prosuđivanja za određivanje fer vrednosti, rukovodstvo veruje da su fer vrednosti koje prikazuju finansijsku poziciju i promene fer vrednosti prikazane u bilansu uspeha obazrive i odražavaju stvarne uslove privrede, bazirane na izvršenim kontrolama i procedurama za zaštitu.

Metode, pretpostavke i tehnike procene koje se koriste za utvrđivanje fer vrednosti detaljno su obrazložene u napomeni 29.

i) Povezana lica sa Bankom

U skladu sa Zakonom o bankama i u skladu sa internom Procedurom Upravljanje rizikom izloženosti, lica povezana sa Bankom su:

- 1) članovi bankarske grupe u kojoj je Banka, HALKBANK
- 2) članovi Upravnog i Izvršnog odbora Banke, članovi odbora Banke utvrđenih Zakonom o bankama, članovi organa upravljanja i rukovođenja člana bankarske grupe u kojoj je Banka, kao i članovi porodice ovih lica,
- 3) lica sa učešćem u banci i u licima koja su članovi bankarske grupe u kojoj je Banka, kao i članovi porodice ovih lica,
- 4) pravna lica u kojima lica iz tač. 2) i 3) ovog stava imaju kontrolno učešće.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Banka prikazuje bilans uspeha u kojem su prihodi i rashodi grupisani prema svojoj prirodi i obelodanjuje iznose glavnih vrsta prihoda i rashoda.

Obelodanjivanje u bilansu uspeha i u napomenama uključuje sve pozicije prihoda i rashoda u skladu sa važećim propisanim obrascima za sastavljanje finansijskih izveštaja.

Prihodi od kamata i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha za sve instrumente koji nose kamatu, a na bazi obračunatih kamata primenom metode efektivne kamatne stope.

Banka će prestati sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate u sledećim slučajevima:

- donošenja odluke o pokretanju stečajnog postupka nad dužnikom,
- donošenja odluke o pokretanju sudskog postupka naplate potraživanja nad dužnikom,
- donošenja Odluke nadležnog odbora o prestanku priznavanja prihoda po osnovu obračunate kamate, odnosno identifikovanjem drugih okolnosti koje otežavaju naplatu potraživanja i
- kada je dužnik pravno lice ili preduzetnik u docnji dužoj od 150 dana.

U slučaju kada Banka prestane sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate vrši se evidentni obračun kamate radi usaglašavanja potraživanja i obaveza sa dužnikom i tako obračunatu kamatu Banka evidentira u okviru druge vanbilansne aktive. Nakon identifikacije objektivnih dokaza obezvređenja i priznavanja umanjenja vrednosti,

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata (nastavak)

prihod od kamata na plasmane u nivou 3 obračunava se i priznaje u bilansu uspeha primenom efektivne kamatne stope na neto osnovicu (Unwinding).

Prihodi od naknada za odobravanje kredita kod kojih je unapred poznat plan otplate se priznaju u bilansu uspeha kao prihodi od kamata i vremenski se amortizuju primenom metoda efektivne kamatne stope. Prihodi od naknada za odobravanje kredita kod kojih nije unapred poznat plan otplate (okvirni krediti, dozvoljena prekoračenja po tekućem računu, kreditne kartice i slični plasmani), garancija i drugih oblika jemstava se vremenski amortizuju primenom linearnog metoda i iskazuju u okviru prihoda od naknada i provizija.

3.2. Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija

Sve naknade i provizije koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta obračunavaju se u skladu sa MSFI 15.

Prihod se priznaje tokom vremena kada ili dok Banka ne ispuni svoje obaveze, odnosno kada pruži ugovorene usluge svojim klijentima.

Banka priznaje naknadu za ugovorne obaveze i to za neispunjene obaveze prema ugovoru i prikazuje ih kao ostale obaveze u Bilansu stanja. Slično tome, ako Banka ispuni ugovornu obavezu pre nego što primi naknadu, takođe je priznaju u Bilansu stanja, ili kao Ostala sredstva ili kao Potraživanje, u zavisnosti od toga da li je potrebno ispunjenje još neke obaveze pored protoka određenog vremena za dobijanje naknade.

Naknade i provizije sastoje se uglavnom od Naknada od platnog prometa, Naknada od poslova izdavanja garancija, Naknada od menjačkih poslova, Naknade od platnih kartica i ovi prihodi se odnose na klijente iz segmenta privrede i stanovništva, kao što je prikazano u napomeni 5.

U svim slučajevima ukupna cena naknade iz određenog ugovora raspoređuje se između različitih obaveza izvršavanja na osnovu relativno odvojenih cena zasebnih proizvoda i usluga. Cene naknada koje Banka ugovara, utvrđene su različitim tarifama Banke i ne uključuju promenljivu komponentu. Prihod od naknada i provizija prema ugovoru isključuje sve iznose naplaćene u ime i za račun trećih lica. Prihod od naknada i provizija se vremenom priznaje. Značajan deo prihoda od naknada i provizija priznaje se nakon pružanja usluge i naplate naknade od kupca.

Provizije proistekle iz deviznih transakcija prikazuju se u Bilansu uspeha i Izveštaju o ostalom rezultatu prilikom njihove naplate. Naknade i provizije za odobravanje i upravljanje plasmanima za koje se smatra da su deo efektivnog prihoda amortizuju se tokom trajanja plasmana i priznaju kao tekući finansijski prihodi tokom perioda primenom metode efektivne kamatne stope.

3.3 Preračunavanje iznosa u stranoj valuti

Poslovne promene nastale u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na dan bilansa stanja.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika u skladu sa MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva”. Dobici i gubici koji nastaju, u slučajevima vezivanja anuiteta za kurs dinara u odnosu na neku stranu valutu, obračunavaju se na dan bilansa i iskazuju se kao prihodi ili rashodi od efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Nekretnine, postrojenja i oprema

Početno merenje građevinskih objekata vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci osnovnog sredstva.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Vrednovanje građevinskih objekata nakon početnog priznavanja vrši se primenom modela revalorizacije predviđenog MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema po revalorizovanom iznosu umanjenom za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Procenu revalorizovane vrednosti i preostalog veka trajanja građevinskog objekta vrši najmanje jednom u tri godine ovlašćeni procenjivač (sudski veštak građevinske struke).

Procena tržišne vrednosti od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača izvršena je na dan 30.novembra 2018. godine.

Postrojenja i oprema se prilikom početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravke vrednosti, dok se vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, investicionih nekretnina, postrojenja i opreme sa ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja u skladu sa Pravilnikom o amortizaciji nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava i investicionih nekretnina.

Na kraju godine Banka interno preispituje knjigovodstvene iznose svojih građevinskih objekata da bi utvrdila da li postoje nagoveštaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrednosti. Ako postoje takve naznake Banka vrši procenu nadoknadivog iznosa da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak od umanjenja.

Tokom 2020. godine primenjivane su sledeće godišnje stope amortizacije koje nisu bile predmet izmena u odnosu na 2019. godinu:

Građevinski objekti	2.50%
Investicione nekretnine	2.50%
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	16.67% - 20.00%
Kompjuterska oprema	20.00%
Nameštaj i ostala oprema	16.67% - 20.00%

3.5. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Banka drži radi izdavanja u zakup i računovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 40 Investicione nekretnine. Početno merenje investicione nekretnine vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja.

Nakon početnog priznavanja Banka meri svoju investicionu nekretninu po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupan iznos amortizacije.

Za obračun amortizacije investicionih nekretnina primenjuje se proporcionalni metod otpisivanja u procenjenom veku trajanja u skladu sa internim aktima Banke.

Za amortizaciju investicionih nekretnina korišćen je rok od 40 godina, odnosno stopa amortizacije od 2.5%.

Na kraju godine, Banka interno preispituje knjigovodstvene iznose svojih investicionih nekretnina da bi utvrdila da li postoje nagoveštaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrednosti. Ako postoje takve naznake Banka vrši procenu nadoknadivog iznosa da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak od umanjenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se prilikom početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravke vrednosti, dok se vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti. Nematerijalno ulaganje je ulaganje ulicence, patente i softvere.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nematerijalnog ulaganja u ugovorenom periodu korišćenja ili procenjenom korisnom veku trajanja ukoliko nije ugovoren period korišćenja. Najčešće je u pitanju period od 3 do 5 godina.

3.7. Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor po osnovu kojeg nastaje finansijsko sredstvo jednog preduzeća ili finansijska obaveza ili instrument kapitala drugog preduzeća.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze Banka priznaje u svom bilansu stanja u skladu sa MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja i MSFI 9 Finansijski instrumenti.

Priznavanje i odmeravanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza vrši se kada, i samo kada, Banka postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta.

Finansijski instrumenti dele se na:

- a) Finansijska sredstva
 - Vlasnička finansijska sredstva
 - Dužnička finansijska sredstva
 - Derivate
- b) Finansijske obaveze

3.7.1 Finansijska sredstva

3.7.1.1 Vlasnička finansijska sredstva

Vlasnička finansijska sredstva odnose se na investicije, odnosno učešća u kapitalu koja predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u kapital drugih pravnih lica (banaka, osiguravajućih društava, akcionarskih društva i društva sa ograničenom odgovornošću), koja nisu pribavljena sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti, kao i hartije od vrednosti, odnosno akcije drugih pravnih lica koje su pribavljene sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti.

Računovodstveni tretman učešća u kapitalu zavisi od uticaja koji ulagač učešća (investitor) ima na pravno lice u koje je izvršeno ulaganje (korisnik ulaganja). Prema tom uticaju moguća su tri slučaja:

- Investitor ima kontrolu nad korisnikom ulaganja (investicije u pridružena društva) - stvara se odnos matičnog i zavisnog preduzeća ako učešće u kapitalu iznosi preko 50% ili su ispunjeni drugi uslovi definisani u MRS 27.
- Investitor ima značajan uticaj nad korisnikom ulaganja (investicije u kapital zavisnih društava) - stvara se odnos investitora i pridruženog preduzeća ako učešće u kapitalu iznosi preko 20% ili su ispunjeni drugi uslovi definisani u MRS 28.
- Investitor nema značajan uticaj nad korisnikom ulaganja (ostale investicije) - ako učešće u kapitalu iznosi ispod 20%.

Banka nije matično pravno lice, odnosno nema zavisna i pridružena pravna lica, tako da se ne vrši sastavljanje konsolidovanih izveštaja.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica, kao i akcije iskazuju se po fer vrednosti, a promene fer vrednosti se iskazuju kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL) u skladu sa MSFI 9.

3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva

Banka klasifikuje dužnička finansijska sredstva kao naknadno merena po amortizovanoj vrednosti (skraćeno AC), fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (skraćeno FVOCI) ili fer vrednosti kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL) na osnovu:

- Testa poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima;
- Karakteristika novčanih tokova finansijskih sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.1 Finansijska sredstva (nastavak)

3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva (nastavak)

Klasifikacija dužničkih finansijskih sredstava se vrši u trenutku kada se ona prvobitno priznaju, odnosno kada banka postane strana ugovornih odredaba instrumenta.

Dužnička finansijska sredstva se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija koji se direktno mogu pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva, osim finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Cena transakcije ili fer vrednost nadoknade date ili primljene za finansijski instrument obično predstavlja najbolji dokaz o fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja.

Dužnička finansijska sredstva merena po amortizovanoj vrednosti (AC)

Dužnička finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko su ispunjena sledeća dva uslova:

- Cilj poslovnog modela Banke je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih novčanih tokova (tzv. HTC);
- Ugovorenim uslovima finansijskog sredstva imovine nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na glavnici (tzv. SPPI).

Poslovni model vrednovanja plasmana Banke, kredita i potraživanja i dokumentarnih poslova izuzev dužničkih hartija od vrednosti, je model amortizovanih troškova ("držanje radi naplate ugovorenih novčanih tokova" i "naplata isključivo glavnice i kamate", tzv. model HTC i SPPI). Samo ukoliko SPPI test pokaže da postoje takve klauzule u ugovorima da SPPI test nije zadovoljen i da plasmani ne mogu biti vrednovani po amortizovanom trošku, Banka prelazi na model fer vrednovanja kroz bilans uspeha. Poslovni model vrednovanja dužničkih hartija od vrednosti može biti model amortizovanih troškova, model vrednovanja kroz ostali ukupni rezultat ili model vrednovanja kroz bilans uspeha u zavisnosti od svakog konkretnog slučaja i namere rukovodstva.

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja uz uvećanje ili umanjenje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamatne stope za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću, umanjen za sve isplate i korekcije po osnovu obračunatih očekivanih kreditnih gubitaka. Kredit i potraživanja koja su potekla od Banke se iskazuju na dan bilansa u visini bruto amortizovanih troškova umanjениh za ispravku vrednosti. Bruto amortizovani troškovi predstavljaju ukupna potraživanja Banke od klijenta (uključujući neotplaćenu glavnici, nominalno obračunatu kamatu, kaznenu kamatu, potraživanja za naknade i ostala potraživanja) korigovana iznosom neamortizovanih naknada.

Inicijalna efektivna kamatna stopa za potrebe MSFI 9, predstavlja stopu koja tačno diskontuje procenjene buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva. Za potrebe MSFI 9, efektivna kamatna stopa se obračunava kako bi se koristila u procesu utvrđivanja amortizovane vrednosti i prihoda od kamata tokom trajanja finansijskog instrumenta. U primeni metoda efektivne kamate, Banka identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9.

Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9 za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AC), kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI).

MSFI 9 uvodi koncept očekivanog kreditnog gubitka koji podrazumeva verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tokom životnog veka finansijskog sredstva, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (finansijska sredstva u nivou 2 i 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

Banka je internim aktima identifikovala parametre čija identifikacija odražava povećanje kreditnog rizika radi identifikacije klijenata u nivou 2, kao i status neizmirivanja obaveza radi identifikacije klijenata u nivou 3.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.1 Finansijska sredstva (nastavak)

3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva (nastavak)

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI)

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat ukoliko su ispunjena sledeća dva uslova:

- Cilj poslovnog modela Banke je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijskih sredstava;
- Ugovorenim uslovima finansijskog sredstva nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na glavicu.

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat jesu sredstva za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću, ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.

Prilikom inicijalnog priznavanja ovih finansijskih sredstava, Banka sredstvo vrednuje po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije.

Nakon inicijalnog priznavanja, banka vrednuje finansijska sredstva po njihovoj fer vrednosti, uz priznavanje dobitaka i gubitaka od promene fer vrednosti, kao i obezvređenja vrednosti finansijskih sredstava (ispravke vrednosti) u revalorizacionim rezervama u okviru kapitala. Ispravka vrednosti se za finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunava kao i za finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti, ali se akumulirana ispravka vrednosti ne oduzima od fer vrednosti sredstva, već se evidentira u okviru ukupne promene fer vrednosti koja se evidentira u ostalom ukupnom rezultatu. U okviru kapitala ne priznaju se dobiti i gubici od promene vrednosti finansijskog sredstva po osnovu kretanja kursa dinara (ako je sredstvo u stranoj valuti ili sadrži valutnu klauzulu).

Založena finansijska sredstva vrednuju se po istom principu. U pitanju su finansijska sredstva koja se posebno knjigovodstveno izdvajaju, jer su založena kod NBS po osnovu REPO transakcija sa Narodnom bankom Srbije (iskazuju se posebno po nominalnoj vrednosti).

Na dan prodaje, iznosom koji je dobijen prodajom sredstva, zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva i revalorizacione rezerve po tom sredstvu, a razlika se priznaje kao dobitak ili gubitak od prodaje.

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Dužnička finansijska sredstva Banka vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha ukoliko nisu vrednovani po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat.

Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha, predstavlja sredstvo koje je stečeno prvenstveno u svrhu prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, radi ostvarivanja profita u kratkom roku iz kratkoročnog fluktuiranja cena ili posredničke marže, ili derivat.

Derivat predstavlja finansijski instrument ili drugi ugovor koga čija se vrednost menja (kao posledica promene definisane/ugovorene kamatne stope ili cene finansijskog instrumenta ili berzanske cene ili kursa valute ili indeksa rasta cena ili druge promenljive vrednosti), koji ne zahteva početno neto ulaganje ili zahteva početno neto ulaganje koje je manje nego kod drugih tipova ugovora za koje se očekuje da će imati slične reakcije na promene u tržišnim uslovima, i koji će biti izmiren u budućnosti.

Bilansno se u aktivi ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna razlika fer vrednosti derivata. Naknadno vrednovanje fer vrednosti derivata se evidentira tako što se efekat promene fer vrednosti evidentira u bilansu uspeha kao pozitivan ili negativan efekat promene vrednosti derivata, a pozitivna fer vrednost derivata se iskazuje kao sredstvo, dok se negativna fer vrednost derivata iskazuje kao obaveza.

Prestanak priznavanja derivata se vrši u momentu kada ističu ugovorna prava i obaveze (razmena gotovinskih tokova) proistekle iz derivata, odnosno na datum izvršenja.

Datumom izvršenja zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva i storniraju svi prihodi i rashodi od promene vrednosti po tom sredstvu i evidentiraju se konačni efekti gubitka ili zarade na derivatu preko realizovanih kursnih razlika i naknada. U slučaju da u zemlji postoji aktivno tržište derivata krajnji efekat prodaje se evidentira u bilansu uspeha kao dobitak ili gubitak od prodaje derivata. U pogledu transakcija sa derivatima Banka obavlja jedino transakcije valutnog swap-a.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.1 Finansijska sredstva (nastavak)

3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva (nastavak)

Opcija fer vrednosti

Čak i ako finansijsko sredstvo ispunjava dva zahteva neophodna za vrednovanje po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, finansijsko sredstvo se može vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha ukoliko takvo vrednovanje eliminiše ili značajno smanjuje nedoslednost vrednovanja ili priznavanja koja bi inače nastala. Banka nije koristila opciju fer vrednosti.

Finansijska sredstva - Prestanak priznavanja i reklasifikacija finansijskih sredstava

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava nastaje kada banka prenese sredstvo na drugo lice, a zatim utvrđuje da li je suštinski prenela sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvom. Ukoliko su suštinski svi rizici i koristi prenete, sredstvo prestaje da se priznaje u knjigama banke. Ukoliko su suštinski zadržani svi rizici i koristi, prestanak priznavanja sredstva nije moguć.

Finansijske obaveze - Vrednovanje i prestanak priznavanja

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovornu obavezu Banke da preda gotovinu ili drugo finansijsko sredstvo drugom licu. Prilikom početnog priznavanja Banka meri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost nadoknade koja je primljena za nju.

Finansijske obaveze koje se drže za trgovanje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL), a sve ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti osim ako se ne primenjuje opcija fer vrednosti. Banka ne primenjuje opciju fer vrednosti.

Finansijsku obavezu treba ukloniti iz bilansa stanja kada, i samo kada je ugašena, odnosno kada je obaveza navedena u ugovoru ispuštena ili poništena ili istekla.

Dobitak ili gubitak od gašenja prvobitne finansijske obaveze se priznaje u bilansu uspeha.

Ukoliko banka nije značajno zadržala ili prenela sve rizike i koristi od sredstva, onda banka mora proceniti da li se odrekla kontrole nad sredstvom ili ne. Ako banka ne kontroliše sredstvo, onda može da prestane sa priznavanjem tog sredstva, međutim, ako banka zadrži kontrolu nad sredstvom, onda banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj ona ima kontinuirano učešće u sredstvu.

Primljeni krediti

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

3.8. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Pod pozicijom gotovina i sredstva kod centralne banke u okviru bilansa stanja, iskazuje se gotovina u dinarima i stranoj valuti, odnosno gotovina na žiro i tekućim računima, gotovina u blagajni i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti, zlato i ostali plemeniti metali deponovani viškovi likvidnih sredstava banke kod Narodne banke Srbije.

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom se smatraju gotovina u domaćoj i stranoj valuti u blagajnama, sredstva na računu kod drugih banaka, kao i slobodna sredstva kod Narodne banke Srbije.

3.9. Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica

Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, nisu uključeni u bilans stanja Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.10. Porezi i doprinosi***Porez iz dobitka*

Za računovodstveno obuhvatanje i utvrđivanje poreza iz dobitka Banka koristi MRS 12 „Porezi na dobitak” i Zakon o porezu na dobit pravnih lica.

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na iznos dobitka pre oporezivanja, a po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu.

Konačni iznos obaveze po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom.

Zakon o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici koji su iskazani u poreskom bilansu do 2009. godine mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda u narednih deset godina, a gubici ostvareni i iskazani u poreskom bilansu za 2010. godinu i nakon ovog perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina. Takođe, Banka ima mogućnost da po osnovu gubitka koji je nastao usled negativne korekcije početnog stanja 1. 1. 2018. usled prve primene MSFI 9 prizna kao rashode u poreskom bilansu u jednakim iznosima u 5 poreskih perioda počev od poreskog perioda u kojem je ta korekcija u bilansu stanja izvršena. Takvi poreski gubici, do iznosa za koji se predviđa da će postojati budući oporezivi dobitak na osnovu koga će se oni iskoristiti, priznaju se u bilansu stanja kao odloženo poresko sredstvo.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza, prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja “goodwill-a” ili sredstava i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih operativnih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Porezi i doprinosi (nastavak)

Transferne cene

Poreski bilans za 2020. godinu nije predat do dana pojedinačnih finansijskih izveštaja Banke, s obzirom na to da je rok za predaju 180 dana od dana za koji se porez utvrđuje, odnosno do 29. juna naredne godine. Banka je obračunala poreske efekte na bazi Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka još uvek nije pripremila konačnu studiju transfernih cena, ali rukovodstvo smatra da po ovom osnovu neće imati materijalno značajne efekte na 2020. godinu jer do sada nije imala korekcije po osnovu transakcija sa povezanim licima, a u 2020. godini nije bilo značajnijih izmena u vrstama usluga u odnosu na prethodnu godinu.

3.11. Kapital i rezerve

Kapital Banke je ostatak imovine Banke nakon odbitka svih njenih obaveza. Kapital se ne procenjuje i ne meri posebno. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka. Banka je dužna da regulatorni kapital u svakom trenutku održava na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika koji mogu nastati u poslovanju Banke (kapitalni zahtevi), što je detaljnije objašnjeno u napomeni 29.2.

3.12. Beneficije zaposlenih

Banka nema sopstvene penziona fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2020. godine.

Na dan 31. decembra 2020. godine Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i neiskorišćenih dana godišnjeg odmora, a na osnovu procene rezervisanja od strane ovlašćenog aktuara.

Rezervisanja su formirana na osnovu sledećih pretpostavki:

Prosečna bruto zarada u RS (oktobar 2020. godine)	83,106.00 RSD
Diskontna stopa	1.50%
Stopa rasta zarada	5.50%
Fluktuacija broja zaposlenih	6.00%

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Kratkoročna plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, a za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

3.13. Načelo stalnosti poslovanja

Banka je u poslovnoj 2020. godini ostvarila Dobitak u iznosu od 529,706 hiljada dinara (2019. godine ostvaren je Dobitak u iznosu od 472,836 hiljada dinara). Banka je u prethodnom periodu ostvarila značajne poslovne rezultate, a u narednom periodu rukovodstvo Banke očekuje stabilne prihode, kao i da će povećanje troškova biti manje od povećanja prihoda. Shodno napred navedenom, finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Načelo stalnosti poslovanja (nastavak)

3.13.1. Uticaj COVID-19 krize na poslovanje Banke

Banka je od marta 2020. godine intenzivno radila na preduzimanju svih potrebnih aktivnosti radi usaglašavanja sa zahtevima NBS u vezi sa pandemijom COVID-19 i minimiziranju uticaja COVID – 19 krize na sve segmente poslovanja.

Narodna banka Srbije (NBS) je u toku 2020. godine donela sledeće odluke koje se odnose na moratorijum i olakšice:

- Odluku o merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, koja je stupila na snagu 18. marta 2020; (u daljem tekstu: Moratorijum I). Moratorijum I važio je do 30. juna 2020. godine. Shodno instrukcijama NBS, Banka tokom trajanja vanrednog stanja ne obračunava zateznu kamatu na dospelo, a neizmireno potraživanje i ne pokreće postupak izvršenja, kao ni postupak prinudne naplate prema dužniku. Rok trajanja moratorijuma ne može biti kraći od 90 dana, odnosno od trajanja vanrednog stanja. Nakon prestanka Moratorijuma, dužnici će nastaviti da otplaćuju kredit, tako da se period otplate kredita produžava za 3 meseca. U skladu sa instrukcijama NBS redovna kamata se obračunava samo na nedospelo dug, izuzimajući kredite odobrene klijentima iz sektora privrednih društava, za koje Banka može da obračuna redovnu kamatu i na iznos glavnice koji dospeva u periodu trajanja moratorijuma po ugovorenoj kamatnoj stopi. Redovna kamata koja je obračunata za vreme moratorijuma se pripisuje glavnom dugu i izrađuje se novi plan otplate.
- Odluku o privremenim merama za banke radi ublažavanja posledica pandemije Covid-19 u cilju očuvanja stabilnosti finansijskog sistema, koja je stupila na snagu 27. jula 2020; (u daljem tekstu: Moratorijum II). Moratorijum II trajao je od 01. avgust 2020. do 30. septembar 2020. godine. uključujući i dospela potraživanja iz jula za klijente koji su prihvatili moratorijum; po prethodnoj Odluci. Obračunata kamata se ravnomerno se raspoređivala na period otplate kredita i drugih proizvoda banke i ne pripisuje se glavni duga. NBS je sredinom septembra donela novu instrukciju koja se odnosila na Odluku o Moratorijuu I i koja nalaže da se po prestanku Moratorijuma II, i redovna kamata obračunata tokom Moratorijuma I, ravnomerno rasporedi na period otplate kredita.
- Odluku o privremenim merama za banke u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom u uslovima pandemije Covid-19, koja je stupila na snagu 14. decembra 2020; (u daljem tekstu: Olakšice). Olakšice koje su predviđene odlukom odnose se na reprogram i refinansiranje kredita, uz odobravanje grejs-perioda od šest meseci i odgovarajućeg produženja roka otplate, tako da mesečne obaveze dužnika ne budu veće od onih iz plana otplate pre odobravanja olakšica. Tokom grejs-perioda banka obračunava kamatu, pri čemu se dužnik, u samom zahtevu, opredeljuje da li će plaćati kamatu tokom trajanja grejs-perioda ili nakon njegovog isteka.

Nakon perioda Moratorijuma I i II potencijalno su bile moguće kratkoročne negativne posledice na visinu portfolija, najvažnije racio pokazatelje i tokove gotovine. Sa druge strane, u uslovima vanrednog stanja i neminovnog usporavanja kreditne aktivnosti, mere zastoja u otplati su kratkoročno ublažile smanjenje kreditnog portfolija Banke. Očekivani negativni efekti se nisu ostvarili u značajnoj meri, odnosno Banka je u toku 2020. godine ostvarila rast kreditnog portfolija, uz zadovoljavajuću profitabilnost.

U toku Moratorijuma I Banka je imala 23% kreditnog portfolija u segmentu klijenata privrede koji nisu prihvatili moratorijum, koji su samim tim redovno nastavili da servisiraju obaveze. Na to treba dodati i 45% klijenata sa kojima Banka ostvaruje saradnju u delu dokumentarnog poslovanja koji su redovno nastavili da servisiraju obaveze. U toku Moratorijuma II Banka je imala 54% kreditnog portfolija u segmentu klijenata privrede koji nisu prihvatili moratorijum, koji su samim tim redovno nastavili da servisiraju obaveze. Na to treba dodati i 70% klijenata sa kojima Banka ostvaruje saradnju u delu dokumentarnog poslovanja koji su redovno nastavili da servisiraju obaveze. Na osnovu gore iznetih podataka o prihvatanju Moratorijuma I i II možemo zaključiti da su te mere bile opravdane, a da su klijenti većinski uspeli da održe sopstveno poslovanje, da se prilagode uslovima krize, sa pozitivnim trendom u drugoj polovini 2020. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Načelo stalnosti poslovanja (nastavak)

3.13.1. Uticaj COVID-19 krize na poslovanje Banke (nastavak)

Upravljenje kreditnim rizikom pod uticajem COVID – 19 krize

Banka je sledeće sektore/delatnosti prepoznala kao one na koje je COVID-19 najviše uticao:

- 1) Saobraćaj i skladištenje - Železnički prevoz putnika, daljinski i regionalni, Gradski i prigradski kopneni prevoz putnika, Pomorski i priobalni prevoz putnika, Prevoz putnika unutrašnjim plovnim putevima, Vazdušni prevoz putnika;
- 2) Usluge smeštaja i ishrane - Hoteli i sličan smeštaj, Odmarališta i slični objekti za kraći boravak, Delatnost kampova, auto-kampova i kampova za turističke prikolice, Ostali smeštaj, Delatnosti restorana i pokretnih ugostiteljskih objekta, Katering, Ostale usluge pripremanja i posluživanja hrane, Usluge pripremanja i posluživanja pića;
- 3) Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti - Delatnost putničkih agencija, Delatnost tur-operatora, Ostale usluge rezervacije i delatnosti povezane s njima, Organizovanje sastanaka i sajmovi.

Reklasifikacijom potraživanja od privrednih subjekata koji se bave ovim delatnostima, kao i potraživanja od fizičkih lica zaposlenih u ovim oblastima, iz nivoa obezvređenja 1 u nivo obezvređenja 2, Banka je na dan 31. decembra 2020. godine imala negativan efekat na bilans uspeha u iznosu od 31.4 miliona dinara.

Upravljenje rizikom likvidnosti pod uticajem COVID – 19 krize

Banka je tokom 2020. godine na adekvatan način upravljala likvidnosnom pozicijom. Likvidna aktiva je pravilno strukturirana, a svi sprovedeni stres testovi likvidnosti sugerišu da je obezbeđen značajan bafer likvidnosti, pa je samim tim Banka spremno dočekala situaciju izazvanu pandemijom. Pored aktivnosti vezanih za likvidnost, Banka je u poslednjih par godina u kontinuitetu bila aktivna i razvijala Swap, money market transakcije, čime su stvoreni mehanizmi upravljanja Cash flow-om bez uticaja likvidnosnu poziciju banke. Sve navedeno obezbedilo je stabilnost i sigurnost, kao i mogućnost da se kroz korišćenje ovih instrumenata u transakcijama na međubankarskom tržištu kao i sa Narodnom bankom Srbije dodatno relaksira pozicija banke u stresnim okolnostima. Na ovaj način adekvatnom kombinacijom raspoloživih instrumenata, obezbeđen je kapacitet za kontinuirano i održivo poslovanje u uslovima koji mogu nastati tokom trajanja pandemije. Banka je vodila aktivnu politiku upravljanja depozitima, te je u istom periodu oslobođen deo depozita koji je po ugovorenim uslovima oročenja predstavljao opterećenje, a gde je usled značajnih iznosa postojao rizik koncentracije. Dodatno, uprkos kriznoj situaciji, Banka je uspela da podigne svoju bazu depozita konstantnim produbljivanjem saradnje sa postojećim klijentima, pronalaženjem novih i sklapanjem novih ugovora. Sprovođenje navedenih aktivnosti rezultiralo je stabilnom likvidnom pozicijom Banke i relaksacijom u delu troškova kamata po osnovu depozita.

Uticaj COVID – 19 krize na zarađivačku sposobnost Banke

Što se tiče prihoda od naknada, i u delu privrede i u delu stanovništva, zbog smanjene celokupne aktivnosti na teritoriji Srbije, očekivani su i realizovani manji prihodi po ovom osnovu, pogotovo u prvim mesecima krize. Međutim, prihodi su tokom maja i juna su doživeli rast i vratili se na nivo pre krize. Naravno, prvobitni planovi za ovu godinu su takvi da se očekivao konstantan i jak rast, ali zbog krize do toga nije došlo u poslednja dva kvartala. Banka je uložila dodatne resurse u prodaju transakcionih proizvoda (POS, kartice), kako bi uspela da nadoknadi ovaj pad/stagnaciju prihoda u odnosu na planirane vrednosti. Revidirani plan za prihode od naknada je manji za EUR 2.1 milion u odnosu na Poslovnu politiku za 2020. godinu. Razlog za ovo smanjenje leži u činjenici da prihodi od naknada po platnom prometu nisu dostigli željeni nivo, zbog celokupnog pada obima transakcionih aktivnosti, neostvarivanja planiranih prihoda od garancija zbog zaustavljanja tendera na nivou Republike itd.

U skladu sa kretanjima u prihodima, Banka je pratila i situaciju u delu operativnih troškova poslovanja. Što se tiče direktnog efekta pandemije, Banka je imala dodatne troškove u delu nabavke dezinfekcionih sredstava, nabavke potrebne opreme (maske, rukavice, pleksiglas pultovi na blagajnama itd.) kako bi se zaštitili zaposleni u poslovnoj mreži i klijenti. S druge strane, Banka je preduzela mere o odlaganju pojedinih aktivnosti, investicija, kao i potencijalno značajnijem smanjenju troškova, kao što su planirane TV reklame, zakupnine i ostalo, u cilju smanjenja negativnih efekata na profit Banke u 2020. godini. Revidirani plan za operativne troškove je manji za EUR 2.3 milion u odnosu na Poslovnu politiku za 2020. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Načelo stalnosti poslovanja (nastavak)

3.13.1. Uticaj COVID-19 krize na poslovanje Banke (nastavak)

Uticaj COVID – 19 krize na očekivanu naplatu plasmana

Nove mere Narodne banke Srbije, po Odluci koja je stupila na snagu 15. decembra 2020. godine, predvidele su odlaganje plaćanja za klijente pogođene zdravstvenom situacijom u cilju poboljšanja njihovog položaja, što je dovelo i do odlaganja pokretanja postupaka naplate i smanjilo priliv predmeta za utuženje.

Bez obzira na situaciju prouzrokovanu pandemijom virusa COVID-19, Banka je u prethodnoj godini ostvarila naplatu NPL, a u skladu sa planom u iznosu od cca EUR 5.097.000.

Modifikacija kamate obračunate tokom moratorijuma

Kao rezultat uvođenja moratorijuma usled COVID-19 pandemije, procenili smo uticaj odlaganja otplate kredita kroz neto sadašnju vrednost relevantnih sredstava i procenili rezultirajući gubitak modifikacije u iznosu od 56,338 hiljada dinara. Banka je proknjižila efekat u skladu sa računovodstvenim politikama koristeći sve raspoložive informacije za formiranje pretpostavke korišćene u obračunu efekta modifikacije. Banka je obezbedila da se u obračunu modifikacijskog gubitka koriste kompletni i tačni podaci, pri čemu se pridržavala principa MSFI 9.

Tokom perioda oba moratorijuma obračunata je kamata u iznosu od 492,222 hiljada dinara (na dan 31. decembar 2020.). Ovaj iznos je jednako raspoređen na period otplate svakog plasmana posle prestanka moratorijuma. Drugim rečima, u skladu sa regulativom, nije bilo dozvoljeno obračunatu kamatu pripisati glavnici (obračun kamate na kamatu). Ukupna potraživanja za kamatu obračunatu tokom moratorijuma, diskontovana su na sadašnju vrednost, primenom EKS koja je važila za svaki plasman pre modifikacije finansijskog sredstva i u skladu sa tim, za iznos dobijene razlike obračunate kamate tokom moratorijuma i njene sadašnje vrednosti, Banka je zabeležila gubitak od efekta modifikacije finansijskog sredstva u iznosu od 56.338 hiljada dinara na dan 31. decembar 2020. godine.

3.14. Lizing

Od 1. januara 2019. godine Banka primenjuje Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 16 (MSFI 16) za obuhvat ugovora o lizingu.

Lizing je ugovor ili deo ugovora kojim se prenosi pravo korišćenja identifikovanog sredstva (predmeta lizinga) na određeni vremenski period uz nadoknadu.

Za svaki Ugovor o zakupu, Banka procenjuje da li ugovor sadrži elemente lizinga. Banka procenjuje da li je u ugovoru identifikovano sredstvo i da li Banka ima pravo da kontroliše korišćenje identifikovane imovine za određeni vremenski period.

Stopa po kojoj Banka obračunava pravo korišćenja je inkrementalna stopa. To je kamatna stopa koju bi Banka (zakupac) morala da plati da u sličnom roku i pod sličnim uslovima pozajmi sredstva neopodna za nabavku imovine slične vrednosti sa pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Banka ne primenjuje uslove MSFI 16:

- za ugovore o zakupu kraće od 12 meseci i koji ne sadrže opciju otkupa i/ili
- kada je osnovno sredstvo male vrednosti (dinarska protivvrednost sredstva USD 5.000,00 ili manja).

3.15 Stečena imovina

Pod sredstvima stečenim naplatom potraživanja, Banka iskazuje materijalne vrednosti koje je primila po osnovu naplate potraživanja sve do momenta njihove prodaje ili upotrebe za sopstvene potrebe.

Nepokretnosti stečene naplatom potraživanja priznaju se nakon sticanja po nižoj vrednosti između procenjene tržišne vrednosti ili plaćene vrednosti po kojoj su preuzete. Banka do momenta prodaje ili promene namene stečene nepokretnosti jednom godišnje obezbeđuje reprocenju svake pojedinačne nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i ukoliko je reprocenjena vrednost niža od neto knjigovodstvene vrednosti vrši obezvređenje u skladu sa MRS 2.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16 Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditive, akcepte menica i druge poslove jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Finansijske garancije su prikazane u okviru potencijalnih obaveza u vanbilansnoj evidenciji (napomena 27).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a) PRIHODI OD KAMATA

Prihodi od kamata obuhvataju:

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Na kredite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	237	591
Javnim preduzećima	5,500	4,262
Preduzećima	931,562	846,643
Preduzetnicima	174,242	163,813
Javnom sektoru	25,891	12,386
Stanovništvu	918,545	906,820
Drugim komitentima	119,516	77,310
	<u>2,175,493</u>	<u>2,011,825</u>
Na kredite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Preduzećima	17,535	18,834
Preduzetnicima	1	-
Javnom sektoru	1	-
Stanovništvu	60	92
Drugim komitentima	108,219	97,226
	<u>125,816</u>	<u>116,152</u>
Na depozite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	17,134	47,396
	<u>17,134</u>	<u>47,396</u>
Na depozite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	1,850	488
Stranih lica	416	12,897
	<u>2,266</u>	<u>13,385</u>
Prihodi od kamata po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat:		
U dinarima	392,452	327,914
U stranoj valuti	743	10,301
	<u>393,195</u>	<u>338,215</u>
Prihodi od kamata po osnovu ostalih plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
U dinarima	54	318
U stranoj valuti	135	970
	<u>189</u>	<u>1,288</u>
UKUPNO:	<u>2,714,093</u>	<u>2,528,261</u>

Ukupni priznati prihodi od kamata na obezvređene kredite za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine iznose 58,540 hiljada dinara (2019. godine: 95,178 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (nastavak)

b) RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2020.	2019.
Na kredite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	137	1,503
Od ostalih komitenata	48	-
	<u>185</u>	<u>1,503</u>
Na kredite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od javnog sektora	24,292	34,260
Od banaka	27,993	51,074
Od ostalih komitenata	30,786	168
	<u>83,071</u>	<u>85,502</u>
Na depozite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	70,512	46,942
Od javnih preduzeća	4,263	3,836
Od preduzeća	81,803	56,450
Od preduzetnika	873	734
Od javnog sektora	3,345	7,579
Od stanovništva	39,854	36,260
Od ostalih komitenata	55,955	47,302
	<u>256,605</u>	<u>199,103</u>
Na depozite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	19,696	5,769
Od preduzeća	40,283	25,725
Od preduzetnika	-	-
Od stanovništva	97,620	76,352
Od ostalih komitenata	11,747	19,493
	<u>169,346</u>	<u>127,339</u>
Rashodi od kamata po osnovu ostalih obaveza koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
U dinarima	3,912	1,336
U stranoj valuti	8,428	9,202
	<u>12,340</u>	<u>10,538</u>
UKUPNO:	<u><u>521,547</u></u>	<u><u>423,985</u></u>

Rashodi kamate po osnovu lizinga nepokretnosti u 2020. godini su 9,618 hiljada dinara (2019: 9,935 hiljada dinara), dok su rashodi kamate po osnovu lizinga vozila u 2020 godini 652 hiljade dinara (2019: 603 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

a) PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2020.	2019.
Prihodi od naknada i provizija		
U dinarima:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	42,723	61,231
Od javnih preduzeća	2,619	1,859
Od preduzeća	576,264	513,167
Od preduzetnika	103,710	112,565
Od javnog sektora	165	263
Od stanovništva	196,576	188,640
Od stranih pravnih i fizičkih lica	2,594	3,087
Od ostalih komitenata	17,087	16,699
UKUPNO	941,738	897,511
Prihodi od naknada i provizija		
U stranoj valuti		
Od stranih banaka	26,248	27,023
Od Western Uniona	726	1,301
Od MasterCard I VISA	7,634	-
Od fizičkih lica	3,457	2,773
Od preduzeća	1	-
Od preduzetnika	1,355	1,364
	39,421	32,461
UKUPNO:	981,159	929,972

b) RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2020.	2019.
Rashodi naknada i provizija		
U dinarima:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	44,165	29,423
Od preduzeća	61,094	51,138
Od preduzetnika	34	45
Od javnog sektora	527	622
Od ostalih komitenata	14,674	16,752
	120,494	97,980
Rashodi naknada i provizija		
U stranoj valuti:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	10,521	39,749
Od preduzeća	-	-
Od javnog sektora	-	-
Od stranih lica	76,089	20,884
	86,610	60,633
UKUPNO:	207,104	158,613

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

6. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2020.	2019.
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1,936)	(1,770)
Prihodi od promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Prihodi od promene vrednosti finansijskih obaveza koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Prihodi/(rashodi) po osnovu promene vrednosti finansijskih obaveza koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(852)	2,501
Prihodi/(rashodi) od promene vrednosti ostalih derivata	297	(7,799)
UKUPNO:	(2,491)	(7,068)

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2020.	2019.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	80,392	20
UKUPNO:	80,392	20

Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 80,392 hiljada dinara odnosi se na dobitak koji je nastao prilikom prodaje obveznice Vlade Republike Srbije, čija je prodaja realizovana na sekundarom tržištu u januaru i julu 2020.

8. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2020.	2019.
Neto dobitak/gubitak po osnovu priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	252	-
UKUPNO:	252	-

9. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2020.	2019.
Prihodi po osnovu kursnih razlika	1,012,940	1,277,331
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	142,051	319,868
UKUPNO:	1,154,991	1,597,199
Rashodi po osnovu kursnih razlika	(1,002,649)	(1,139,453)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	(135,082)	(449,726)
UKUPNO:	(1,137,731)	(1,589,179)
Neto prihodi od kursnih razlika:	17,260	8,020

Učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj aktivni iznosi 48.11% (2019: 54.47%), dok učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj pasivi iznosi 47.64% (2019: 52.44%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

10. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Iz operativnog poslovanja	11,184	14,243
Od dividendi i učešća	-	2,152
UKUPNO:	<u>11,184</u>	<u>16,395</u>

11. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

a) Knjiženja u korist/(na teret) rezultata

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Rashodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(515,692)	(739,165)
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (napomena 11b)	248,309	474,817
Neto rashod	(267,383)	(264,348)
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije (napomena 24a)	(17,425)	(4,650)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (napomena 24a)	3,731	4,229
Neto prihod/(rashod)	(13,694)	(421)
Rashodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(5,956)	(14,724)
Prihodi od ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	4,014	3,839
Neto rashod	(1,942)	(10,885)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potrazivanja	(2,487)	(1,994)
Prihodi od naplaćenih otpisanih potrazivanja	47,334	65,616
Neto prihod	44,847	63,622
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	(56,338)	(2,800)
Neto rashod	(56,338)	(2,800)
UKUPNO:	<u>(294,510)</u>	<u>(214,832)</u>

HALKBANK a.d. Beograd

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

11 . NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (nastavak)

b) Kretanje na računima ispravke vrednosti potraživanja

U hiljadama dinara 2020.

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 15.)	Kreditni i potraživanja od banaka (napomena 18.)	Kreditni i potraživanja od komitenata (napomena 19.)	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (napomena 17.)	Ostala fiansijska sredstva (napomena 21.)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	1,161	662	1,085,009	-	19,830	1,106,662
Indirektni otpisi plasmana	701	1,792	443,962	-	10,694	457,149
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 11a)	(4)	(874)	(242,824)	-	(4,607)	(248,309)
Kursne razlike	-	(2)	3	-	-	1
Indeksiranje ispravke vrednosti (valutna klauzula)	-	-	(10,051)	-	-	(10,051)
Otpis	-	-	(103,462)	-	(137)	(103,599)
Otpust	-	-	(64,677)	-	(120)	(64,797)
Ostalo	-	311	(675)	-	364	-
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	1,858	1,889	1,107,285	-	26,024	1,137,056

U hiljadama dinara 2019.

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 15.)	Kreditni i potraživanja od banaka (napomena 18.)	Kreditni i potraživanja od komitenata (napomena 19.)	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (napomena 17.)	Ostala fiansijska sredstva (napomena 21.)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	894	1,922	1,429,818	-	12,688	1,445,322
Indirektni otpisi plasmana	1,154	-	641,663	-	19,499	662,316
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 11a)	(920)	(3,453)	(465,214)	-	(5,230)	(474,817)
Kursne razlike	33	2,193	(34)	-	-	2,192
Indeksiranje ispravke vrednosti (valutna klauzula)	-	-	(4,438)	-	-	(4,438)
Otpis	-	-	(515,243)	-	(3,397)	(518,640)
Otpust	-	-	(1,543)	-	(3,730)	(5,273)
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	1,161	662	1,085,009	-	19,830	1,106,662

Ukupna ispravka na ostala sredstva prikazana u napomeni 21 u ukupnom iznosu od 51,654 hiljada dinara (2019: 46,148 hiljada dinara) uključuje ispravku vrednosti finansijskih i nefinansijskih ostalih sredstava, dok je u napomeni 11b) prikazana samo ispravka finansijskih ostalih sredstava za koja ispravka vrednosti iznosi 26,024 hiljada dinara (2019: 19,830 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

11. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (nastavak)

Banka je za period koji se završava 31. decembra 2020. godine izvršila priznavanje prihoda od kamate na obezvređene plasmane primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost plasmana odnosno njegovu neto vrednost uz korekciju evidentiranih prihoda u okviru Bilansa uspeha i uz obračun ispravke vrednosti potraživanja po tom osnovu, uz evidentiranje rashoda indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u okviru pozicije neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki, bez korekcije računa ispravke vrednosti u bilansu stanja po tom osnovu.

Po ovom osnovu, u okviru rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana evidentiran je iznos od 58,543 hiljada dinara (2019. godine: 76,849 hiljada dinara).

Usled navedenog rashodi indirektnih otpisa plasmana u bilansu uspeha (Napomena 11a) su veći za isti iznos u odnosu na iznos rashoda prikazan u tabeli kretanja na računima ispravke vrednosti (Napomena 11b).

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	2020.	31. decembra
	2019.	
Troškovi zarada i naknada zarada	680,579	603,752
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	83,636	74,343
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	173,115	153,748
Ostali lični rashodi	16,753	13,605
Rashodi rezervisanja za penzije i drugih rezervisanja za zaposlene (napomena 24b)	3,897	62,793
Prihodi od ukidanja rezervisanja za penzije i drugih rezervisanja za zaposlene (napomena 24b)	-	(2,412)
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	435	484
UKUPNO:	958,415	906,313

U okviru pozicije Troškovi zarada i naknada zarada iznos 37,876 hiljada dinara (2019. godine: 32,889 hiljade dinara) odnosi se na primanja članova Izvršnog odbora, a naknade članovima Upravnog odbora u okviru pozicije ostali lični rashodi iznose 11,808 hiljada dinara (2019. godine: 11,979 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

13. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2020.	2019.
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	20,325	321
Prihodi od smanjenja obaveza (zakup)	3,136	-
Viškovi	1,040	360
Ostali prihodi	12,233	14,876
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	179	21
UKUPNO:	36,913	15,588
Operativni rashodi		
Troškovi materijala	73,587	68,024
Troškovi proizvodnih usluga	211,834	246,958
Nematerijalni troškovi	451,185	467,789
Troškovi poreza	21,749	9,026
Troškovi doprinosa	147,974	135,646
Ostali troškovi	873	1,812
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze (napomena 24c)	11,197	20,830
Ostali poslovni rashodi		
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	379	107
Ostali rashodi	1,679	1,428
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	2,639	60
Manjkovi i štete	-	1
UKUPNO:	923,096	951,681

U okviru pozicije nematerijalni troškovi najznačajniji iznos predstavljaju plaćene premije osiguranja u iznosu od 160,973 hiljada dinara (2019. godine: 206,695 hiljada dinara), od čega najveći iznos predstavlja plaćena premija osiguranja depozita građana od 129,423 hiljade dinara (2019. godine: 170,962 hiljada dinara) i premija osiguranja u iznosu 31,550 hiljade dinara (2019. godine: 35,733 hiljada dinara) po osnovu gotovinskih kredita za penzionere. Takođe, nematerijalni troškovi odnose se na troškove obezbeđenja objekata i transporta novca u iznosu od 54,946 hiljada dinara, troškove iznajmljivanja softvera u iznosu od 71,112 hiljada dinara i troškove telekomunikacionih usluga u iznosu od 47,350 hiljada dinara.

U okviru pozicije troškovi proizvodnih usluga najveći iznos se odnosi na troškove zakupnina 72,127 hiljada dinara (2019. godine: 70,400 hiljade dinara).

Troškovi zakupa nepokretnosti koji su obuhvaćeni standardom MSFI 16 iznose 54,787 hiljada dinara od čega je najveći deo porez na dodatu vrednost za sve nepokretnosti uzete u zakup od pravnih lica, porez na dohodak građana za fizička lica, kao i servisni troškovi zakupa Centrale banke.

Troškovi zakupa vozila koji su obuhvaćeni standardom MSFI 16 odnose se na porez na dodatu vrednost koji pada na teret zakupca (banke) i iznosi 7,291 hiljada dinara.

Troškovi zakupa nepokretnosti koji zbog male vrednosti nisu obuhvaćeni standardom MSFI 16, u 2020. godini iznose 10,049 hiljada dinara (nepokretnosti 629 hiljada dinara i bankomati 9,420 hiljada dinara). Ugovori za zakup bankomata ne ispunjavaju uslove za knjiženje po MSFI 16, usled male vrednosti ugovora i neodređenog roka važnosti.

14. POREZ NA DOBIT

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine
a) Usaglašavanje poreza na dobitak i propisane poreske stope

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2020.	2019.
Dobitak pre oporezivanja	529,706	472,836
Porez po stopi od 15%	79,456	70,925
Poreski efekti po osnovu usklađivanja rashoda	3,099	5,013
Poreski efekti prihoda od dužničkih hartija i ostala usklađivanja prihoda	(67,116)	(51,055)
Ostalo	10,908	-
Iskorišćeni preneti poreski gubici	(26,347)	(24,883)
Porez iskazan u poreskom bilansu	-	-
Efektivna poreska stopa	0%	0%

b) Komponente odloženih poreskih sredstava

Banka je formirala odložena poreska sredstva u skladu sa planiranim rezultatima shodno usvojenoj petogodišnjoj poslovnoj Strategiji Banke. S obzirom da na dan 31. decembar 2020. godine nije bilo promena u iznosu odloženih poreskih sredstava u odnosu na prethodnu 2019. godinu, Banka nije evidentirala dodatni odloženi prihod/rashod, iako je tokom 2020. godine bilo promena u kretanju na pojedinačnim odloženim poreskim sredstvima kao sto je prikazano u tabeli ispod.

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2020.	2019.
Privremene razlike na osnovnim sredstvima	12,924	2,544
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	41,244	51,929
Obezvredjenje HOV namenjenih trgovanju	8,225	7,920
Odložena poreska sredstva	62,393	62,393

c) Struktura poreskih kredita:

	Iznos preostalog poreskog kredita	Nepriznata odložena poreska sredstva	Priznata odložena poreska sredstva	Godina do koje se prenosi
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	8,348	(8,348)	-	2023
	<u>8,348</u>	<u>(8,348)</u>	<u>-</u>	
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	14,115	(14,115)	-	2021
	2,652	(2,652)	-	2022
	<u>16,767</u>	<u>(16,767)</u>	<u>-</u>	
Efekti prve primene MSFI 9	8,536	(8,536)	-	2022
	<u>8,536</u>	<u>(8,536)</u>	<u>-</u>	

15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Žiro račun	4,201,071	2,998,091
Gotovina u blagajni u dinarima	698,657	655,713
Viškovi likvidnih sredstava	4,100,000	2,000,000
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	132	1,754
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	792,194	1,174,232
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	3,916,238	3,184,934
Ostala novčana sredstva	570	1
Ispravka vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke	(1,858)	(1,161)
UKUPNO:	13,707,004	10,013,564

Obavezna rezerva u dinarima predstavlja minimalno prosečno stanje dinarskih sredstava koje Banka mora da izdvoji na svom žiro računu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS („Službeni glasnik RS” br. 76/2018).

U skladu sa tačkom 6. ove Odluke, Banka je dužna da obračunava i izdvaja dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih obaveza sa ročnošću do dve godine u toku jednog kalendarskog meseca, dok je za depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću preko dve godine stopa izdvajanja 0%. Obračun obavezne rezerve vrši se jedanput mesečno. Na iznos obračunate dinarske obavezne rezerve NBS obračunava i isplaćuje kamatu koja se u 2020. godini kretala od maksimalnih 0,75% na godišnjem nivou i trenutno iznosi 0,10% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2020. godine dinarska obavezna rezerva je obračunata u iznosu od 3,387,965 hiljade dinara (2019. godine: 2,715,582 hiljada dinara). Navedeni iznos nalazi se u okviru pozicije Žiro račun.

Procenat obračunate devizne obavezne rezerve koji se izdvaja u dinarima iznosi 38% i odnosi se na depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću do dve godine i 30% za depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću preko dve godine, tako da ukupnu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir obračunate dinarske rezerve u dinarima i navedeni deo obračunate devizne rezerve.

Obavezna rezerva u stranoj valuti predstavlja minimalno prosečno stanje deviznih sredstava koje je Banka obavezna da izdvoji na svom računu kod NBS, a u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS („Službeni glasnik RS” br. 76/2018). Banka je dužna da obračunava i izdvaja deviznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih depozita, kredita i ostalih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopi od 20% za ročnost do dve godine, 13% za ročnost preko dve godine i 100% za prosečno stanje dinarskih obaveza indeksiranih u stranoj valuti. Narodna banka ne obračunava kamatu na izdvojena sredstva na računu devizne obavezne rezerve.

Pozicija „Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti“ predstavlja trenutno stanje na deviznom računu kod NBS gde se izdvaja obavezna rezerva. Obaveza banke je da prosečno mesečno stanje izdvojenih sredstava bude na nivou obračunate obavezne rezerve u stranoj valuti. Kako se taj račun koristi i za druge potrebe pojedinačni dani imaju različito stanje. U tabeli je prikazano stanje na tom računu na dan 31.12.2020.

Na dan 31. decembra 2020. godine obračunata obavezna rezerva u stranoj valuti iznosila je 3,644,653 hiljada dinara (2019. godine: 3,123,334 hiljada dinara).

Deviznu obaveznu rezervu čini zbir 62% obračunate devizne rezerve koja se odnosi na obaveze sa ročnošću do dve godine i 70% obračunate devizne rezerve koja se odnosi na obaveze sa ročnošću preko dve godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Za potrebe izrade izveštaja o tokovima gotovine Banka u gotovinu i gotovinske ekvivalente uključuje sredstva na žiro računu, gotovinu u blagajni u dinarima i stranoj valuti i sredstva na deviznim računima kod stranih banaka. Gotovina i sredstva kod centralne banke na kraju izveštajnog perioda usaglašena je sa pozicijama izveštaja o tokovima gotovine na sledeći način:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	13,707,004	10,013,564
Obavezna devizna rezerva kod Narodne banke Srbije	(3,916,238)	(3,184,934)
Devizni računi kod stranih banaka	1,469,129	803,624
Viškovi likvidnih sredstava	(4,100,000)	(2,000,000)
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknade i provizije koje se odnose na gotovinu i sredstva kod centralne banke	(132)	(1,754)
Ispravka vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke	1,858	1,161
UKUPNO:	7,161,621	5,631,661

16. POTRAŽIVANJA/(OBAVEZE) PO OSNOVU DERIVATA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Potraživanja/(Obaveze) po osnovu derivata	(1,266)	(1,563)
UKUPNO:	(1,266)	(1,563)

Navedena obaveza u iznosu od 1,266 hiljada dinara odnosi se na negativne efekte svođenja vrednosti valutnog SWAP-a (USD SWAP) na fer vrednost (USD 13.937,50 po srednjem kursu na dan obračuna fer vrednosti). Datumi dospeća svih navedenih SWAP-ova su tokom januara 2021.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

17. HARTIJE OD VREDNOSTI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
a) Založena finansijska sredstva		
Obveznice Republike Srbije u dinarima	1,200,000	2,260,870
	1,200,000	2,260,870
b) Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Akcije banaka	590	826
Akcije preduzeća	18,630	20,330
	19,220	21,156
c) Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		
Obveznice lokalne samouprave:		
Grad Šabac	7,620	15,284
Opština Stara Pazova	-	2,992
Obveznice Republike Srbije u dinarima	9,893,971	8,049,075
Obveznice Republike Srbije u stranoj valuti	-	257,973
	9,901,591	8,325,324
UKUPNO:	11,120,811	10,607,350

U 2020. godini ostvaren je neto negativan efekat u iznosu od 136,986 hiljada dinara usled prodaje hartija od vrednosti za koje su prethodno kroz fer vrednovanje formirane Revalorizacione rezerve (u Izveštaju o ostalom rezultatu prikazan je negativan efekat promene vrednosti dužničkih instrumenata u iznosu od 155,113 hiljada dinara, dok je pozitivan efekat 18,127 hiljada dinara). U Izveštaju o promenama na kapitalu prikazani su takođe negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u okviru revalorizacionih rezervi u iznosu od 136,986 hiljada dinara.

U 2019. godini ostvaren je neto pozitivan efekat u iznosu od 474,449 hiljada dinara (u Izveštaju o ostalom rezultatu prikazan pozitivan efekat promene vrednosti dužničkih instrumenata u iznosu od 478,764 hiljada dinara, dok je negativan efekat 4,315 hiljada dinara). U Izveštaju o promenama na kapitalu prikazani su takođe pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u okviru revalorizacionih rezervi u iznosu 474,449.

Na dan 31. decembra 2020. godine hartije od vrednosti i plasmani kojima se trguje na Beogradskoj berzi sastoje se od akcija banaka i preduzeća.

Raspon stopa prinosa na državne dinarske hartije kupljene tokom 2020. godine se kretao od 2.60% do 3.85% godišnje, dok je raspon stopa za ukupan portfolio Banke tokom 2020. godine bio za dinarske 2.60% - 5.98%, a za devizne 4.20% godišnje.

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima:		
- u dinarima	6	15
- u stranoj valuti	-	-
Devizni računi	1,469,129	803,624
Kreditni dati u dinarima	1,875	1,082
Ostali plasmani:		
- u dinarima	587,910	-
- u stranoj valuti	258,689	329,624

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine
18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

Depoziti:		
- u dinarima	-	-
- u stranoj valuti	82,948	319,460
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana:		
- u dinarima	4	-
- u stranoj valuti	-	-
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a	(2)	(9)
Bruto krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,400,559	1,453,796
Ispravka vrednosti (napomena 11b)	(1,889)	(662)
UKUPNO:	2,398,670	1,453,134

Na dan 31. decembra 2020. godine Banka nije imala kredite po osnovu repo transakcija.

Devizna sredstva kod Centralnog registra za HoV i devizna sredstva na transakcionim računima u inostranstvu na dan 31. decembra 2020. godine u dinarskoj protivvrednosti iznose 1,469,129 hiljade dinara (2019. godine: 803,624 hiljada dinara) što se vidi na poziciji devizni računi.

Pozicija Ostali plasmani u dinarima i stranoj valuti odnosi se u najvećem delu na potraživanja za ugovorenu kupoprodaju deviza:

- od domaćih banaka Narodna Banka Srbije u iznosu od 352,770 hiljada dinara, Vojvođanska banka u iznosu od 235,140 hiljada dinara i Unicredit banka u iznosu od 235,160 hiljada dinara (2019: Unicredit banka u iznosu od 117,593 hiljada dinara i Banka Intesa u iznosu od 117,593),
- od stranih banaka Commerzbank AG, Frankfurt u iznosu od 23,516 hiljada dinara (2019: Commerzbank AG, Frankfurt u iznosu od 94,427 hiljada dinara i Turkiye Vakiflar u iznosu od 42,109 hiljada dinara).

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima	129,966	115,229
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima	297	3,220
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima u stranoj valuti	142	114
Kreditni dati u dinarima i indeksirani u EUR-ima	52,208,724	43,981,660
Ostali plasmani u dinarima	72,794	54,551
Kreditni i plasmani dati u stranoj valuti	3,906,950	2,736,909
Depoziti u stranoj valuti	-	85,403
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana u dinarima	428,438	22,527
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana u stranoj valuti	36,513	34,645
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a	(136,129)	(144,853)
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana u stranoj valuti po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a	(20,079)	-
Bruto krediti i potraživanja od komitenata	56,627,616	46,889,405
Ispravka vrednosti (napomena 11b)	(1,107,285)	(1,085,009)
UKUPNO:	55,520,331	45,804,396

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Kratkoročni krediti su plasirani privrednim društvima, preduzetnicima i agro klijentima za unapređenje proizvodnje, prometa robe, pružanje usluga, uvoza, izvoza, održavanje tekuće likvidnosti i ostale namene. Kratkoročni krediti su

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2020. godine**

odobravani sa rokom otplate do 12 meseci i to u dinarima, dinarskoj protivvrednosti valutnog iznosa i u stranoj valuti.

Kreditni iz potencijala Banke do jedne godine u dinarima odobravani su u toku 2020. godine uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m BELIBOR + od 0.75% godišnje do 9.00% godišnje sa varijabilnom kamatnom stopom i od 3,35% do 15,9% sa fiksnom kamatnom stopom, dok su krediti do jedne godine u dinarima uz ugovorenu valutnu klauzulu i krediti u stranoj valuti odobravani uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m EURIBOR + od 2.15% do 9.00% sa varijabilnom kamatnom stopom.

Dugoročni krediti odobravani su u dinarima sa i bez valutne klauzule, u stranoj valuti po fiksnim i varijabilnim stopama.

Najveći deo plasiranih dugoročnih kredita u toku 2020. godine odnosio se na:

- Banka je plasirala EUR 165.8 miliona velikim klijentima, malim i srednjim preduzećima i klijentima poljoprivrede, kroz Garantnu šemu za podršku privredi, redovne poslovne aktivnosti, kao i određene programe i akcije. Fokus je bio na Garantnoj šemi za podršku privredi, a aktuelne su bile i kampanje mikro kredita za obrtna sredstva u kojima su klijentima ponuđeni krediti sa valutnom klauzulom, dinarska kampanja kredita za obrtna sredstva koja je startovala u martu 2020. godine, FRK kampanja investicionih kredita u saradnji sa Narodnom bankom Srbije, kao i plasiranje u segmentu Agro klijenata. Banka je u toku 2020. godine ostvarila učešće u Garantnoj šemi za podršku privredi, u okviru koje je plasirala EUR 70.4 miliona kroz 874 partije kredita. Naime, Vlada Republike Srbije donela je paket ekonomskih mera koje su usmerene na smanjivanje negativnih efekata prouzrokovanih pandemijom Covid-19. Jedna od mera je i Garantna šema za podršku privredi u uslovima Covid-19 krize za kredite za održavanje likvidnosti i obrtnih sredstava preko komercijalnih banaka koje posluju u Republici Srbiji. Ukupna vrednost sredstava predviđenih za ovu meru je 2 milijarde EUR na nivou Republike Srbije. Učestvovanje u realizaciji navedenog programa treba da doprinese očuvanju i proširenju portfolija kvalitetnih kreditnih klijenata, uz plasiranje sredstava uz prvoklasno obezbeđenje i pružanje podrške klijentima u očuvanju likvidnosti sredstvima sa povoljnom kamatnom stopom.
- Intenzivni rad na preduzimanju svih potrebnih aktivnosti radi usaglašavanja sa zahtevima NBS u vezi sa pandemijom COVID-19. Banka je pripremila procedure za primenu Moratorijuma po Odluci Narodne banke Srbije, zadržala isti pristup u saradnji sa klijentima i nastavila sa stalnim kontaktiranjem klijenata iz portfolija Banke, u cilju sagledavanja efekata i posledica pandemije na poslovanje klijenata, radi zajedničkih aktivnosti kojima će se sprečiti negativne posledice. Klijenti su informisani o svim merama države, kao i najavljenim finansijskim podsticajima koji će biti realizovani kroz bankarski sektor. Filijale su praćene pojačano na dnevnom nivou sa jasnim instrukcijama o merama koje je potrebno preduzeti na bazi novih regulativa i uredaba države.

Bruto plasmani klijentima privrede (uključujući bruto NPL na dan 31. decembra 2020. godine) bez kamata, naknada i razgraničenih naknada iznose 40,331,861 hiljade dinara (2019. godine: 33,576,769 hiljada dinara) i imaju sledeću strukturu:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Vrsta kredita	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	% promene
Kredit iz potencijala Banke	34,491,469	26,526,365	30.03%
Kredit iz kreditnih linija od Međunarodnih finansijskih institucija	5,840,392	7,050,404	(17.16%)
Ukupno	40,331,861	33,576,769	20.12%

- Bruto krediti komitentima – stanovništvo

Ukupni bruto plasmani klijentima stanovništva (uključujući bruto NPL na dan 31. decembra 2020. godine bez kamata) iznose 15,856,607 hiljade dinara (2019. godine: 13,281,754 hiljade dinara) i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	% promene
Gotovinski krediti	8,626,404	7,258,433	18.85%
Stambeni krediti	6,221,866	4,910,910	26.69%
Potrošački krediti – ostale namene	273,784	401,754	-31.85%
Potrošački krediti – energetska efikasnost	264,090	269,968	-2.18%
Dospela potraživanja po kreditima	174,220	155,579	11.98%
Potrošački krediti – kupovina automobila	142,047	129,695	9.52%
Dozvoljen minus po tekućim računima	127,962	126,217	1.38%
Nedozvoljen minus po tekućim računima	21,541	28,935	-25.55%
Potraživanja po osnovu kreditnih kartica	4,693	263	1684.41%
Ukupno	15,856,607	13,281,754	19.39%

Kretanje na računima ispravke vrednosti u toku 2020. godine

(u hiljadama dinara)
2020

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 15.)	Kredit i potraživanja od banaka (Napomena 16.)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 19.)	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat(Na pomena 17.)	Ostala finansijska sredstva (Napomen a 21.)	Ukupno
Stanje na početku godine	1,161	662	1,085,009	-	19,830	1,106,662
Nivo 1	1,161	662	92,839	-	407	95,069
Nivo 2	-	-	37,510	-	23	37,533
Nivo 3	-	-	954,660	-	19,400	974,060
Indirektni otpisi plasmana (napomena 11)	701	2,103	443,287	-	11,058	457,149
Nivo 1	701	2,103	14,015	-	6,395	23,214
Nivo 2	-	-	78,081	-	28	78,109
Nivo 3	-	-	351,191	-	4,635	355,826

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 11)	(4)	(874)	(242,824)	-	(4,607)	(248,309)
Nivo 1	(4)	(874)	(20,777)	-	(2,728)	(24,383)
Nivo 2	-	-	(8,395)	-	(12)	(8,407)
Nivo 3	-	-	(213,652)	-	(1,867)	(215,519)
Kursne razlike	-	(2)	(10,048)	-	-	(10,050)
Nivo 1	-	(2)	(931)	-	-	(933)
Nivo 2	-	-	(372)	-	-	(372)
Nivo 3	-	-	(8,745)	-	-	(8,745)
Otpisi i otpusti	-	-	(168,139)	-	(257)	(168,396)
Nivo 1	-	-	-	-	-	-
Nivo 2	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	(168,139)	-	(257)	(168,396)
Stanje na kraju godine	1,858	1,889	1,107,285	-	26,024	1,137,056
Nivo 1	1,858	1,889	85,146	-	4,074	92,967
Nivo 2	-	-	106,824	-	39	106,863
Nivo 3	-	-	915,315	-	21,911	937,226

Kretanje na računima ispravke vrednosti u toku 2019. godine

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 15.)	Kredit i potraživanja od banaka (Napomena 16.)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 19.)	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (Napomena 17.)	Ostala finansijska sredstva (Napomena 21.)	Ukupno
Stanje na početku godine	894	1,922	1,429,818	-	12,688	1,445,322
Nivo 1	894	1,922	88,701	-	1	91,518
Nivo 2	-	-	70,675	-	1	70,676
Nivo 3	-	-	1,270,442	-	12,686	1,283,128
Indirektni otpisi plasmana (napomena 11)	267	-	420,080	-	10,539	430,886
Nivo 1	267	-	81,574	-	406	82,247
Nivo 2	-	-	28,328	-	22	28,350
Nivo 3	-	-	310,178	-	10,111	320,289
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 11)	-	(1,260)	(248,295)	-	-	(249,555)
Nivo 1	-	(1,260)	(74,574)	-	-	(75,834)
Nivo 2	-	-	(61,493)	-	-	(61,493)
Nivo 3	-	-	(112,228)	-	-	(112,228)
Kursne razlike	-	-	(5,142)	-	-	(5,142)
Nivo 1	-	-	(2,862)	-	-	(2,862)
Nivo 2	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	(2,280)	-	-	(2,280)
Otpisi i otpusti	-	-	(511,452)	-	(3,397)	(514,849)
Nivo 1	-	-	-	-	-	-
Nivo 2	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	(511,452)	-	(3,397)	(514,849)
Stanje na kraju godine	1,161	662	1,085,009	-	19,830	1,106,662
Nivo 1	1,161	662	92,839	-	407	95,069
Nivo 2	-	-	37,510	-	23	37,533
Nivo 3	-	-	954,660	-	19,400	974,060

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE

a) NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	510,264	462,104
Povećanja	113,442	48,160
Stanje 31. decembar	623,706	510,264
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	239,538	188,966
Amortizacija	62,986	50,572
Stanje 31. decembar	302,524	239,538
Stanje 31. decembar	321,182	270,726

Najveći iznos povećanja nematerijalnih ulaganja u 2020. godini odnosi se na nabavku licenci za nove softvere na bankomatima u iznosu od 30,904 hiljade dinara, ulaganja u elektronsko bankarstvo u iznosu od 47,817 hiljade dinara, unapređenje postojećeg sistema Tesla projekta u iznosu 19,739 hiljada dinara i ostalih aplikativnih softvera potrebnih za rad u sistemu Banke u iznosu od 14,982 hiljada dinara.

b) NEKRETNINE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	670,301	695,621
Povećanja	562	1,529
Revalorizacija	-	804
Reklasifikacija	-	(27,653)
Prodaja/otudjenje	(318,539)	-
Stanje 31. decembar	352,324	670,301
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	255,671	247,296
Amortizacija	16,262	17,775
Revalorizacija	-	281
Reklasifikacija	-	(9,681)
Prodaja/otudjenje	(131,988)	-
Stanje 31. decembar	139,945	255,671
Stanje 31. decembar	212,379	414,630

Banka ima zadovoljavajuće dokaze o vlasništvu nad svim sredstvima u posedu, osim nad četiri nepokretnosti na građevinskim objektima ukupne sadašnje vrednosti na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od 1,203 hiljada dinara (2019. godine 1,255 hiljada dinara).

U skladu sa Računovodstvenom Politikom Banke, Banka je koristila interno uporedive podatke za preispitivanje tržišne vrednosti posedovanih nekretnina na dan 31. decembra 2020. godine dok je eksterne procene od strane ovlašćenih procenitelja koristila samo za stečenu imovinu.

U slučaju da Banka primenjuje model nabavne vrednosti umanjene za amortizaciju kod obračuna vrednosti građevinskih objekata koje su u vlasništvu Banke knjigovodstvena vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2020. godine iznosila bi 354,195 hiljade dinara (2019. godine: 349,357 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2020. godine

20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

b) NEKRETNINE (nastavak)

Fer vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2020. godine je prikazana u sledećoj tabeli:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Građevinski objekti	-	-	212,371	212,371
Ukupno	-	-	212,371	212,371

Fer vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2019. godina je prikazana u sledećoj tabeli:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Građevinski objekti	-	-	414,630	414,630
Ukupno	-	-	414,630	414,630

Procena vrednosti građevinskih objekata se, u skladu sa računovodstvenim politikama Banke, vrši svake tri godine. Banka je angažovala ovlašćenog procenitelja koji je izvršio procenu svih građevinskih objekata koji su u vlasništvu banke sa stanjem na dan 30. novembar 2018. godine. Prilikom procene vrednosti objekata korišćena je komparativna metoda i prinosna metoda. Prema izveštajima procenitelja knjigovodstvena vrednost objekata koji su u vlasništvu Banke nije odstupala značajno od tržišne vrednosti, tako da je ukupno povećanje vrednosti iznosilo 2,567 hiljada dinara po ovom osnovu. Banka je izvršila revalorizaciju građevinskih objekata a efekti izvršene revalorizacije su priznati preko kapitala evidentiranjem procena ovlašćenog procenitelja.

Banka je tokom 2020. godine prodala dve nepokretnosti u svom vlasništvu u Čačku i to u Pivarskoj ulici i u Bulevaru oslobođenja.

Dana 30. oktobra 2020. godine zaključen je Ugovor o pribavljanju nepokretnosti u javnu svojinu sa Gradom Čačkom. Nepokretnost je prodana po ceni od 197,167 hiljada dinara. Isplata kupoprodajne cene vrši se kroz 3 rate u roku od 24 meseca od dana zaključenja Ugovora.

Dana 07. decembra 2020. godine Banka je zaključila Ugovor o zakupu poslovnog prostora sa Gradom Čačkom, i to za deo prizemlja ukupne površine 257,89 m² (prostor u kom je i ranije bila filijala Banke). Banka je za predmet zakupa uplatila zakupninu unapred, za period od 10 godina i 1 mesec, i to u iznosu koji je jednak iznosu prve uplaćene rate iz Ugovora o pribavljanju nepokretnosti u javnu svojinu (62,348 hiljada dinara).

Banka je u 2019. godini reklasifikovala poslovnu zgradu u Užicu za potrebe izdavanja poslovnog prostora sa građevinskih objekata na investicionu nekretninu i tom prilikom priznala efekte izvršene revalorizacije preko kapitala evidentiranjem procena ovlašćenog procenitelja u iznosu od 804 hiljada dinara.

Sledeća tabela predstavlja tehnike vrednovanja, kao i značajne neutvrdive parametre koji su korišćeni prilikom procene fer vrednosti građevinskih objekata.

Tehnika vrednovanja	Značajni neutvrdivi parametri	Veza između ključnih neutvrdivih parametara i fer vrednosti
Tržišni pristup – zasniva se na metodi uporedivih transakcija, odnosno na poređenju sredstava koja se procenjuju sa ostalim uporedivim sredstvima koja su predmet kupovine/prodaje na tržištu	Posmatraju se cene nekretnina na lokalnom tržištu. Za bančine građevinske objekte pronađene su uporedive nekretnine. Uporedive tržišne cene u Beogradu na dan 31. decembra 2020. godine kretale su se od 1400 do 4,000 EUR/m ² , a u Čačku, Gornjem Milanovcu i Jagodini od 750 do 1600 EUR/m ² , u Kraljevu od 460 do 800 EUR/m ² , u Kruševcu od 500 do 1400 EUR/m ² .	Procenjena fer vrednost bi se uvećala/(smanjila) ako bi cene nekretnina na lokalnom tržištu porasle/(pale)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

b) NEKRETNINE (nastavak)

Proces procene vrednosti

Procena vrednosti nekretnina vrši se na svake tri godine na osnovu izveštaja o proceni koje pripremaju kvalifikovani nezavisni procenitelji, dok se interno svake godine preispituju tržišne vrednosti posedovanih nekretnina. Poslednja procena od strane nezavisnih procenitelja je izvršena na dan 30. novembar 2018. godine.

Navedeni izveštaji priremaju se na osnovu:

Informacija pribavljenih od Banke o tekućoj visini zakupnina, uslovima i odredbama ugovora o zakupu, cenama komunalnih usluga, visini ulaganja u osnovna sredstva i sl.; navedeni podaci pribavljaju se iz Bančinih sistema za upravljanje finansijama, nekretninama i kolateralima i predmet su opštih kontrola u kontrolnom okruženju.

Pretpostavke i modeli za procenu vrednosti primenjenih od strane procenjivača – pretpostavke su obično vezane za tržište, kao što su npr. uporedive cene, a one zavise od profesionalnih procena i prosuđivanja procenjivača kao i od njihovog posmatranja tržišta.

Informacije i podaci koje Banka dostavlja procenjivačima, kao i pretpostavke i modeli procene vrednosti primenjene od strane procenjivača su predmet analize Odeljenja za upravljanje kolateralima i Direktora Sektora za upravljanje finansijama i planiranje, koja podrazumeva analizu promena fer vrednosti tokom perioda. Ukoliko Direktor Sektora finansija i planiranja smatra da je izveštaj o proceni vrednosti adekvatan, izveštaj se upućuje Izvršnom odboru

Banke. Izvršni odbor Banke razmatra izveštaj o proceni vrednosti u okviru svojih redovnih aktivnosti.

c) OPREMA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	1,087,827	1,095,654
Povećanja	334,674	94,965
Prodaja	(32,556)	(79,944)
Otuđivanje i rashodovanje	(18,281)	(22,848)
Stanje 31. decembar	<u>1,371,664</u>	<u>1,087,827</u>
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	705,736	692,936
Amortizacija	133,347	114,908
Prodaja	(30,814)	(79,368)
Otuđivanje i rashodovanje	(17,902)	(22,740)
Stanje 31. decembar	<u>790,367</u>	<u>705,736</u>
Stanje 31. decembar	<u>581,297</u>	<u>382,091</u>

Najveći iznos ulaganja u 2020. godini odnosi se na nabavku POS terminala i ATM u iznosu od 225,225 hiljada dinara i IT opreme, računarske opreme i prateće IT opreme u iznosu od 68,593 hiljade dinara.

Banka je najviše prodavala automobile u svom vlasništvu u iznosu od 19,576 hiljada dinara dok je aparate za fotokopiranje i štampanje u iznosu od 16,104 hiljada dinara rashodovala kao donacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

d) INVESTICIONE NEKRETNINE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	170,785	152,814
Povećanja		
Reklasifikacija	-	17,971
Stanje 31. decembar	<u>170,785</u>	<u>170,785</u>
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	32,940	28,931
Amortizacija	4,539	4,009
Stanje 31. decembar	<u>37,479</u>	<u>32,940</u>
Stanje 31. decembar	<u>133,306</u>	<u>137,845</u>

Prihodi po osnovu izdavanja objekata u zakup u 2020. godini iznose 4,374 hiljada dinara (2019: 1,957 hiljada dinara). Potraživanja po osnovu prefakturisanih troškova zakupa u 2020. godini iznose 1,475 hiljada dinara (2019: 467 hiljada dinara).

Fer vrednost investicionih nekretnina Banke na dan 31. decembra 2020. godine prikazana je u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo3	Ukupno
Investicione nekretnine	-	-	133,306	133,306
Ukupno	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>133,306</u>	<u>133,306</u>

Fer vrednost investicionih nekretnina Banke na dan 31. decembra 2019. godine prikazana je u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Investicione nekretnine	-	-	137,845	137,845
Ukupno	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>137,845</u>	<u>137,845</u>

Procenjena vrednost investicionih nekretnina prema izveštaju ovlašćenog procenitelja na dan 31. decembra 2020. godine iznosila je 139,982 hiljada dinara. Fer vrednost investicionih nekretnina ne odstupa značajno od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Banka je u 2019. godini reklasifikovala poslovnu zgradu u Užicu za potrebe izdavanja poslovnog prostora sa građevinskih objekata za obavljanje delatnosti na investicionu nekretninu.

Tehnika vrednovanja	Značajni neutvrdivi parametri	Veza između ključnih neutvrdivih parametara i fer vrednosti
Tržišni pristup – zasniva se na metodi uporedivih transakcija, odnosno na poređenju sredstava koja se procenjuju sa ostalim uporedivim sredstvima koja su predmet kupovine/prodaje na tržištu	Posmatraju se cene nekretnina na lokalnom tržištu. Za bančine građevinske objekte pronađene su uporedive nekretnine. Uporedive tržišne cene u Beogradu na dan 31. decembra 2020. godine kretale su se od 1,800 do 2,850 EUR/m ² , a u Čačku i Užicu od 200 do 1500 EUR/m ²	Procenjena fer vrednost bi se uvećala/(smanjila) ako bi cene nekretnina na lokalnom tržištu porasle/(pale)

Banka ima zadovoljavajuće dokaze o vlasništvu nad svim sredstvima u posedu, osim nad dve nepokretnosti na investicionim nekretninama ukupne sadašnje vrednosti na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od 73,452 hiljada dinara (2019. godine 75,874 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

d) INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Proces procene vrednosti

Procena vrednosti nekretnina vrši se na svake tri godine na osnovu izveštaja o proceni koje pripremaju kvalifikovani nezavisni procenitelji, dok se interno svake godine preispituju tržišne vrednosti posedovanih nekretnina. Poslednja procena od strane nezavisnih procenitelja je izvršena 30. novembra 2018. godine.

Navedeni izveštaji pripremaju se na osnovu:

Informacija pribavljenih od Banke o tekućoj visini zakupnina, uslovima i odredbama ugovora o zakupu, cenama komunalnih usluga, visini ulaganja u osnovna sredstva i sl.; navedeni podaci pribavljaju se iz Bančinih sistema za upravljanje finansijama, nekretninama i kolateralima i predmet su opštih kontrola u kontrolnom okruženju.

Pretpostavke modela za procenu vrednosti primenjenih od strane procenjivača – pretpostavke su obično vezane za tržište, kao što su npr. uporedive cene, a one zavise od profesionalnih procena i prosuđivanja procenjivača kao i od njihovog posmatranja tržišta.

Informacije i podaci koje Banka dostavlja procenjivačima, kao i pretpostavke i modeli procene vrednosti primenjene od strane procenjivača su predmet analize Odeljenja za upravljanje kolateralima i Direktora Sektora za upravljanje finansijama i planiranje, koja podrazumeva analizu promena fer vrednosti tokom perioda. Ukoliko Direktor Sektora finansija i planiranja smatra da je izveštaj o proceni vrednosti adekvatan, izveštaj se upućuje Izvršnom odboru Banke. Izvršni odbor Banke razmatra izveštaj o proceni vrednosti u okviru svojih redovnih aktivnosti.

e) LIZING

Saglasno standardu MSFI 16 - Lizing koji je stupio na snagu 1. januara 2019. godine Banka je nakon datuma bilansa stanja izmenila računovodstvene politike za regulisanje pitanja računovodstvenog tretmana lizinga (zakupa).

Lizing je ugovor ili deo ugovora kojim se prenosi pravo korišćenja identifikovanog sredstva (predmeta lizinga) na određeni vremenski period uz nadoknadu.

Za svaki Ugovor o zakupu, Banka procenjuje da li ugovor sadrži elemente lizinga. Banka procenjuje da li je u ugovoru identifikovano sredstvo i da li Banka ima pravo da kontroliše korišćenje identifikovane imovine za određeni vremenski period.

Banka u okviru ovog standarda obuhvata:

- nepokretnosti i
- vozila.

Stopa po kojoj Banka obračunava pravo korišćenja je inkrementalna stopa. To je kamatna stopa koju bi Banka (zakupac) morala da plati da u sličnom roku i pod sličnim uslovima pozajmi sredstva neopodna za nabavku imovine slične vrednosti sa pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Banka za obračun inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretnosti koristi prosečnu cenu izvora sredstava (oročene depozite i kreditne linije).

Kako bi obezbedila učešće faktora tržišta, dobijenu cenu projektuje uzimajući u obzir stope prinosa na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti Republike Srbije. Na ovaj način je kalkulacijom obuhvaćen i rizik zemlje i rizik banke.

Banka uzima u zakup vozila sa ročnošću do četiri godine.

U skladu s tim, a uzimajući u obzir i činjenicu da se radi o trajnim obrtnim sredstvima, ukupne visine prava korišćenja za sva vozila koja je značajno manjeg iznosa od prava korišćenja za nekretnine, finansiranje ovih sredstava se ne bi radilo iz kreditnih linija.

Dodatno, pošto se radi o izuzetno lako utrživoj imovini, Banka vrednuje ove ugovore obračunom prosečne cene koštanja na ukupne depozite po viđenju i oročene depozite uvećane za premiju osiguranja, odnosno Banka koristi prosečnu stopu na depozite (oročene depozite i depozite po viđenju) koju koriguje (uvećava) za trošak osiguranja depozita.

Banka ne primenjuje uslove MSFI 16:

- za ugovore o zakupu kraće od 12 meseci i koji ne sadrže opciju otkupa i/ili
- kada je osnovno sredstvo male vrednosti (dinarska protivvrednost sredstva USD 5.000,00 ili manja).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

e) LIZING (nastavak)

Sredstva uzeta zakup kapitalizovana su u knjigama Banke kao zakupca, zajedno sa obavezom za odgovarajuća lizing plaćanja. Takođe, primenom MSFI 16 došlo je do promene prezentacije bilansa uspeha. Umesto troška zakupa koji se do sada iskazivao kao rashod poslovanja, javio se trošak amortizacije vezan za priznato sredstvo, kao i trošak kamate po osnovu obaveze za lizing.

Prilikom prelaska na MSFI 16 Banka je izabrala kumulativni pristup u okviru kog je MSFI 16 retrospektivno primenjen uz kumulativni efekat priznat kao korekcija na dan 1. januara 2019. godine, pri čemu se uporedni podaci ne koriguju.

Kao što je dozvoljeno standardom, Banka nije primenila odredbe MSFI 16 na ranije periode finansijskog izveštavanja.

Na dan 31.12.2020. godine, standardom je bilo obuhvaceno:

- 28 nepokretnosti
- 72 vozila.

Imovina (sredstvo) sa pravom korišćenja - Nepokretnosti	U hiljadama dinara 31.12.2020. godine	U hiljadama dinara 31.12.2019. godine
Stanje 1. januar	488,870	599,340
Povećanje u toku godine	152,580	38,843
Amortizacija	(157,693)	(149,313)
Stanje 31. decembar	483,757	488,870

Imovina (sredstvo) sa pravom korišćenja - Vozila	U hiljadama dinara 31.12.2020. godine	U hiljadama dinara 31.12.2019. godine
Stanje 1. januar	32,101	58,452
Povećanje u toku godine	87,699	-
Amortizacija	(29,557)	(26,351)
Stanje 31. decembar	90,243	32,101

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

21. OSTALA SREDSTVA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	17,178	8,142
Potraživanja po osnovu prodaje	1,431	4,959
Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	26,036	25,942
Potraživanja za obračunatu kamatu po osnovu ostalih sredstava	10	10
Ostala potraživanja u dinarima	118,814	71,852
Ostala potraživanja u stranoj valuti	183,118	170,817
Ostale investicije	3,349	3,349
Razgraničeni ostali troškovi	5,778	15,784
Razgraničena nedospela potraživanja	-	-
Razgraničeni rashodi kamata u stranoj valuti	14,882	15,617
Ostala AVR u stranoj valuti	821	862
Zalihe materijala, alata, rezervnih delova i ostale zalihe	23,703	24,779
Materijalna sredstva stečena naplatom potraživanja (napomena 29.3)	41,058	30,478
	<u>436,178</u>	<u>372,591</u>
Ispravka vrednosti ostalih sredstava	(50,840)	(45,336)
Ispravka vrednosti materijalnih sredstava stečenih naplatom potraživanja (napomena 29.3)	(814)	(812)
Ukupna ispravka ostalih sredstava (napomena 11b)	(51,654)	(46,148)
UKUPNO	<u>384,524</u>	<u>326,443</u>

Pozicija Ostala potraživanja u dinarima odnosi se najvećim delom na potraživanja u obračunu po osnovu kartica (Visa, Dina, Mastercard) u iznosu od 51,094 hiljada dinara (2019: VISA kartica od OTP banke Srbija a.d., Novi Sad u iznosu 20,591 hiljada dinara) i avansna plaćanja dobavljačima.

Pozicija Ostala potraživanja u stranoj valuti najvećim delom se odnosi na avanse date zakupodavcima kao zaloga po osnovu ugovora u iznosu od 28,102 hiljada dinara i na potraživanje od grada Čačka za II i III ratu prema Ugovoru o kupoprodaji zgrade u Pivarskoj u iznosu od 134,966 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
DEPOZITI OD BANAKA		
Transakcioni depoziti	123,155	224,075
Namenski depoziti	4	819,829
Ostali depoziti	6,188,451	5,065,598
Ostale finansijske obaveze	852,415	331,111
Obaveze po osnovu kamate i naknade	763	1,617
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na depozite i ostale finansijske obaveze prema bankama	22,805	12,941
Ukupno: depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii	7,187,593	6,455,171
PRIMLJENI KREDITI OD BANAKA		
Primljeni krediti od banaka	3,163,501	1,981,291
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na kredite od banaka	12,051	12,684
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(7,490)	(10,461)
Ukupno: primljeni krediti od banaka	3,168,062	1,983,514
Ukupni depoziti, primljeni krediti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii	10,355,655	8,438,685

Pozicija Ostali depoziti odnosi se na kratkoročne depozite osiguravajućih i ostalih finansijskih organizacija u dinarima u iznosu od 2,528,296 hiljada dinara (2019. godina 1,773,000 hiljada dinara) i na depozite od ostalih finansijskih organizacija u stranoj valuti u iznosu od 497,248 hiljade dinara (2019. godina 529,168 hiljada dinara), depozite domaćih banaka u stranoj valuti u iznosu od 223,402 hiljade dinara (2019. godina 411,574 hiljada dinara), kao i od ino-banaka i to Turkiye Halk Bankasi A.S. Head Office u iznosu od 2,939,505 hiljada dinara (2019. godine: 2,351,856 hiljade dinara). Kratkoročni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u dinarima oročavani su u toku 2020. godine po stopama u rasponu od 0.26% do 0.92% godišnje za ročnosti do 7 dana, dok su depoziti ročnosti do 1 godine oročavani u toku 2020. godine po stopama u rasponu od 2.00% do 3.20% godišnje. Dugoročni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija oročavani su u toku 2020. godine po stopama u rasponu od 2.50% do 3.00% godišnje. Depoziti domaćih banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti oročavani su u toku 2020. godine po stopama u rasponu od 0.03 % godišnje do 0.05% godišnje za ročnost do 7 dana, dok su depoziti ročnosti do 1 godine oročavani u toku 2020. godine po stopama u rasponu od 0.50% do 1.85% godišnje, dok su dugoročni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti oročavani u toku 2020. godine po stopi od 1.80% godišnje. Depoziti matične banke su najvećim delom oročeni do 7 dana, sa godišnjom kamatnom stopom od 0.25% godišnje, dok su depoziti matične banke oročeni na period od 3 meseca, sa godišnjom kamatnom stopom od 0,50% godišnje.

Pozicija Ostale finansijske obaveze prema bankama najvećim delom odnose se na:

- Dinarske finansijske obaveze odnose se na obaveze prema domaćim bankama Unicredit banka Srbija A.D. za ugovorenu kupoprodaju deviza u iznosu od 235,140 hiljada dinara;
- Devizne finansijske obaveze odnose se na obaveze za ugovorenu kupoprodaju deviza prema Commerzbank AG, Frankfurt u iznosu od 23,384 hiljade dinara, Narodna Banka Srbije u iznosu od 352,741 hiljada dinara i Vojvođanska banka u iznosu od 235,161 hiljada dinara.

Pozicija Primljeni krediti od banaka u iznosu od 3,163,501 hiljada dinara (2019: 1,981,291) odnosi se na kreditne linije: Demir-Halk Bank (Nederland) NV, European Fund for Southeast Europe (EFSE) i kreditnu liniju Green for Growth Fund (GGF). Primljeni krediti su odobreni po kamatnoj stopi u rasponu od 2.10% do 2.90% + 6M EURIBOR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

DOSPEĆA PRIMLJENIH KREDITA OD BANAKA

	u hiljadama eur-a Stanje 31. decembar 2020.	u hiljadama dinara Stanje 31. decembar 2020.	u hiljadama eur-a Dospeva u 2021.	u hiljadama eur-a Dospeva nakon 2021.
Kreditore				
Demir-Halk Bank (Nederland)	8,500	999,357	7,000	1,500
Green for Growth Fund (GGF)	4,118	484,195	588	3,530
European Fund for Southeast Europe (EFSE)	4,286	503,949	2,857	1,429
Obaveze po osnovu Repo ugovora	10,002	1,176,000	10,002	-
UKUPNO	26,906	3,163,501	20,447	6,459
	u hiljadama eur-a Stanje 31. decembar 2019.	u hiljadama dinara Stanje 31. decembar 2019.	u hiljadama eur-a Dospeva u 2020.	u hiljadama eur-a Dospeva u 2020. i nakon 2020.
Kreditore				
Demir-Halk Bank (Nederland)	5,000	587,964	1,500	3,500
Green for Growth Fund (GGF)	4,706	553,378	588	4,118
European Fund for Southeast Europe (EFSE)	7,143	839,949	2,857	4,286
UKUPNO	16,849	1,981,291	4,945	11,904

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

23. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
DEPOZITI OD KOMITENATA		
Transakcioni depoziti	24,653,761	15,471,872
Štedni depoziti	14,029,693	13,018,235
Depoziti po osnovu datih kredita	2,619,080	2,023,252
Namenski depoziti	139,479	2,039,014
Ostali depoziti	12,512,661	8,818,110
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	560,542	-
Ostale finansijske obaveze prema komitentima	127,740	172,798
Obaveze po osnovu kamata i naknada prema komitentima	2,447	1,926
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na depozite i ostale finansijske obaveze prema komitentima	152,144	100,300
Ukupno: depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	54,797,547	41,645,507
PRIMLJENI KREDITI OD KOMITENATA		
Primljeni krediti od komitenata	6,171,878	6,839,932
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na kredite od komitenata	-	1,341
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(3)	(4)
Ukupno: primljeni krediti od komitenata	6,171,875	6,841,269
Ukupni depoziti, primljeni krediti i ostale obaveze prema drugim komitentima	60,969,422	48,486,776

Dinarski i devizni štedni ulogi po viđenju i tekući računi stanovništva su beskamatni odnosno deponuju se uz godišnju kamatnu stopu od 0.00%. Kratkoročni depoziti stanovništva su oročeni uz godišnje kamatne stope u rasponu od 2.00% do 3.50% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 0.10% do 1.40% za sredstva u stranoj valuti. Dugoročni depoziti stanovništva su oročeni u stranoj valuti u rasponu od 0.70% 1.60% godišnje.

Konstantnim praćenjem tržišnih kretanja, individualnim i proaktivnim pristupom klijentima Banka je povećala nivo depozita pravnih lica za 44.21%. Kroz ponudu nekoliko vrsta depozitnih proizvoda Banka je svojim klijentima omogućila adekvatno upravljanje novčanim sredstvima, što je rezultiralo povećanjem depozita fizičkih lica za 17.98% čime je tržišno učešće ukupnih depozita klijenata dostiglo nivo od 2.16%.

Depoziti pravnih lica oročeni su uz godišnje kamatne stope u rasponu od 0.25% do 3.15% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 0.10% do 1.60% za sredstva u stranoj valuti.

Primljeni krediti se odnose na dugoročne kredite odobrene uz posredstvo NBS od Evropske investicione banke u iznosu od 45.1 miliona evra, kao i Evropske agencije za rekonstrukciju u iznosu od 7.1 miliona evra. Takođe Banka ima primljene kredite od Vlade Republike Italije u iznosu od 0.26 hiljada evra.

U skladu sa definisanim limitima u ugovorima zaključenim sa Međunarodnim finansijskim institucijama, European Fund for Southeast Europe (EFSE) i Green for Growth Fund-om (GGF), Banka je u obavezi da do konačne otplate obaveza po primljenim kreditima ispunjava određene finansijske pokazatelje.

Na dan 31. decembra 2020. godine, Banka je bila usklađena sa svim ugovorenim finansijskim pokazateljima.

Shodno Ugovorima sa međunarodnim finansijskim institucijama, Banka vrši redovno izveštavanje o ostvarenjima svojih pokazatelja poslovanja, uz detaljno obrazloženje svakog pojedinačnog limita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

23. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

DOSPEĆA PRIMLJENIH KREDITA OD KOMITENATA

Dospeća primljenih kredita od komitenata u skladu sa ugovorima

Kreditori	U hiljadama EUR					
	Stanje 31. decembar u 2020. U 000 EUR	Stanje 31. decembar u 2020. U 000 RSD	Dospeva u 2021.	Dospeva u 2022.	Dospeva u 2023.	Dospeva posle 2023.
EIB	45,106	5,303,581	7,278	5,629	3,928	28,271
FRK	7,125	837,726	3,174	2,107	1,229	615
Vlada Republike Italije	260	30,571	130	130	-	-
UKUPNO	52,491	6,171,878	10,582	7,866	5,157	28,886

Kreditori	U hiljadama EUR					
	Stanje 31. decembar 2019. u 000 EUR	Stanje 31. decembar 2019. u 000 RSD	Dospeva u 2020.	Dospeva u 2021.	Dospeva u 2022.	Dospeva posle 2022.
EIB	50,606	5,950,863	8,436	7,344	5,662	29,164
FRK	7,155	841,385	3,086	2,360	1,209	500
Vlada Republike Italije	406	47,684	146	130	130	-
UKUPNO	58,167	6,839,932	11,668	9,834	7,001	29,664

Primljeni krediti od komitenata odobreni su po sledećim stopama:

- od 0.35% do 1.00% fiksna godišnja kamatna stopa;
- 0.75% godišnje + 3M LIBOR za EUR;
- od 0.32% do 0.97% godišnje + 3M EURIBOR;
- od 0.36% do 0.72% godišnje + 6M EURIBOR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

24. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
a) Kretanje na rezervisanjima za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama		
Stanje na dan 1. januara	4,733	4,312
Nova rezervisanja (napomena 11a)	17,425	4,650
Ukidanje rezervisanja (napomena 11a)	(3,731)	(4,229)
Ostalo	(16)	-
Stanje na dan 31. decembra	18,411	4,733
b) Kretanje na rezervisanjima za zaposlene		
Stanje na dan 1. januara	94,241	79,465
Nova rezervisanja (napomena 12)	3,897	62,793
Ukidanje rezervisanja (napomena 12)	-	(2,412)
Ukidanje rezervisanja isplatom	(62,708)	(46,378)
Aktuarski /gubici	2,882	773
Stanje na dan 31. decembra	38,312	94,241
c) Kretanje na rezervisanjima za sudske sporove:		
Stanje na dan 1. januara	18,616	13,900
Nova rezervisanja (napomena 13)	11,197	20,830
Ukidanje rezervisanja isplatom	(8,990)	(16,114)
Stanje na dan 31. decembra	20,823	18,616
Ukupna rezervisanja	77,546	117,590

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od 18,411 hiljade dinara (2019. godine: 4,733 hiljade dinara) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija.

U 2020. godini isplaćena su kratkoročna rezervisanja za bonuse zaposlenima koja su formirana u 2019. godini.

U vezi sa postupcima koji se vode protiv Banke i prema stanju predmeta na dan 31. decembra 2020. godine rezervisano je 20,823 hiljada dinara (2019: 18,616 hiljada dinara).

Na dan 31. decembra 2020. godine protiv Banke se vodi 1,745 sporova (2019. godine: 529 spora) u kojima je Banka tužena u ukupnoj vrednosti od 65,161 hiljade dinara (2019. godine: 50,036 hiljade dinara). Banka rezervaciju za sporove vrši na tromesečnom nivou. Predmet najvećeg broja sporova u kojima je Banka tužena je naknada za obradu kredita, pa u tom sporovima Banka vrši rezervaciju po prijemu negativne prvostepene presude protiv Banke. Za ostale sporove Banka vrši rezervaciju kada proceni da su šanse za uspeh u sporu manje od 50%. Rezervisanim iznosom su obuhvaćeni glavni dug sa kamatom i očekivani troškovi postupka.

25. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obaveze prema dobavljačima	27,086	22,582
Obaveze po osnovu primljenih avansa	198,874	127,593
Obaveze po osnovu lizinga	528,007	530,602
Obaveze po komisionim poslovima	167	167
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	140,648	50,992
Obaveze u obračunu	62,440	28,182
Prolazni i privremeni računi	13,548	276
Obaveze za porez na dodatu vrednost	3,561	3,109
Obaveze za druge poreze i doprinose	2,676	1,992
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	33,311	36,790
Razgraničeni ostali prihodi	53,108	41,808
Ostala pasivna vremenska razgraničenja - subvencionisana kamata	51,588	4,585
Ostale obaveze	792	1,532
UKUPNO:	1,115,806	850,210

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2020. godine

25. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Povećanje na poziciji Ostala pasivna vremenska razgraničenja – subvencionisana kamata odnosi se na Poljoprivredne kredite odobrene tokom 2020. godine saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, odnosno na subvencionisanu kamatu koju je Banka primila od strane Ministarstva poljoprivrede, a koja se razgraničava i prihoduje u skladu sa rokom odobrenih kredita.

Obaveze po osnovu lizinga

Period dospeća obaveze	U hiljadama dinara na dan 31.12.2020.	U hiljadama dinara na dan 31.12.2019.
0-1 godine	10,892	15,413
1-3 godine	173,994	283,073
3-5 godina	182,552	79,590
5-10 godina	160,569	152,526
Total	528,007	530,602

Obaveze po osnovu lizinga nepokretnosti

Period dospeća obaveze	U hiljadama dinara na dan 31.12.2020.	U hiljadama dinara na dan 31.12.2019.
0-1 godine	9,316	6,089
1-3 godine	165,924	260,328
3-5 godina	102,171	79,590
5-10 godina	160,569	152,526
Total	437,980	498,533

Obaveze po osnovu lizinga vozila

Period dospeća obaveze	U hiljadama dinara na dan 31.12.2020.	U hiljadama dinara na dan 31.12.2019.
0-1 godine	1,576	9,324
1-3 godine	8,070	22,745
3-5 godina	80,381	-
Total	90,027	32,069

Pregled korišćenih inkrementalnih stopa zaduživanja po osnovu lizinga vozila

Vrsta zakupljenog vozila	Dospeće obaveza po osnovu lizinga (po godinama)	Inkrementalna stopa zaduživanja	U hiljadama dinara
Automobili	0-1 godine	1.37%	1,576
Automobili	1-3 godine	1.37%	8,070
Automobili	3-5 godina	1.30%	80,381
Ukupno:			90,027

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

25. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Pregled korišćenih inkrementalnih stopa zaduživanja po osnovu lizinga nepokretnosti

Dospeće obaveza po osnovu lizinga (po godinama)	Inkrementalna stopa zaduživanja	U hiljadama dinara
0-1 godine	1.37%	9,316
1-3 godine	1.37-1.47%	165,924
3-5 godina	1.30-1.47%	102,171
5-10 godina	2.20-5.03%	160,569
Ukupno:		437,980

Ukupni odlivi po osnovu lizinga u 2020. godini iznosili su 244,626 hiljada dinara.

Banka uredno izmiruje svoje obaveze po osnovu sredstava uzetih u zakup.

U toku 2020. godine Banka je zaključila Anekse sa 17 zakupodavaca kojima je regulisano smanjenje zakupnine za vreme vanrednog stanja. Time je Banka ostvarila prihode od smanjenja obaveze po osnovu lizinga u iznosu od 3,136 hiljada dinara.

Obaveze prema dobavljačima u iznosu od 27,086 hiljade dinara se odnose na redovne poslovne aktivnosti Banke koje su plaćene u januaru 2021. godine.

Pozicija Obaveze po osnovu primljenih avansa se odnosi na uplate klijenata za nedospele obaveze po kreditima u iznosu od 198,874 hiljada dinara.

Pozicija obaveze po osnovu lizinga se odnosi na obaveze koje banka ima prema zakupodavcima po osnovu diskontovanih lizing plaćanja za zalup nepokretnosti i automobila.

Pozicija Ostale obaveze iz poslovnih odnosa najvećim delom čini depozit pravnog lica „Jugoskandic“ DD Beograd u stečajju u iznosu od 99,945 hiljada dinara. Po isteku oročenja doneta je odluka da se iznos preknjiži sa redovnog računa depozita na ostale obaveze do dobijanja instrukcija za transfer sredstava.

Pozicija razgraničene obaveze odnosi na troškove koji su nastali u izveštajnom periodu ali za koje banka nije dobila dokumentaciju za knjiženje do izveštajnog datuma pa je izvršila rezervaciju istih.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

26. KAPITAL

Kapital i struktura akcijskog kapitala Banke

U skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka ima osnovni kapital koji se sastoji od:

- akcijskog kapitala
- emisione premije
- dobitka i
- rezervi Banke.

Bankom upravljaju osnivači Banke srazmerno uloženim sredstvima u obične akcije, u skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom Banke.

Pregled kapitala Banke na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine dat je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Akcijski kapital – obične akcije	5,658,940	5,658,940
Akcijski kapital – prioritetne akcije	601,340	601,340
Emisiona premija	2,712,323	2,712,323
Revalorizacione rezerve	577,380	926,753
Rezerve iz dobiti	1,726,527	1,726,527
Dobitak ranijih godina	682,330	-
Dobitak	529,706	472,836
UKUPNO:	12,488,546	12,098,719

Akcijski kapital Banke se sastoji od 565,894 obične akcije i 60,134 prioritetne akcije nominalne vrednosti 10,000 dinara. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala u iznosu od 6,260,280 hiljada dinara (2019. godine: 6,260,280 hiljada dinara), emisione premije u iznosu od 2,712,323 hiljade dinara (2019. godine: 2,712,323 hiljade dinara), rezervi iz dobiti u iznosu od 1,726,527 hiljada dinara (2019. godine: 1,726,527 hiljade dinara), revalorizacionih rezervi u iznosu od 577,380 hiljade dinara (2019. godine: 926,753 hiljade dinara). Banka je iskazala dobitak u 2020. godini u iznosu od 529,706 hiljada dinara (2019. godine: 472,836 hiljada dinara).

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%, ustanovljen od strane Narodne banke Srbije. Koeficijent adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2020. godine iznosio je 21.18% (2019. godine: 24.22%) što je više od minimuma propisanog od strane Narodne banke Srbije.

Struktura rezervi

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Revalorizacione rezerve:		
Rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	96,292	305,796
Rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata u RSD	481,399	591,371
Rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata u stranoj valuti	-	27,015
Aktuarski dobiti	(311)	2,571
Revalorizacione rezerve	577,380	926,753
Rezerve iz dobiti	1,726,527	1,726,527
UKUPNO:	2,303,907	2,653,280

Rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava se odnose na efekte procene građevinskih objekata iz prethodnih godina i 2020. godine. Rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata se odnose na efekte usaglašenja sa fer vrednošću HoV kroz OCI na dan 31. decembra 2020. godine. Aktuarski dobiti se odnose na efekte promene dugoročnih rezervisanja za otpremnine zaposlenih po osnovu obračuna aktuaru. Rezerve iz dobiti se odnose na kumulirane efekte raspodele dobitka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

26. KAPITAL (nastavak)

Osnovna zarada po akciji

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Neto dobitak	529,706	472,836
Prosečan ponderisan broj akcija u opticaju	565,894	565,894
Dobitak po akciji u dinarima	<u>936</u>	<u>836</u>

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2020. godine:

R.br	Naziv akcionara	Iznos u hiljadama dinara			UKUPNO	Procenat učešća (%)			UKUPNO
		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	
1.	TURKIYE HALK BANKASI A.S.	5,658,940	1,340	600,000	6,260,280	100,00	100,00	100,00	100,00
	UKUPNO:	<u>5,658,940</u>	<u>1,340</u>	<u>600,000</u>	<u>6,260,280</u>	<u>100,00</u>	<u>100,00</u>	<u>100,00</u>	<u>100,00</u>

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2019. godine:

R.br	Naziv akcionara	Iznos u hiljadama dinara			UKUPNO	Procenat učešća (%)			UKUPNO
		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	
1.	TURKIYE HALK BANKASI A.S.	5,658,940	1,340	600,000	6,260,280	100,00	100,00	100,00	100,00
	UKUPNO:	<u>5,658,940</u>	<u>1,340</u>	<u>600,000</u>	<u>6,260,280</u>	<u>100,00</u>	<u>100,00</u>	<u>100,00</u>	<u>100,00</u>

Turkiye Halk Bankasi AS je vlasnik 100% akcija Banke.

	31. decembar 2020		Turkiye Halkbankasi	% Turkiye Halkbankasi	31. decembar 2019		Turkiye Halkbankasi	% Turkiye Halkbankasi
Obične akcije	565,894		565,894	100,00%	Obične akcije	565,894	565,894	100,00%
Prioritetne akcije	60,134		60,134	100,00%	Prioritetne akcije	60,134	60,134	100,00%
Ukupno:	<u>626,028</u>		<u>626,028</u>	<u>100,00%</u>	Ukupno:	<u>626,028</u>	<u>626,028</u>	<u>100,00%</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

27. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
a) Poslovi u ime i za račun trećih lica	257,727	265,345
b) Garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze		
Garancije u dinarima	13,509,390	9,609,607
Garancije u stranoj valuti	1,931,275	2,308,600
Ukupno garancije:	15,440,665	11,918,207
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u dinarima	1,318,099	1,574,212
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u stranoj valuti	587,901	-
Ukupno preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	1,906,000	1,574,212
Ukupno garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze	17,346,665	13,492,419
c) Finansijska imovina za obezbeđenje obaveza	1,200,000	2,260,870
d) Derivati namenjeni trgovanju po ugovorenoj vrednosti	470,321	943,938
e) Druge vanbilansne pozicije		
Obračunata evidenciona kamata	5,076,234	4,969,015
Preuzete obaveze po okvirnim kreditima i plasmanima	10,813,711	8,687,283
Druga vanbilansna evidencija	62,702,671	49,416,986
Ukupno druge vanbilansne pozicije	78,592,616	63,073,284
UKUPNO:	97,867,329	80,035,856

U okviru pozicije Druga vanbilansna evidencija obuhvaćena su sva materijalna i nematerijalna sredstva koja su uzeta kao sredstva obezbeđenja plaćanja i na dan 31. decembra 2020. iznose 57,519,403 hiljade dinara (2019. godine: 42,918,164 hiljade dinara).

Pored navedenog, u okviru druge vanbilansne pozicije na dan 31. decembra 2020. godine iznos od 3.539.346 hiljada dinara (2019. godine: 3.665.876 hiljada dinara) se odnosi na otpise potraživanja po odlukama Upravnog odbora kao i na računovodstveni otpis u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije koja je na snazi od 30. septembra 2017. godine. Pod računovodstvenim otpisom, u smislu ove Odluke, podrazumeva se otpis problematičnog kredita u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti. Banka ne odustaje od naplate svojih potraživanja za koja vrši računovodstveni otpis, već samo vrši prenos potraživanja u vanbilansnu evidenciju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

28. POVEZANA LICA

Banka ulazi u poslovne odnose sa povezanim licima. Sva stanja potraživanja i obaveza na dan bilansa stanja kao i prihodi i rashodi nastali u toku godine rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti. Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih kamatnih stopa.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna izloženost prema povezanim licima koja mogu imati uticaj na poslovanje Banke:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
a) Dati krediti, depoziti, ostali plasmani i ostala potraživanja		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	1,092,561	516,520
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	27,424	45,134
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	31,867	30,014
Tax Free d.o.o. Beograd	-	6,162
DOO Duomos Novi Pazar	-	3,542
Inceptus d.o.o. Čačak	5,652	3,278
Animals d.o.o. Aranđelovac	447	3,036
Halkbank a.d. Skopje	11,186	2,644
Agrohemija d.o.o. Čačak	-	1,219
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	2,002	-
Inter-Wood d.o.o. Niš	1,999	-
Ostala pravna lica	9,393	7,033
Fizička lica	419,402	364,038
UKUPNO:	1,601,933	982,620
b) Primitljeni krediti i depoziti i ostale obaveze		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	2,939,505	2,351,856
Ostala povezana lica		
Demir Halkbank Holandija	1,007,673	593,932
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	5	3
Amicum d.o.o. Ivanjica	11	-
Ostala pravna lica	1	324
Fizička lica	236	332
UKUPNO:	3,947,431	2,946,447
c) Vanbilansna potraživanja i obaveze		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	113,153	435,135
Halkbank a.d. Skopje	117,580	117,593
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	116,411	120,589
Ninex d.o.o. Čačak - u stečaju	66,357	66,680
Agrohemija d.o.o. Čačak	5,997	6,027
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	5,028	4,228
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	-	1,700
Preduzeće Silver d.o.o. Čačak	350	550
Animalis d.o.o. Aranđelovac	3,000	-
DOO Duomos Novi Pazar	3,000	-
Ostala pravna lica	602	2,083
Fizička lica	23,611	19,406
UKUPNO:	455,089	773,991

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine
28. POVEZANA LICA (nastavak)

Kredit i depoziti dati odnosno primljeni tj. odobreni od strane matičnog lica i lica pod zajedničkom kontrolom i značajnim uticajem matičnog lica odobravani su i pribavljani po uobičajenim tržišnim kamatnim stopama koje su obelodanjene u napomenama 18, 19, 22 i 23.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
d) Prihodi od kamata i naknada		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	2,426	185
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	1,585	2,345
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	853	776
Animals d.o.o. Aranđelovac	313	470
Tax Free d.o.o. Beograd	-	391
Inceptus d.o.o. Čačak	174	308
Agrohemija d.o.o. Čačak	114	286
Ivex Drink d.o.o. Ivanjica	137	186
DOO Duomos Novi Pazar	130	144
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	67	104
Jelena Mijailović PR	77	94
Ena Ugljanin PR	116	58
Društvo Interprogres Čačak	56	46
TIBO Kompanija doo Beograd Mladenovac	30	25
Preduzeće Silver doo Čačak	30	23
ST-KR Dekoratelj	14	13
Prevoznik Grujičić Milovan PR	5	5
Big Win d.o.o.		
Bdnn-Glišić doo export-import brđani	90	-
Inter-Wood d.o.o. Niš	34	-
Vaga szi Marinović	26	-
Ostala pravna lica	97	145
Fizička lica	21,683	22,724
UKUPNO:	28,057	28,328
e) Rashodi od kamata i naknada		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	9,190	5,778
Lica pod značajnim uticajem matičnog lica		
Demir Halkbank Holandija	27,993	10,902
Ostala povezana lica	66	-
Fizička lica	1,326	791
UKUPNO:	38,575	17,471

Bruto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2020. godini iznose 62,183 hiljada dinara, dok su u 2019. godini iznosila 61,987 hiljada dinara. Neto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2020. godini iznose 49,684 hiljada dinara, dok su u 2019. godini iznosila 44,868 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Uvod

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik RS" br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), Odlukom Narodne Banke Srbije o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS" br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – dr. odluka, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020 i 67/2020 – dr. odluka) i Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke ("Službeni glasnik RS" br. 103/2016), kao i u skladu sa internim politikama, metodologijama i procedurama Banke identifikovani su rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju, i to:

- Rizik likvidnosti;
- Kreditni rizik, koji uključuje i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, rizik druge ugovorne strane, kreditno-kamatni rizik, kreditno–devizni rizik, rizik valutne strukture portfolija i rizik koncentracije;
- Rizik ostvarivanja gubitaka po osnovu uticaja spoljnih faktora;
- Kamatni rizik;
- Tržišni rizici koji uključuju i devizni rizik, cenovni rizik i robni rizik;
- Rizik poveravanja aktivnosti trećim licima;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma;
- Rizik uvođenja novih proizvoda / usluga;
- Rizici ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena;
- Operativni rizik, uključujući i pravni rizik;
- Reputacioni rizik;
- Strateški rizik;
- Rizik usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, koji obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik;
- Rizik po životnu i društvenu sredinu.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja rizicima, uspostavljeni sistemom upravljanja rizicima, su minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital po osnovu izloženosti Banke gore navedenim rizicima uz poštovanje definisanih okvira apetita rizika kao i održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala. Tokom 2020. godine Banka nije sprovodila izmene ciljeva u upravljanju rizicima definisanim u prethodnom stavu ali je unapređenjem i uvođenjem novih strategija, politika, procedura, metodologija i uputstava znatno unapredila okvir upravljanja rizicima i adekvatno artikulisanje ciljeva u upravljanju svim rizicima.

Tokom 2020. Banka je unapređivala procese upravljanja rizicima na način da je usaglasila i unapredila postojeće strategije i politike, kao i procedure i uputstva koje se odnose na identifikovanje, merenje, procenu, ublažavanje i upravljanje rizicima i upravljanje kapitalom.

Sistem upravljanja rizicima koji je uspostavljen u Banci obuhvata:

- Strategije i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu, ublažavanje i upravljanje rizicima;
- Sklonost ka rizicima –namera Banke da preuzima rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika (struktura rizika), kao i određivanje prihvatljivog nivoa preuzetih rizika (tolerancija prema rizicima);
- Rizični profil–procena Banke o strukturi i nivoima svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- Okvir apetita rizika (u daljem tekstu: RAF) -Celokupni pristup, uključujući strategije, politike, procedure, procese, kontrole i sisteme kroz koje se uspostavlja, komunicira i prati apetit za preuzimanje rizika. On uključuje izjavu o riziku apetita, limite rizika i pregled uloga i odgovornosti organizacionih delova Banke koji nadziru primenu i praćenje RAF-a. RAF uzima u obzir materijalno značajne rizike za Banku, kao i za dobru poslovnu reputaciju koji Banka uživa u odnosu na komitente, deponente, kreditore i tržište uopšte. RAF se usklađuje sa poslovnom strategijom Banke.
- Izjava o apetitu za preuzimanje rizika (u daljem tekstu: RAS) –Predstavlja agregirani nivo rizika koje je Banka spremna da prihvati, ili da izbegne, kako bi ostvarila svoje poslovne ciljeve. Uključuje kvalitativne opise, kao i kvantitativne mere izražene u odnosu na prihode, kapital, merenje rizika, likvidnost i druge relevantne pokazatelje. Takođe ona obezbeđuje i kvantifikovanje nivoa rizika koji su teško merljivi, kao što su reputacioni rizik i rizik usklađenosti poslovanja, sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.
- Unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu kojom je obezbeđeno da su aktivnosti upravljanja rizicima i aktivnosti podrške funkcionalno i organizaciono odvojene od aktivnosti preuzimanja rizika sa jasno utvrđenom podelom poslova i dužnosti zaposlenih kojom se sprečava sukob interesa;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Uvod (nastavak)

- Efektivan i efikasan proces upravljanja rizicima koji obuhvata ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;
- Sistem unutrašnjih kontrola kao skup procesa i procedura uspostavljenih radi adekvatne kontrole rizika, praćenja efektivnosti i efikasnosti poslovanja, pouzdanosti finansijskih i ostalih podataka i informacija Banke, kao i njihove usklađenosti s propisima i unutrašnjim aktima, sa ciljem obezbeđenja sigurnosti i stabilnog poslovanja;
- Odgovarajući informacioni sistem.

Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor Banke je dužan da obezbedi da Izvršni odbor Banke identifikuje rizike kojima je Banka izložena kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa usvojenim politikama i procedurama.

Izvršni odbor sprovodi strategije i politike za upravljanje rizicima usvojene od strane Upravnog odbora, utvrđuje procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima, analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor uvezi sa tim aktivnostima.

Odbor za reviziju odgovoran je za kontinuirani nadzor nad primenom politika i procedura za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i obaveza i vanbilansnih stavki, i predlaže mere za upravljanje rizicima.

Nadležni kreditni odbor odlučuje o odobravanju kredita i drugih vrsta plasmana kao i o izmenama uslova plasmana. Donosi odluke o svim pitanjima u vezi sa naplatom, uključujući reprogram i restrukturiranje i svim ostalim pitanjima vezano za potencijalno problematične, problematične plasmane i sporna potraživanja.

29.1 Kreditni rizik

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Efekti ovog rizika se mere iznosom troškova Banke nastalih zbog neizvršenja tih obaveza od strane dužnika.

Za upravljanje kreditnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je utvrdio strategiju za upravljanje rizicima i politiku za upravljanje kreditnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu strategiju i politiku i utvrđuje procedure i uputstva za upravljanje rizicima;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji između ostalog prati izloženost Banke kreditnom riziku i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Kreditni odbor Banke koji odobrava pojedinačne plasmane i donosi odluke o svim pitanjima u vezi sa naplatom potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja;
- Sektor za upravljanje kreditiranjem koji vrši procenu kreditnog rizika klijenta i
- Služba za upravljanje rizicima prati kvalitet kreditnog portfolija.

Ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se u Sektoru za kreditiranje i Službi za upravljanje rizicima.

U Sektoru za kreditiranje ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se prilikom analize zahteva klijenata. U Sektoru za kreditiranje identifikuje se, kontroliše i prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika, kroz ocenu boniteta klijenata i kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Identifikovanje, kontrola i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izradu i analizu izveštaja o portfoliju Banke, kontrolu klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki, izračunavanje ispravki vrednosti i rezervisanja, kontrolu kvaliteta bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1.2 Analiza finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki

U narednim pregledima predstavljena su finansijska sredstva i finansijske obaveze Banke na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine, i to:

- Prema izloženosti kreditnom riziku na neto nivou,
- Prema izloženosti kreditnom riziku na bruto nivou,
- Prema obezvređenju na bruto i neto nivou,
- Po internim kategorijama u skladu sa MSFI 9 na bruto i neto nivou,
- Prema fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja na bruto nivou,
- Prema LTV raciju za finansijska sredstva obezbeđena hipotekom,
- Po intervalima kašnjenja na bruto i neto nivou,
- Po granama delatnosti na bruto i neto nivou,
- Po regionima na neto nivou,
- Po fer vrednosti,
- Sredstva stečena naplatom potraživanja,
- Otpis i otpust potraživanja,
- Pregled restrukturiranih finansijskih sredstava.

Struktura neto finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki

Finansijska sredstva, finansijske obaveze i vanbilansne stavke prikazane su u narednim pregledima u neto iznosu. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i krediti i potraživanja od komitenata umanjani su za iznose naplaćenih, a neprihodovanih naknada po osnovu troškova servisiranja kredita, koje prilikom odobravanja plasmana ulaze u obračun efektivne kamatne stope i koje se naknadno priznaju u okviru pozicije prihoda od kamata primenom metoda efektivne kamatne stope, kao i za ispravku vrednosti. Kod vanbilansnih stavki Banka nema razgraničenih naknada po osnovu troškova servisiranja (metoda efektivne kamatne stope) već se naknade linearno razgraničavaju, pa su vanbilansne stavke prikazane takođe u neto iznosu, odnosno bruto iznos je umanjen za rezervisanja za gubitke.

Na dan 31. decembra 2020. godine pozicija Gotovina, gotovinski ekvivalenti i sredstva kod centralne banke je veća za 3,693,440 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2019. godine i učestvuje sa 16.51% u ukupnim finansijskim sredstvima. Pozicija Založenih hartija od vrednosti smanjenja je za 1,060,870 hiljada dinara, dok je pozicija Hartije od vrednosti povećana za 1,574,331 hiljada dinara. Pozicija Krediti i potraživanja od komitenata povećana je za 9,715,935 hiljade dinara i učestvuje sa 66.87% u ukupnim finansijskim sredstvima.

Na dan 31. decembra 2020. godine pozicija Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima povećana je za 12,482,646 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2019. godine i učestvuje sa 84.79% u ukupnim finansijskim obavezama.

Na dan 31. decembra 2020. godine neto vanbilansne stavke su povećane za 5,967,005 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2019. godine. Garancije i akreditivi su povećani za 3,522,563 hiljada dinara i učestvuju sa 54,86% u ukupnim vanbilansnim stavkama. Neiskorišćene obaveze su povećane za 2,444,442 i učestvuju sa 45.14% u ukupnim vanbilansnim stavkama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Struktura neto finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki (nastavak)

U narednom pregledu su prikazana finansijska sredstva i obaveze u neto iznosu, prema kategorijama u skladu sa MSFI 9.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Finansijska sredstva	83,033,286	68,105,201
Gotovina i sredstva kod centralne banke	13,707,004	10,013,564
Založena finansijska sredstva	1,200,000	2,260,870
Potraživanja po osnovu derivata	0	-
Hartije od vrednosti	9,920,811	8,346,480
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,398,670	1,453,134
Kredit i potraživanja od komitenata	55,520,331	45,804,396
Ostala sredstva	286,470	226,757
Finansijske obaveze	71,908,250	57,500,966
Obaveze po osnovu derivata	1,266	1,563
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	10,355,655	8,438,685
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	60,969,422	48,486,776
Ostale obaveze	581,907	573,942

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Vanbilansne stavke (neto)	28,141,964	22,174,959
Garancije i akreditivi	15,438,943	11,916,380
Javni sektor	144,934	90,310
Velika pravna lica	2,087,677	1,192,369
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	12,071,948	9,405,689
Stanovništvo	7,055	6,684
Ostali klijenti	1,127,329	1,221,328
Neiskorišćene obaveze	12,703,021	10,258,579
Javni sektor	5,997	80,239
Velika pravna lica	1,217,009	870,601
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	11,189,457	9,130,826
Stanovništvo	289,804	176,148
Ostali klijenti	754	765

Bruto izloženost kreditnom riziku

Bruto izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita i potraživanja od komitenata na dan 31. decembar 2020. godine je povećana za 9,738,211 hiljada dinara u odnosu na stanje na dan 31. decembar 2019. godine. Povećana je izloženost prema srednjim, malim, mikro pravnim licima i preduzetnicima za 7,084,583 hiljade dinara prema stanovništvu za 2,765,102 hiljada dinara. Izloženost je smanjena za 49,912 hiljada dinara prema javnom sektoru, za 33,231 hiljada dinara prema velikim pravnim licima i za 28,331 hiljada dinara prema ostalim klijentima, neprofitnim pravnim licima, pravnim licima koja se bave društvenom delatnosti i pravna lica u stečaju.

U strukturi bruto kredita i potraživanja od komitenata, procentualno povećanje izloženosti prema srednjim, malim, mikro klijentima i preduzetnicima iznosi 22.80%, a izloženosti prema stanovništvu 20.88%. Izloženost prema javnom sektoru, velikim pravnim licima i ostalim klijentima smanjena za 33.50%, 1.44% odnosno 24.53%, respektivno.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Bruto izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kreditni rizik - bruto izloženost (u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Finansijska sredstva	84,170,342	69,211,863
Gotovina i sredstva kod centralne banke	13,708,862	10,014,725
Založena finansijska sredstva	1,200,000	2,260,870
Potraživanja po osnovu derivata	0	0
Hartije od vrednosti	9,920,811	8,346,480
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,400,559	1,453,796
Kredit i potraživanja od komitenata	56,627,616	46,889,405
Od toga:		
Javni sektor	99,062	148,974
Velika pravna lica	2,277,200	2,310,431
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	38,156,963	31,072,380
Stanovništvo	16,007,247	13,242,145
Ostali klijenti	87,144	115,475
Ostala sredstva	312,494	246,587

Bruto izloženost kreditnom riziku po osnovu vanbilansnih stavki povećana je 31. decembra 2020. godine u odnosu na 31. decembar 2019. godine za 5,980,684 hiljada dinara odnosno za 26.96%. Bruto izloženost po osnovu garancija i akreditiva prema velikim pravnim licima povećana je za 895,318 hiljada dinara, prema srednjim, malim i mikro privrednim društvima i preduzetnicima za iznos od 2,667,015, prema javnom sektoru za iznos od 54,625 hiljada dinara, dok je prema ostalim klijentima (neprofitna društva, društva koja se bave društvenom delatnosti i društva u stečaju) došlo do smanjenja izloženosti u iznosu od 94.871 hiljada dinara.

Neiskorišćene obaveze veće su 31. decembra 2020. godine u odnosu na 31. decembar 2019. godine za 2,458,226 hiljadu dinara, odnosno za 23.96%. Bruto izloženost po osnovu neiskorišćenih obaveza prema velikim pravnim licima povećana je za 346,347 hiljade dinara, prema srednjim, malim i mikro privrednim društvima i preduzetnicima za iznos od 2,072,459 hiljada dinara, prema stanovništvu za 113,672 hiljade dinara, dok je smanjena prema javnom sektoru za 74,242 hiljade dinara.

Bruto izloženost po vanbilansnim stavkama (u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Vanbilansne stavke	28,160,37	22,179,692
Garancije i akreditivi	15,440,665	11,918,207
Javni sektor	144,935	90,310
Velika pravna lica	2,087,690	1,192,372
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	12,072,742	9,405,727
Stanovništvo	7,055	6,684
Ostali klijenti	1,128,243	1,223,114
Neiskorišćene obaveze	12,719,711	10,261,485
Javni sektor	6,000	80,242
Velika pravna lica	1,217,055	870,708
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	11,206,045	9,133,586
Stanovništvo	289,856	176,184
Ostali klijenti	755	765

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Obezvređenost finansijskih sredstava

U skladu sa zahtevima MSFI 9, Banka je uspostavila metodologiju za procenu ispravke vrednosti finansijskih sredstava (Metodologija za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9). Metodologija se primenjuje na sve vrste finansijskih instrumenata koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, osim na:

- Učešća u zavisnim entitetima, pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima koja se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji, MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji ili MRS 28 - Učešća u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (osim u slučajevima kada MSFI 10, MRS 27 ili MRS 28 zahtevaju ili dozvoljavaju entitetu da obračunava učešće u zavisnoj entitetu, pridruženom entitetu ili zajedničkom ulaganju u skladu sa nekim ili svim zahtevima MSFI 9);
- Prava i obaveze poslodavca po planovima o primanjima zaposlenih, na koja se primenjuje MRS 19 Primanja zaposlenih;
- Prava i obaveze koji su u delokrugu MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima koji su finansijski instrumenti, osim onih koje MSFI 15 propisuje da treba računovodstveno da se obuhvate u skladu sa ovim standardom.

Finansijski instrumenti definisani su u MRS 32, koji ih definiše kao ugovore na osnovu koga nastaje finansijsko sredstvo jednog entiteta i finansijska obaveza ili instrument kapitala drugog entiteta. Samim tim, finansijska sredstva za potrebe zahteva koji se odnose na obračun ispravke vrednosti, su:

- gotovina i
- ugovorno pravo, koje podrazumeva - primanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva od drugog entiteta ili razmene finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim entitetom pod uslovima koji su potencijalno povoljni.

Priznavanje i modifikacija finansijskih sredstava

Banka priznaje finansijsko sredstvo u svojim finansijskim izveštajima onda kada postane jedna od ugovornih strana u samom instrumentu. Pri početnom priznavanju Banka odmerava finansijsko sredstvo po fer vrednosti uvećanoj ili umanjenoj, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva.

U nekim okolnostima ponovo ugovaranje ili modifikacija ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva mogu da dovedu do prestanka priznavanja postojećeg finansijskog sredstva u skladu sa ovim standardom. Kada modifikacija finansijskog sredstva rezultira u prestanku priznavanja postojećeg finansijskog sredstva i naknadnog priznavanja modifikovanog finansijskog sredstva, modifikovano sredstvo se smatra "novim" finansijskim sredstvom za svrhe ovog standarda.

U ovakvim situacijama, Banka vrši kvantitativnu i kvalitativnu procenu i ocenjuje da li postoji značajna razlika između novčanih tokova originalnog finansijskog sredstva i novčanih tokova modifikovanog ili zamenjenog finansijskog sredstva. Ukoliko postoji značajna razlika u novčanim tokovima, ugovorna prava od originalnog finansijskog sredstva se smatraju isteklim i treba priznati novo sredstvo izdato pod novim uslovima.

Finansijsko sredstvo može biti modifikovano ili zamenjeno, kao deo transakcije sa istom ugovornom stranom. Na primer, kada je dužnik u finansijskim poteškoćama, sa kreditorima se može pregovarati o restrukturiranju nekih ili svih dužnikovih obaveza, kako bi se omogućio adekvatan otplatni kapacitet duga, bilo u potpunosti ili delimično. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu i ukoliko su u isto vreme ispunjeni uslovi:

- da se radi o značajnoj modifikaciji (razlika u novčanim tokovima je veća od 10%) i
- plasman je veći od EUR 200,000,

vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI“ (Purchased or Originated Credit-Impaired), tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja. Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji mora biti priznat u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednost novog finansijskog sredstva umanjenoj za iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih kao ispravka vrednosti na novom finansijskom sredstvu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak

MSFI 9 je uveo koncept očekivanog kreditnog gubitka koji Banka treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava regulisanim ovim standardom. Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Ispravka vrednosti se za FVOCI instrumente obračunava kao i za finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti (evidentira se kao rashod u bilansu uspeha) ali se kumulirana ispravka u finansijskim izveštajima ne oduzima od fer vrednosti sredstva, već se oduzima od ukupne promene fer vrednosti koja se evidentira u ostalom rezultatu.

Obračunati očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih razlika ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje banka očekuje da primi) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Samim tim, za finansijska sredstva, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru; i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi,

Za nepovučene obaveze po odobrenom okvirnom kreditu, kreditni gubitak predstavlja sadašnju vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci ako imalac obaveze po zajmu povuče sredstva zajma i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi ako se zajam povuče.

Za izloženosti po osnovu dokumentarnih poslova kao što su garancije ili akreditivi, kreditni gubitak predstavlja sadašnju vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine ako korisnik garancije ili akreditiva zatraži plaćanje od strane Banke i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi od dužnika nakon što izvrši plaćanje.

Banka klasifikuje sva finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u tri nivoa obezvređenosti u zavisnosti od stepena rizičnosti tj očekivanog gubitka i to:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum odnosno tzv status „default-a“ odnosno statusa neplaćanja od strane klijenta. i
- POCI koji uključuju sva kupljena ili generisana kreditno obezvređena sredstva (POCI), kao sredstva obezvređena pri početnom priznavanju.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI“, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

Za potrebe analize, Banka je identifikovala niz kriterijuma koje koristi za potrebe procene i koje koristi radi poređenja sa stanjem u momentu inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta u skladu sa MSFI 9. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika usled čega se finansijska sredstva klasifikuju u Nivo 2 i to:

- Segment pravnih lica
 - 1) Docnja preko 30 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Blokada preko 30 dana bez prekida na dan
 - 3) Status FBE PE
 - 4) Zaduženost: Ukupne obaveze (dugoročne + kratkoročne obaveze)/kapital >1 I u isto vreme promena prodaje tj pad prihoda veći od 30%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

- 5) Zaduženost: Ukupne obaveze (dugoročne + kratkoročne obaveze)/kapital >1 u isto vreme Ročna neusklađenost (obrotna imovina – kratkoročne obaveze) < 1 i u isto vreme Neadekvatni tokovi gotovine (tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti – kratkoročne finansijske obaveze) <1

Za novoosnovana društva se ne uzima u obzir kriterijum 4 i 5.

- Segment fizičkih lica
 - 1) Docnja preko 30 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Status FBE PE
 - 3) Preminuli klijenti

FBE PE status podrazumeva status restrukturiranog neproblematičnog potraživanja kod kojih je došlo do promene uslova pod kojima je ugovoren kredit ali koji nisu posledica pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika.

Za potrebe klasifikacije finansijskih sredstava u Nivo 3, Banka je identifikovala listu indikatora koji se prate radi identifikacije tzv. statusa default-a a koji su zasnovani bazi na opštih (regulatornih) inikatora default-a (docnja, blokada, stečaj, FBE NPE) kao i na bazi kvantitativnih pokazatelja u bilansima klijenata koji su određeni na bazi istorije kretanja portfolija Banke. Identifikovani indikatori default-a su sledeći:

- Segment pravnih lica
 - 1) Docnja preko 90 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Blokada preko 90 dana bez prekida na dan
 - 3) FBE NPE
 - 4) Stečaj ili likvidacija i tuženi, suspenzija kamate
 - 5) Gubitak iznad visine kapitala, u isto vreme Neadekvatni tokovi gotovine (tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti – kratkoročne finansijske obaveze) <1 i u isto vreme pad prihoda veći od 50% prema zvaničnim godišnjim finansijskim izveštajima za poslednje dve godine
 - 6) POCI

Za novoosnovana društva se ne uzima u obzir kriterijum 5.

- Segment fizičkih lica
 - 1) Docnja preko 90 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Tuženi
 - 3) Instrumenti kod kojih je izvršena suspenzija kamate
 - 4) FBE NPE
 - 5) POCI

FBE NPE status podrazumeva status restrukturiranog problematičnog potraživanja koje je restrukturirano usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika.

Kriterijumi docnje uključuju materijalno značajno kašnjenje koje se definiše kao bar 1% pojedinačnog potraživanja, ali ne manje od RSD 1,000 za fizičko lice, odnosno RSD 10,000 za pravno lice.

U skladu sa navedenim, Banka obračunava na svaki datum izveštavanja ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog veka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 2), ili postoji identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (finansijska sredstva u nivou 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

Na ovaj način obračunati očekivani kreditni gubici za ceo period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju gubitke koje Banka priznaje za potrebe obračuna ispravke vrednosti u nivou 2 i nivou 3, dok najviše jednogodišnji deo ovako obračunatih kreditnih gubitaka, predstavlja očekivani kreditni gubitak koji se priznaje za finansijske instrumente u nivou 1.

Pristup Banke za obračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta se može prikazati sledećom formulom:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t \cdot MPD_t \cdot LGD_t \cdot DF_t)$$

ECL - Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)

EAD - Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

MPD - Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)

LGD - Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)

DF - EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)

EAD komponenta

EAD, odnosno izloženost u slučaju statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti potraživanja Banke u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova kao i moguća dodatna povlačenja iz odobrenih linija pre momentu default-a. Kod finansijskih instrumenata kod kojih ne postoje definisani novčani tokovi, kao ni ugovoreni rokovi dospeća, Banka iste utvrđuje na osnovu empirijskog iskustva.

U skladu sa gore navedenim, Banka obračunava faktore kreditne konverzije, i to odvojeno za:

- Plative, činidbene garancije i akreditive,
- Neiskorišćene limite po kreditnim linijama (i to posebno za opozive i posebno za neopozive),
- Kreditne kartice,
- Overdrafte po segmentu.

PD parametar

Probability of default (PD), odnosno verovatnoća dužnika da će dospeti u status default-a tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta predstavlja jedan od osnovnih parametara koji se koristi u obračunu ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9 i kao takav pretrpeo je značajne promene u odnosu na pristup obračunu istog za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa MRS 39.

Migracione matrice, kao osnovu za obračun PD, koje Banka obračunava za svaki podsegment pojedinačno posmatrajući mesečna pomeranja godišnjih migracija klijenata odnosno plasmana iz internih rejting kategorija 1, 2, 3 i 4 u internu kategoriju 5 (default kategorija) za period od minimum 5 godina.

U kontekstu višegodišnjih PD-eva, bitno je da se na pravi način napravi razlika između nekoliko tipova PD-eva. Zbog toga, Banka konzistentno primenjuje terminologiju definisanu u okviru Metodologije. Svi dalje opisani tipovi PD-eva su dostupni kako na nivou pojedinačnog finansijskog instrumenta tako i na nivou internog rejtinga u okviru svakog od segmenata pojedinačno:

- Marginalni PD se odnosi na verovatnoću default-a (bezuslovnu) koja će se desiti tačno u trenutku t .
- Forward PD (takođe i kao uslovni PD) se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti u periodu t pretpostavljajući da nije bilo default-a između trenutka t_0 i početka perioda t .
- Kumulativni PD se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti zaključno sa periodom t . Verovatnoća da će se realizovati default pre ili zaključno sa rokom dospeća T odgovara lifetime PD, odnosno verovatnoći default-a za ceo period života finansijskog instrumenta.
- Forward lifetime PD se odnosi na uslovnu verovatnoću da će se desiti default u okviru intervala (t, T) uzimajući u obzir da nije bilo default-a između perioda t_0 početka perioda t .

Banka u razvoju PD parametara koji se koriste za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom, radi usaglašenosti sa zahtevima MSFI 9 primenjuje sledeća prilagođavanja:

- Prilagođavanje u vremenu („Point-in-time“);
- Uzimanje u obzir budućih informacija o makroekonomskim uslovima (forward-looking) pri čemu Banka ispituje korelacije koje postoje između ostvarenih default rate-a i sledećih makroekonomskih pokazatelja koji su identifikovani kao značajni: kretanje BDP-a, stopa nezaposlenosti, kretanje indeksa potrošačkih cena, monetarni agregat M3, kretanje kursa RSD/EUR, prosečna neto plata u Republici Srbiji indeksirana u EUR i indeks kretanja prihoda pravnih lica.

Buduće informacije o makroekonomskim uslovima (forward-looking)

Uticao kretanja makroekonomskih varijabli na kretanje default rate-ova sprovodi se korišćenjem zasebno za segmente fizičkih i pravnih lica (zbirno za sve podsegmente u okviru ovih segmenata), kako bi utvrdila zakonitost i korelacije koje postoje u posmatranom periodu između ostvarene kvartalne stope default rate-a kao zavisne, i makroekonomskih varijabli kao nezavisnih promenljivih.

Ovom prilikom, Banka ispituje veze koje postoje između ostvarenih stopa default-a (kao zavisne promenjive) i kretanja makroekonomskih faktora koji su identifikovani da imaju materijalno značajni efekat na default stope (kao nezavisno promenljivih).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

Banka procenjuje linearnom regresijom vezu između posmatranih parametara na početku kalendarske godine i jednom godišnje vrši ažuriranje komponenti modela i reprocenu same linearne regresije na način da ti parametri važe za naredni posmatrani izveštajni period. U tom smislu, a radi potvrde pouzdanosti, vodi se računa da linearna regresija ispuni uslove statističke značajnosti.

LGD Parametar

Loss given default, odnosno LGD predstavlja procenu gubitka kod pojedinačnog finansijskog instrumenta, pod pretpostavkom dešavanja default-a, odnosno statusa neizmirenja obaveza. LGD predstavlja jednu od ključnih komponenti za obračun parametara kreditnog rizika u obračunu očekivanih kreditnih gubitaka.

Naime, u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom i MSFI 9, Banka želi da odrazi mogućnost naplate kako iz redovnih novčanih tokova, tako i iz kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa datim finansijskim instrumentom. U tom smislu, Banka primenjuje generalno koncept razdvajanja LGD komponente na LGD secured i LGD unsecured u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana.

Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivanog stopa gubitka nakon realizacije kolaterala, Banka uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti. U tom procesu, Banka se vodi istorijskim iskustvom o realizaciji kolaterala.

Za potrebe obračuna LGD-a unsecured-a, Banka prati naplatu slučajeva u default-u i identifikuje izvore iz kojih je došlo do iste. U te svrhe, odvojeno se posmatra svaki ulazak potraživanja u status neizmirenja obaveza, kao i hronološki identifikuju sve naplate po tom osnovu.

Pristup segmentu izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama

U nedostatku istorije naplate na osnovu koje bi se pouzdano mogao modelirati LGD komponenta, Banka za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom primenjuje LGD u skladu sa Bazelskom regulativom.

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici

Uvod

Procena obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom za izloženosti koje se nalaze u nivou 3 se vrši za sve izloženost sa identifikovanim statusom neizmirenja obaveza, tj. statusom defaulta.

Za ove finansijske instrumente, ispravka vrednosti se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva.

U slučaju POCI sredstava kao prvobitna ili inicijalna, obračunava se efektivna kamatna stopa prilagođena za kreditni rizik. Takva efektivna kamatna stopa je interna stopa prinosa koja svodi sadašnju vrednost očekivanih novčanih tokova tog sredstva na fer vrednost POCI sredstva u momentu inicijalnog priznavanja. Smatra se da na ovaj način ovakva efektivna kamatna stopa već sadrži očekivane kreditne gubitke.

Procena na pojedinačnoj osnovi

Kako u skladu sa standardom, očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka, Banka uvažava postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine. Tom prilikom, scenarija koja se uzimaju u obzir su:

- realizacija kolaterala,
- restrukturiranje i reprogramiranje,
- stečaj,
- prodaja potraživanja,
- namirenje i
- sve ostalo što smatra relevantnim.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

Procena na pojedinačnoj osnovi (nastavak)

Banka procenjuje izvore naplate iz dužnikovih očekivanih budućih operativnih novčanih tokova (dužnik nastavlja da posluje kao going-concern) ili naplatu očekuje putem aktiviranja i realizacije sredstava obezbeđenja plasmana (očekivanje da dužnik kao takav prestaje da postoji kao going-concern i postaje "gone") na bazi sledećih kriterijuma:

- 1) Pravna lica – svi dužnici u momentu dobijanja FBE NPE statusa se po definiciji smatraju gone concern dužnicima i procena obezvređenja se vrši uz očekivanje naplate iz aktivacije sredstava obezbeđenja, a definisani period praćenja je 6 meseci ili tri uzastopna plaćanja (koja obuhvataju i glavnice i kamatu, ili kamatu) pri čemu nije identifikovana docnja duža od 90 dana. Nakon isteka definisanog perioda praćenja dužnik može preći u going status i procena obezvređenja se može vršiti na bazi procene naplate iz očekivanih budućih operativnih novčanih tokova;
- 2) Fizička lica - svi dužnici u momentu dobijanja FBE NPE statusa kod kojih postoji dokazana kreditna sposobnost kroz identifikovan potencijal otplate (a. zarade iz radnog odnosa i/ili b. druge redovne prihode koje može dokumentovati - prihodi od zakupnina, po osnovu Ugovora o delu, Ugovora o zaposlenju na određeno vreme, prihodi od poljoprivredne delatnosti, od pružanja usluga, prihodi od privremeno-povremenih poslova i dr.) mogu se smatrati going concern dužnicima i obezvređenja se može vršiti na bazi procene naplate iz očekivanih budućih operativnih novčanih tokova. Ukoliko to nije slučaj, tretiraju se kao gone concern, sve do ispunjena navedenog uslova postojanja kreditne sposobnosti, i procena se vrši iz aktivacije sredstava obezbeđenja.

Prilikom određivanja procenata verovatnoće određenih scenarija, Banka se vodi istorijom realizacije i naplate problematičnih slučajeva, ali i specifičnostima pojedinačnog finansijskog instrumenta i u skladu sa tim im dodeljuje odgovarajuće pondere, koji u zbiru svih scenarija moraju iznositi 100%. Ukoliko klijent ispunjava uslove da se smatra going concern, Banka može definisati barem jedan scenario u kojem se naplata vrši iz očekivanih budućih novčanih tokova. U suprotnom se scenarija dešavaju pod gone concern pretpostavkom - naplata se očekuje putem aktiviranja i realizacije sredstava obezbeđenja plasmana. Na ovaj način, konačni obračunati kreditni gubici ispunjavaju definiciju standarda na način da predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka.

Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti i periode realizacije na način na koji je to propisano Procedurom upravljanja, vrednovanja i osiguranjem kolaterala. Na gore opisan način, vrši se procena očekivanih kreditnih gubitaka za sve finansijske instrumente u nivou 3, koji prelaze prag materijalnosti od RSD 1,2 miliona za fizička lica na nivou partije i RSD 3 miliona za pravna lica na nivou klijenta. Prilikom definisanja pragova materijalnosti, Banka se vodila pragovima materijalnosti koji postoje u okviru internih procedura kreditnog odobrenja, kao i odnosom istog u odnosu na celokupni portfolio, ali uzimajući u obzir operativnu mogućnost obračuna odgovarajućeg broja partija na osnovu procene od slučaja do slučaja.

Procena na grupnoj osnovi

Za sve ostale izloženosti primenjuje se grupni pristup, koji podrazumeva grupisanje preostalih finansijskih instrumenata u nivou 3 po podsegmentima i to:

- fizičkih lica
- pravnih lica (uključujući banke i druge finansijske institucije koje nemaju eksterni rejting)
- izloženosti prema državama i ostalim državnim institucijama (država I ostale vladine institucije, banke I finansijske institucije).

Dalje, segment fizičkih lica je podeljen prema proizvodima na podsegmente i to na:

- Stambene kredite
- Gotovinske i potrošačke kredite
- Kredite poljoprivrednicima/preduzetnicima
- Kreditne kartice i minusi po tekućim računima (overdraft)
- Potraživanje za naknade po osnovu platnog prometa od Poljoprivrednika / Preduzetnici / Pravna lica

Segment pravnih lica se posmatra kao jedna celina.

Garancije za koje je nalogodavac fizičko lice idu u grupu pravnih lica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine**29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****29.1 Kreditni rizik (nastavak)****Očekivani kreditni gubitak (nastavak)****Procena na grupnoj osnovi (nastavak)**

Banka dalje u okviru svakog podsegmenta deli dužnike po grupama dana docnje na sledeće Interne kategorije:

Interna kategorija	Dani docnje
1	0
2	1 do 30
3	31 do 60
4	61 do 90
5	Preko 90

Pri čemu su dužnici u grupi 5, dužnici sa default statusom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

U nastavku su prikazani efekti koji su uticali na kretanje ispravke vrednosti u periodu od 01. januara 2020. godine, zaključno sa 31. decembrom 2020.

	Nivo 1			Nivo 2			Nivo 3		
	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene
Gotovina i sredstva kod centralne banke	697	-	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,227	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	(7,688)	-	(5)	69,316	-	(2)	(39,298)	-	(47)
Ostala sredstva	3,667	-	-	16	-	-	2,512	-	(1)
Ukupno	(2,097)	-	(5)	69,332	-	(2)	(36,786)	-	(48)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

U nastavku su prikazani efekti koji su uticali na kretanje ispravke vrednosti u periodu nakon prve implementacije MSFI 9 standarda, a zaključno sa 31. decembrom 2019.

	Nivo 1			Nivo 2			Nivo 3		
	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene
Gotovina i sredstva kod centralne banke	234	-	33	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	(3,453)	-	2,193	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	4,337	-	(199)	(33,041)	-	(124)	(311,633)	-	(4,149)
Ostala sredstva	406	-	-	22	-	-	6,714	-	-
Ukupno	1,524	-	2,027	(33,019)	-	(124)	(304,919)	-	(4,149)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja izloženosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2020, a zaključno sa 31. decembrom 2020.

	Promene u izloženosti kreditnom riziku za period 01.01.2020. – 31.12.2020. godine			
	Početno stanje na 1.1.2020.	nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2020.	10,014,725	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	3,694,137	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2020.	13,708,862	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	Početno stanje na 1.1.2020.	-	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
Krajnje stanje na 31.12.2020.	-	-	-	
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2020.	10,607,327	-	23
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	2,812,089	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(2,298,625)	-	(3)
Krajnje stanje na 31.12.2020.	11,120,791	-	20	
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2020.	1,453,796	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	1,539,672	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(592,909)	-	-
Krajnje stanje na 31.12.2020.	2,400,559	-	-	
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2020.	40,288,103	4,316,986	2,284,316
	u nivo 1	959,453	(954,563)	(4,890)
	u nivo 2	(3,097,342)	3,113,252	(15,910)
	u nivo 3	(72,678)	(116,129)	188,807
	nova produkcija	21,062,739	4,595,914	28,545
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(13,395,009)	(1,849,005)	(704,973)
	Krajnje stanje na 31.12.2020.	45,745,266	9,106,455	1,775,895
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2020.	191,720	365	54,502
	u nivo 1	3,464	(97)	(3,367)
	u nivo 2	(271)	433	(162)
	u nivo 3	(1,326)	(1,093)	2,419
	nova produkcija	211,641	1,419	8,276
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(152,937)	(165)	(2,327)
	Krajnje stanje na 31.12.2020.	252,291	862	59,341
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2020.	73,227,769	9,107,317	1,835,256

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja izloženosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2019., a zaključno sa 31. decembrom 2019.

	Promene u izloženosti kreditnom riziku prikazane za period 01.01.2019. – 31.12. 2019. godine			
	Početno stanje na 1.1.2019.	nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2019.	7,644,011	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	2,370,714	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	10,014,725	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	Početno stanje na 1.1.2019.	6,278	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(6,278)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	-	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2019.	6,713,546	274	47
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	5,637,342	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(1,743,561)	(274)	(24)
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	10,607,327	-	23
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2019.	2,283,169	-	4
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	315,467	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(1,144,840)	-	(4)
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	1,453,796	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2019.	32,684,200	4,804,704	2,706,041
	u nivo 1	2,055,342	(2,043,609)	(11,733)
	u nivo 2	(1,381,945)	1,390,738	(8,793)
	u nivo 3	(248,731)	(74,898)	323,629
	nova produkcija	20,888,696	2,264,406	31,333
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(13,709,459)	(2,024,356)	(756,161)
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	40,288,103	4,316,986	2,284,316
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2019.	49,995	773	40,606
	u nivo 1	469	(57)	(412)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

	u nivo 2	(135)	171	(36)
	u nivo 3	(6,752)	-	6,752
	nova produkcija	156,418	-	9,934
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(8,275)	(521)	(2,342)
	Krajnje stanje na dan 31.12.2019.	191,720	365	54,502
Ukupno	Krajnje stanje na dan 31.12.2019.	62,555,671	4,317,351	2,338,841

U nastavku su prikazana kretanja ispravke vrednosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2020. godine a zaključno sa 31. decembrom 2020.

	Promene u ispravkama vrednosti u periodu 01.01. 2020. -31.12.2020.			
	Početno stanje na 1.1.2020.	nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2020.	1,161	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	697	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2020.	1,858	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2020.	-	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
Krajnje stanje na 31.12.2020.	-	-	-	
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2020.	662	-	0
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	1,282	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(55)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2020.	1,889	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2020.	92,839	37,510	954,660
	u nivo 1	1,504	(1,481)	(23)
	u nivo 2	(49,545)	50,235	(690)
	u nivo 3	(35,543)	(28,917)	64,460
	nova produkcija	127,255	63,460	64,319
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(51,364)	(13,983)	(167,411)
	Krajnje stanje na 31.12.2020.	85,146	106,824	915,315
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2020.	407	23	19,400
	u nivo 1	4,271	(1)	(4,270)
	u nivo 2	(18)	19	(1)
	u nivo 3	(744)	(672)	1,416
	nova produkcija	442	684	6,284
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(284)	(14)	(918)
	Krajnje stanje na 31.12.2020.	4,074	39	21,911
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2020.	92,967	106,863	937,226

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak obračunava se i za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Međutim, očekivani kreditni gubitak u ovom slučaju se ne obuhvata kroz račune ispravke vrednosti bilansne aktive, već na računima grupe 82 - Revalorizacije rezerve i nerealizovani dobiti/gubici. Zbog toga očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti nisu prikazani u gornjoj tabeli gde su prikazane ispravke vrednosti drugih finansijskih sredstava. Očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat je na dan 31. decembar 2020. iznosio 27,000 hiljada dinara (na dan 31. decembar 2019. 25,059 hiljada dinara).

U nastavku su prikazana kretanja ispravke vrednosti po nivoima obezvređenosti u periodu nakon prve implementacije MSFI standarda, a zaključno sa 31. decembrom 2019.

Promene u ispravkama vrednosti između prve primene i 31. decembar 2019. godine				
	Početno stanje na 1.1.2019.	nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2019.	894	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	267	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	1,161	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2019.	-	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2019.	1,922	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	11	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(1,271)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	662	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2019.	88,701	70,675	1,270,442
	u nivo 1	39,571	(34,883)	(4,688)
	u nivo 2	(6,716)	10,586	(3,870)
	u nivo 3	(685)	(4,998)	5,683
	nova produkcija	11,540	19,594	179,349
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(39,572)	(23,464)	(492,256)
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	92,839	37,510	954,660
	Početno stanje na 1.1.2019.	1	1	12,686
Ostala sredstva	u nivo 1	397	(1)	(396)
	u nivo 2	(1)	1	-
	u nivo 3	(3)	-	3
	nova produkcija	20	22	8,274
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(7)	-	(1,167)
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	407	23	19,400
	Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2019	95,069	37,533

Očekivani kreditni gubitak obračunava se i za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Međutim, očekivani kreditni gubitak u ovom slučaju se ne obuhvata kroz račune ispravke vrednosti bilansne aktive, već na računima grupe 82 - Revalorizacije rezerve i nerealizovani dobiti/gubici. Zbog toga očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti nisu prikazani u gornjoj tabeli gde su prikazane ispravke vrednosti drugih finansijskih sredstava. Očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat je na dan 31. decembar 2019. iznosio 25,059 hiljada dinara (na dan 31. decembar 2018. 14,147 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (nastavak)

Finansijska sredstva prema obezvređenju

Ukupna ispravka vrednosti za finansijska sredstva na dan 31. decembra 2020. godine iznosi 1,137,056 hiljada dinara (31. decembra 2019. godine: 1,106,662 hiljada dinara) i veća je za 30,394 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2019. godine, odnosno za 2.75%. Najveći uticaj na kretanje ukupnih ispravki vrednosti je imalo poboljšanje kvaliteta portfolija banke usled naplate problematičnih potraživanja i otpisa potraživanja koja su 100% pokrivena ispravkom vrednosti, kao i reklasifikacija potraživanja od privrednih subjekata koji se bave delatnostima navedenim u nastavku, kao i potraživanja od fizičkih lica zaposlenih u ovim oblastima, iz nivoa obezvređenja 1 u nivo obezvređenja 2, a usled širenja krize izazvane pandemijom Covid-19.

Banka je sledeće sektore/delatnosti prepoznala kao one na koje je COVID-19 najviše uticao:

- a) Saobraćaj i skladištenje - Železnički prevoz putnika, daljinski i regionalni, Gradski i prigradski kopneni prevoz putnika, Pomorski i priobalni prevoz putnika, Prevoz putnika unutrašnjim plovnim putevima, Vazdušni prevoz putnika;
- b) Usluge smeštaja i ishrane - Hoteli i sličan smeštaj, Odmarališta i slični objekti za kraći boravak, Delatnost kampova, auto-kampova i kampova za turističke prikolice, Ostali smeštaj, Delatnosti restorana i pokretnih ugostiteljskih objekta, Katering, Ostale usluge pripremanja i posluživanja hrane, Usluge pripremanja i posluživanja pića;
- c) Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti - Delatnost putničkih agencija, Delatnost tur-operatora, Ostale usluge rezervacije i delatnosti povezane s njima, Organizovanje sastanaka i sajmova.

S obzirom da stvarni efekti krize još uvek nisu realizovani, a u cilju adekvatnog upravljanja i blagovremenog prepoznavanja rizika, odnosno ublažavanja potencijalnih negativnih efekata na operativno i finansijsko poslovanje tokom 2021. godine, Banka je, sa 31. decembra 2020, za određene delatnosti, koje su prepoznate kao najugroženije usled pandemije COVID 19, izvršila reklasifikaciju potraživanja iz nivoa obezvređenja 1 u nivo obezvređenja 2.

Za navedene oblasti Izvršni Odbor Banke je doneo odluku o ograničenju kreditiranja u cilju sprečavanja novog NPL, a usled činjenice da navedene delatnosti beleže pad poslovne aktivnosti usled negativnih efekata pandemije.

Reklasifikacijom potraživanja od privrednih subjekata koji se bave ovim delatnostima, kao i potraživanja od fizičkih lica zaposlenih u ovim oblastima, iz nivoa obezvređenja 1 u nivo obezvređenja 2, Banka je na dan 31. decembar 2020. godine imala negativan efekat na bilans uspeha u iznosu od 31,4 miliona dinara, kroz porast ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (nastavak)

Finansijska sredstva prema obezvređenju (nastavak)

U narednom pregledu prikazana su finansijska sredstva prema nivou obezvređenja, u skladu sa MSFI 9:

	U hiljadama dinara	
	31.dec 2020	31.dec 2019
Gotovina i sredstva kod centralne banke	13,708,862	10,014,725
Nivo 1	13,708,862	10,014,725
Potraživanja po osnovu derivata	-	-
Nivo 1	-	-
Hartije od vrednosti	11,120,811	10,607,350
Nivo 1	11,120,791	10,607,327
Nivo 2	-	-
Nivo 3	20	23
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,400,559	1,453,796
Nivo 1	2,400,559	1,453,796
Kreditni i potraživanja od komitenata	56,627,616	46,889,405
Nivo 1	45,745,266	40,288,103
Nivo 2	9,106,455	4,316,986
Nivo 3	1,775,895	2,284,316
Ostala sredstva	312,494	246,587
Nivo 1	252,291	191,720
Nivo 2	862	365
Nivo 3	59,341	54,502
Ukupno bruto	84,170,342	69,211,863
Ispravka vrednosti nivo 1 (napomena 18)	92,967	95,069
Ispravka vrednosti nivo 2 (napomena 18)	106,863	37,533
Ispravka vrednosti nivo 3 (napomena 18)	937,226	974,060
Ukupna ispravka vrednosti	1,137,056	1,106,662
Ukupno neto	83,033,286	68,105,201

Finansijska sredstva po kategorijama

U narednom pregledu prikazana su finansijska sredstva prema kategorijama koje služe za obračun ispravki vrednosti i to podeljene na:

- Sredstva koja se ne klasifikuju po MSFI 9 kao finansijska sredstva.
- Sredstva klasifikovana u nivo 1 prema MSFI 9.
- Sredstva klasifikovana u nivo 2 prema MSFI 9.
- Sredstva klasifikovana u nivo 3 prema MSFI 9.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva prema kategorijama (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava prema nivoima i internim kategorijama u skladu sa Metodologijom obračuna ispravki vrednosti prema MSFI 9:

(u hiljadama dinara)

Kategorije	31. decembar 2020. godine		31. decembar 2019. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	13,708,862	13,707,004	10,014,725	10,013,564
Nivo 1, od toga:	13,708,862	13,707,004	10,014,725	10,013,564
Interna kategorija 1	5,692,492	5,692,492	4,828,037	4,828,037
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	8,016,370	8,014,512	5,186,688	5,185,527
Hartije od vrednosti	11,120,811	11,120,811	10,607,350	10,607,350
Nivo 1, od toga:	11,120,791	11,120,791	10,607,327	10,607,327
Interna kategorija 1	26,820	26,820	39,410	39,410
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	11,093,971	11,093,971	10,567,917	10,567,917
Nivo 3, od toga:	20	20	23	23
Interna kategorija 1	20	20	23	23
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,400,559	2,398,670	1,453,796	1,453,134
Nivo 1, od toga:	2,400,559	2,398,670	1,453,796	1,453,134
Interna kategorija 1	584,743	584,454	578,277	578,148
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	1,815,816	1,814,216	875,519	874,986
Kredit i potraživanja od komitenata	56,627,616	55,520,331	46,889,405	45,804,396
Nivo 1, od toga:	45,745,266	45,660,120	40,288,103	40,195,264
Interna kategorija 1	41,726,690	41,674,058	35,279,369	35,230,300
Interna kategorija 2	4,016,974	3,984,461	5,008,708	4,964,938
Interna kategorija 3	1,599	1,598	0	0
Interna kategorija 5	3	3	26	26
Nivo 2, od toga:	9,106,455	8,999,631	4,316,986	4,279,476
Interna kategorija 1	8,010,345	7,960,635	2,874,204	2,866,023
Interna kategorija 2	688,472	679,494	1,278,338	1,264,582
Interna kategorija 3	335,394	300,994	100,032	92,125
Interna kategorija 4	72,244	58,508	54,377	47,441
Interna kategorija 5	0	0	10,035	9,305
Nivo 3, od toga:	1,775,895	860,580	2,284,316	1,329,656
Interna kategorija 1	24,760	13,802	33,591	29,637
Interna kategorija 2	83,540	76,264	22,120	16,233
Interna kategorija 3	36,352	32,676	3,555	698
Interna kategorija 4	4,907	2,105	39,639	37,783

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva prema kategorijama (nastavak)

Interna kategorija 5	1,626,336	735,733	2,185,411	1,245,305
Ostala sredstva	312,494	286,470	246,587	226,757
Nivo 1, od toga:	252,291	248,217	191,720	191,313
Interna kategorija 1	251,793	247,921	58,318	58,144
Interna kategorija 2	287	286	283	278
Interna kategorija 5	10	10	0	0
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	201	0	133,119	132,891
Nivo 2, od toga:	862	823	365	342
Interna kategorija 1	574	548	206	197
Interna kategorija 2	11	10	41	37
Interna kategorija 3	173	171	91	84
Interna kategorija 4	102	93	27	24
Interna kategorija 5	2	1	0	0
Nivo 3, od toga:	59,341	37,430	54,502	35,102
Interna kategorija 1	2,787	2,057	3,506	65
Interna kategorija 2	25	1	16	7
Interna kategorija 3	5	0	5	1
Interna kategorija 4	25	8	14	0
Interna kategorija 5	56,499	35,364	50,961	35,029

Podela finansijskih sredstava prema internim kategorijama izvršena je u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9. Banka je sve dužnike podelila u 5 internih kategorija, po grupama dana docnje:

Interna kategorija	Dani docnje
1	0
2	1 do 30
3	31 do 60
4	61 do 90
5	Preko 90

Pri čemu su dužnici u grupi 5, dužnici sa default statusom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva prema kategorijama (nastavak)

Fer vrednost kolaterala

Sistem upravljanja sredstvima obezbeđenja u Banci podrazumeva skup aktivnosti i propisanih mera i pravila koje se primenjuju u cilju kontinuiranog evidentiranja, alokacije i vrednovanja sredstava obezbeđenja (kolaterala).

Kako bi umanjila svoju izloženost kreditnom riziku Banka kao obezbeđenje plaćanja uzima od dužnika kolaterale tj instrumente obezbeđenja. Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi mogu biti u formi:

- Finansijske imovine (garantnih depozita)
- Garancija izdatih od strane drugih banaka kao obezbeđenje plaćanja
- Hipoteke na nepokretnoj imovini (stambenih i poslovnih nepokretnosti)
- Zalogu na pokretnoj imovine (mašina, vozila oprema) i
- Drugih vidova kolaterala

Banka ne odobrava plasmane klijentima na osnovu vrednosti instrumenata obezbeđenja već na osnovu pozitivne procene njegove finansijske sposobnosti. U tom smislu instrumenti obezbeđenja se koriste isključivo kao tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Tipovi kolaterala i njihova fer vrednost u momentu izdavanja finansijskog instrumenta koji obezbeđuje usaglašen je sa tipom plasmana, njegovom ročnošću i tipom dužnika.

Instrumenti obezbeđenja su kao takvi upisani u relevantne registre koji su javno dostupni svim zainteresovanim stranama.

Banka može realizovati instrumente obezbeđenja samo nakon proglašenja statusa default-a i raskida ugovora sa dužnikom. Način naplate iz instrumenata obezbeđenja zavisi od tipa samog instrumenata. Fer vrednost (naplaćena vrednost) instrumenata obezbeđenja realizovanih tokom 2020. godine iznosi 69,165 hiljada dinara (2019: 114,898 hiljada).

Za potrebe procene dodatnog kreditnog rizika koji proizilazi iz mogućih problema u realizaciji sredstava obezbeđenja i vremenskog razmaka između neispunjenja obaveza dužnika i mogućnosti Banke da realizuje kolateral, tržišna vrednost kolaterala nad kojim je uspostavljen ili će biti uspostavljen instrument obezbeđenja umanjuje se kako bi se formirala vrednost koju bi Banka postigla u slučaju eventualne prodaje dobra za potrebe naplate svog potraživanja koje je tom imovinom obezbeđeno.

Fer vrednost kolaterala prikazana je u narednom pregledu po procenjenoj tržišnoj vrednosti, ali samo do visine potraživanja koja obezbeđuju. To važi za hipoteke, zaloge, depozite i garancije primljene od dužnika.

Pokriće ukupnih finansijskih sredstava ovako vrednovanim kolateralom na dan 31. decembra 2020. godine iznosi 33.75%. Pokriće bruto finansijskih sredstava u Nivou 1 ukupnim kolateralom je 29.13%, a pokriće samo hipotekama je 17.16%. Pokriće finansijskih sredstava u Nivou 2 ukupnim kolateralom je 62.46%. a hipotekama 43.20%. Pokriće finansijskih sredstava u Nivou 3 ukupnim kolateralom je 75.50%, a hipotekama 74.51%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva prema kategorijama (nastavak)

Fer vrednost kolaterala (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja po plasmanima na dan 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama dinara)

	Bruto aktiva	Depoziti	Garancija Ministarstva finansija - Garantna šema	Hipoteke	Zaloge	Ostalo
Finansijska sredstva	84,170,342	1,739,757	1,918,517	17,864,111	2,662,298	4,222,737
Nivo 1	73,227,769	1,366,653	1,684,925	12,562,444	2,153,996	3,565,132
Nivo 2	9,107,317	372,557	229,948	3,934,217	495,849	656,050
Nivo 3	1,835,256	547	3,644	1,367,450	12,453	1,555

Procena fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja po plasmanima na dan 31. decembra 2019. godine

(u hiljadama dinara)

	Bruto aktiva	Depoziti	Garancija Ministarstva finansija - Garantna šema	Hipoteke	Zaloge	Ostalo
Finansijska sredstva	69,211,863	1,449,009	-	16,762,700	2,694,599	2,709,855
Nivo 1	62,555,671	1,155,815	-	13,011,791	2,336,349	2,518,243
Nivo 2	4,317,351	292,586	-	1,730,694	351,359	191,564
Nivo 3	2,338,841	608	-	2,020,215	6,891	48

LTV racio

LTV racio je obračunat kao odnos bruto vrednosti finansijskog sredstva i procenjene tržišne vrednosti nepokretnosti nad kojom je uspostavljena hipoteka u korist Banke.

Kod finansijskih sredstava obezbeđenih hipotekama na dan 31. decembra 2020. godine najveće učešće 42.40% imaju finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV raciom ispod 50%, finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV raciom od 50% do 70% imaju učešće od 27.41%, zatim sa LTV raciom od 70% do 90% imaju učešće od 17.28%, sa LTV raciom preko 100% imaju učešće 8.69%, a finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV raciom od 90% do 100% učestvuju sa 4.22%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva prema kategorijama (nastavak)

LTV racio (nastavak)

LTV racio-stanje na dan 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama dinara)

LTV	Ispod 50%	50%-70%	70%-90%	90%-100%	Više od 100%
Finansijska sredstva obezbeđena hipotekom	7,574,281	4,895,666	3,086,667	754,601	1,552,896
Nivo 1	4,570,776	3,923,907	2,392,327	411,161	1,264,273
Nivo 2	2,773,481	775,105	253,916	82,963	48,752
Nivo 3	230,024	196,654	440,424	260,477	239,871

LTV racio-stanje na dan 31. decembra 2019. godine

(u hiljadama dinara)

LTV	Ispod 50%	50%-70%	70%-90%	90%-100%	Više od 100%
Finansijska sredstva	5,890,768	4,983,739	3,957,459	1,231,141	1,325,550
Nivo 1	3,863,321	4,481,308	3,029,861	1,028,638	1,104,431
Nivo 2	872,394	470,908	101,364	202,503	212,309
Nivo 3	1,155,053	31,523	826,234	-	8,810

Finansijska sredstva prema kašnjenju

Na dan 31. decembra 2020. godine bez kašnjenja je 94.1% ukupnih bruto finansijskih sredstava, u kašnjenju od 1 do 30 dana 3.55%, u kašnjenju od 31 do 90 dana 0.47%, u kašnjenju od 91 do 180 dana 0.06%, u kašnjenju od 181 do 365 dana 0.09%, a u kašnjenju preko 365 dana 1.73% finansijskih sredstava.

Pregled finansijskih sredstava po intervalima kašnjenja

	31. decembar 2020. godine		31. decembar 2019. Godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Bez kašnjenja	79,199,067	79,039,256	64,102,554 2,974,260	63,943,657
1-30 dana	2,988,011	2,954,312		2,939,387
31-90 dana	399,723	343,382	183,406	153,629
91-180 dana	53,600	23,257	54,160	24,711
181-365 dana	71,614	27,585	142,244	81,460
Preko 365 dana	1,458,327	645,494	1,755,239	962,357
Ukupno	84,170,342	83,033,286	69,211,863	68,105,201

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva po delatnostima

U sledećem pregledu prikazana je struktura finansijskih sredstava po granama delatnosti u bruto i neto iznosu.

Na dan 31. decembra 2020. godine najveće učešće u bruto finansijskim sredstvima ima izloženost prema fizičkim licima sa 19.17% (2019: 19.32%).

Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima (u hiljadama dinara)

	31. decembar 2020. godine		31. decembar 2019. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	2,174,221	2,158,896	1,363,577	1,359,457
Rudarstvo	113,697	113,479	72,497	71,992
Prerađivačka industrija	13,524,162	13,037,264	12,558,144	11,987,169
Snabdevanje el. energijom, gasom i klimatizacija	461,812	460,126	453,356	451,566
Građevinarstvo	6,913,013	6,624,146	4,356,022	4,082,861
Trgovina, popravka motornih vozila i motocikala	9,178,780	9,108,139	6,935,398	6,874,958
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	5,401,882	5,346,567	4,664,560	4,625,761
Nekretnine, stručne, naučne i tehničke delatnosti	1,682,313	1,672,044	1,985,032	1,978,089
Umetnost, zabava i rekreacija	-	-	-	-
Banke, fin. organizacije, osiguranje	15,502,482	15,494,333	11,445,731	11,436,728
Fizička lica	16,131,703	15,939,596	13,368,773	13,234,367
Ostalo	13,086,277	13,078,696	12,008,773	12,002,253
Ukupno	84,170,342	83,033,286	69,211,863	68,105,201

Izloženost prema klijentima u ostalim delatnostima obuhvata:

- Strana lica uključujući i strane banke koje nemaju definisanu i registrovanu delatnost u skladu sa Uredbom Vlade Republike Srbije o klasifikaciji delatnosti,
- Izloženost prema državnim organima,
- Izloženosti za administrativne pomoćne i uslužne delatnosti,
- Delatnosti putničkih agencija, obrazovanje,
- Zdravstvenu i socijalna zaštita,
- Umetnost, zabavu i rekreaciju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva po delatnostima (nastavak)

Koncentracija vanbilansnih stavki po delatnostima (u hiljadama dinara)

	31. decembar 2020. godine		31. decembar 2019. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	43,114	43,101	82,690	82,679
Rudarstvo	60,707	60,706	51,121	51,120
Prerađivačka industrija	7,239,462	7,238,701	5,789,482	5,788,843
Snabdevanje el. energijom, gasom i klimatizacija	78,034	78,007	81,624	81,595
Građevinarstvo	10,884,026	10,870,900	7,334,202	7,333,521
Trgovina, popravka motornih vozila i motocikala	2,967,808	2,967,171	3,137,061	3,136,227
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	2,977,848	2,975,833	2,615,033	2,614,622
Nekretnine, stručne, naučne i tehničke delatnosti	1,637,960	1,637,197	1,144,414	1,144,184
Umetnost, zabava i rekreacija	-	-	-	-
Banke, fin. organizacije, osiguranje	6,522	6,522	132,476	132,476
Fizička lica	296,911	296,859	182,868	182,832
Ostalo	1,967,984	1,966,967	1,628,721	1,626,860
Ukupno	28,160,376	28,141,964	22,179,692	22,174,959

Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima je u okviru propisanih internih limita.

Finansijska sredstva po regionima

Finansijska sredstva prema izloženosti pojedinim regionima prikazana su u narednom pregledu. Na dan 31. decembra 2020. godine dominantno je učešće neto izloženosti prema dužnicima u Srbiji (93.46%). Dužnici iz Evropske unije učestvuju sa 2.26%. iz USA i Kanade sa 0.09%, a dužnici sa ostalih područja sa 4.19%.

Koncentracija finansijskih sredstava po regionima na neto nivou

	(u hiljadama dinara)	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Srbija	77,602,034	64,314,034
Evropska unija	1,875,108	1,985,071
SAD i Kanada	78,075	85,096
Ostalo	3,478,069	1,721,000
Ukupno	83,033,286	68,105,201

Finansijska sredstva po regionima Srbije

Finansijska sredstva prema izloženosti pojedinim regionima Srbije prikazana su u narednom pregledu. Na dan 31. decembra 2020. godine dominantno je učešće neto izloženosti prema dužnicima u Beogradu 53.96%, zatim u Zapadnoj Srbiji 26.32%. Vojvodini 9.39%, Južnoj Srbiji 6.45% i Istočnoj Srbiji 3.88%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija finansijskih sredstava po regionima Srbije na neto nivou (u hiljadama dinara)

	(u hiljadama dinara)	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Beograd	41,871,242	34,528,860
Vojvodina	7,287,943	4,749,951
Južna Srbija	5,004,206	4,339,326
Istočna Srbija	3,014,178	2,890,435
Zapadna Srbija	20,424,465	17,805,462
Ukupno	77,602,034	64,314,034

Otpis potraživanja

Banka će na odgovarajući način upravljati naplatom loših plasmana sve dok procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimanje aktivnosti u vezi sa naplatom tj. dokle god postoji mogućnost naplate takvog plasmana. Banka smatra da ekonomska opravdanost naplate prestaje u sledećim situacijama:

- Ozbiljnih poteškoća u postupku naplate koje uključuju smrt dužnika ili založnog dužnika,
- Nepostojanje imovine na kojoj bi se moglo sprovesti izvršenje,
- Duži vremenski period bez naplate i bez perspektive dalje naplate,
- Iznos duga klijenta je nizak pa ne opravdava angažovanje resursa banke radi naplate.

Nakon toga ako utvrdi nepostojanje mogućnosti naplate, Banka sprovodi tzv opšti otpust duga. Opštim otpustom duga Banka vrši trajno odustajanje od naplate potraživanja od dužnika, na bazi poravnanja (sporazuma) sa dužnikom / sadužnicima, pravnosnažne sudske odluke, izvršne isprave (presuda, rešenje), odluke nadležnog organa Banke ili ustupanjem potraživanja koje preuzrokuje prestanak prava na dalju naplatu. U tom slučaju, sva potraživanja Banke se isknjižavaju iz bilansne i vanbilansne evidencije. Opštem otpustu kredita (zajma) i/ili potraživanja može i ne mora da prethodi direktni otpis kredita (zajma) i/ili potraživanja. Sa druge strane Banka sprovodi i tzv računovodstveni otpis bilansne aktive koja je niskog stepena naplativosti (eng. Accounting writte off). Pod računovodstvenim otpisom se podrazumeva prenos bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju banke. Pod bilansnom aktivom podrazumevaju se problematični krediti i ostala problematična potraživanja. Računovodstveni otpis ne podrazumeva odricanje Banke od zakonskih i ugovorenih prava, niti od naplate ovih potraživanja, već se vrši računovodstveni otpis iz bilansne evidencije banke, dok ova potraživanja nastavljaju da se vode u vanbilansnoj evidenciji i Banka nastavlja da vodi započete aktivnosti naplate potraživanja. Banka sprovodi računovodstveni otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti u slučaju kada obračunati iznos obezvređenja tih potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti iznosi 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti, odnosno ukoliko su ista u potpunosti indirektno otpisana. Računovodstveni otpis se vrši najmanje na kvartalnom nivou. U toku 2020. godine Banka je računovodstveno otpisala potraživanja po osnovu problematičnih kredita u ukupnom iznosu od 40,365 hiljada dinara (2019: 518,640 hiljade dinara).

Potraživanja u stečaju

Banka vrši prijavu potraživanja u stečajnom postupku podnošenjem iste nadležnom sudu u pisanom obliku. Banka je dužna da potraživanja prijavi u originalnoj valuti potraživanja, u skladu sa Zakonom o stečaju. Danom otvaranja stečajnog postupka, potraživanja poverilaca prema stečajnom dužniku, koja nisu dospela, smatraju se dospelim. Potraživanja u stranoj valuti obračunavaju se u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan otvaranja stečajnog postupka i u knjigama se dalje evidentiraju u dinarima. Potraživanja u funkcionalnoj valuti (RSD), kao i potraživanja po indeksiranim plasmanima, nakon otvaranja stečajnog postupka u knjigama se vode u originalnoj valuti, odnosno dinarima. Nakon što stečajni upravnik utvrdi konačnu listu priznatih potraživanja, potraživanje prema klijentu u bilansnoj evidenciji se svodi na iznos iz liste priznatih potraživanja, a eventualna razlika se prenosi u vanbilansnu evidenciju.

U vezi primene Smernica za objavljivanje podataka i informacija Banke koji se odnose na kvalitet aktive ("Smernice"), tražene kvalitativne informacije, kao i kvantitativne informacije će biti obelodanjene u okviru podataka shodno Odluci o objavljivanju podataka i informacija banke ("Službeni glasnik RS" br. 125/2014. 4/2015 i 103/2016).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje kredita

Banka je tokom 2020. godine vršila izmenu uslova otplate potraživanja u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Službeni glasnik RS br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 i 8/2019).

U skladu sa izmenom Odluke Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki od 29. juna 2016. godine docnja u naplati potraživanja računa se prema poslednjem ugovorenom datumu dospeća i to za iznos potraživanja koji je materijalno značajan.

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi s otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama bez obzira na to je li određeni iznos tog potraživanja dospelo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i to na najmanje jedan od sledećih načina:

- Promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, a naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, otpis dela potraživanja, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamate i dr.) ili u odnosu na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku s istim ili sličnim nivoom rizika.
- Refinansiranjem potraživanja – nastanak novog potraživanja banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Pod restrukturiranim potraživanjima od pravnog lica podrazumevaju se:

- potraživanja od dužnika koja su restrukturirana na nivou Banke gde uslove restrukturiranja definiše Banka;
- potraživanja od dužnika koja su restrukturirana u saradnji sa ostalim poveriocima, bilo na bazi međubankarskog sporazuma o jednakim uslovima restrukturiranja ili na bazi Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava uz učešće institucionalnog posrednika;
- potraživanja od dužnika kod kojih je u prethodnom stečajnom postupku predložen i usvojen Unapred pripremljen plan reorganizacije i
- potraživanja od dužnika kod kojih je u stečajnom postupku predložen i usvojen Plan reorganizacije stečajnog dužnika

Restrukturiranim potraživanjima od fizičkog lica smatra se potraživanje od dužnika za koga je Banka, na osnovu kreditne sposobnosti, ocenila da je on u mogućnosti da uredno izmiruje svoje obaveze prema Banci, u narednom periodu uz učinjen ustupak.

Pri preduzimanju mera restrukturiranja Banka je dužna da proceni da li je restrukturiranje plasmana prema pojedinačnom dužniku održivo i ekonomski opravdano za Banku i dužnika, kao i da utvrdi plan restrukturiranja i da redovno prati njegovo sprovođenje i efekte.

Banka redovno, a najmanje jednom u šest meseci, prati sprovođenje plana restrukturiranja kroz Izveštaj o restrukturiranim potraživanjima na nivou klijenta.

Banka može da prestane da potraživanje smatra restrukturiranim ako su na kraju probnog perioda ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Probni period je period od najmanje dve godine koji počinje da teče od trenutka kada se restrukturirano potraživanje klasifikuje kao potraživanje koje se ne smatra problematičnim.

Materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga predstavlja iznos u visini najmanje 6% glavnice potraživanja sa izmenjenim uslovima otplate po osnovu stambenog kredita ili potraživanja kojim je refinansirano potraživanje banke po osnovu tog kredita, odnosno 8% glavnice potraživanja u slučaju ostalih potraživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje kredita (nastavak)

U narednom pregledu je prikazan broj klijenata i plasmana koji su restrukturirani u toku 2020. godine, kao i njihova bruto izloženost na dan 31. decembra 2020. godine.

Stanje 31. decembra 2020. godine	Broj klijenata	Broj restrukturiranih kredita
95,773	28	34

U narednom pregledu je prikazan broj klijenata i plasmana koji su restrukturirani u toku 2019. godine, kao i njihova izloženost na dan 31. decembra 2019. godine.

Stanje 31. decembra 2019. godine	Broj klijenata	Broj restrukturiranih kredita
66,696	32	37

Pregled ukupnih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2020. godine

Kategorije	(u hiljadama dinara)			
	31. decembra 2020. godine			
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Broj klijenata	Broj partija
Nivo 1	-	-	-	-
Nivo 2	59,644	59,078	25	29
Nivo 3	1,270,636	629,365	63	77
Ukupno	1,330,280	688,443	88	106

Pregled ukupnih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2019. godine

Kategorije	(u hiljadama dinara)			
	31. decembra 2019. godine			
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Broj klijenata	Broj partija
Nivo 1	-	-	-	-
Nivo 2	28,307	28,171	16	16
Nivo 3	1,808,097	1,113,416	56	80
Ukupno	1,836,404	1,141,587	72	96

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Fer vrednost sredstava i obaveza

Fer vrednost koja se navodi u finansijskim izveštajima je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno ili obaveza izmirena između obaveštenih voljnih strana u nezavisnoj transakciji.

Fer vrednost se računa na osnovu tržišnih informacija raspoloživih na datum izveštavanja.

Kada god je moguće Banka meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

Fer vrednost nekog tekućeg likvidnog finansijskog instrumenta prikazana po njegovoj nominalnoj vrednosti je približno jednaka njegovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovo uključuje gotovinu kao i potraživanja i obaveze bez definisanog dospeća ili bez fiksne kamatne stope. Za ostala potraživanja i obaveze, budući očekivani tokovi gotovine se diskontuju na njihove neto sadašnje vrednosti koristeći tržišne kamatne stope.

Kotirajuće tržišne cene se koriste za hartije kojima se trguje. Fer vrednost ostalih hartija se računa kao neto sadašnja vrednost budućih očekivanih gotovinskih tokova primenom kamatnih stopa za slične hartije od vrednosti.

U postupku utvrđivanja fer vrednosti municipalnih obveznica izdatih od strane lokalnih organa vlasti u Republici Srbiji diskontna stopa se uvećava za rizik/premiju emitenta u momentu izdavanja municipalnih obveznica ili na skoriji datum ukoliko je podatak dostupan. Banka za obračunat kreditni spread koji se utvrđuje kao trošak rizika (engl. Cost of Risk) primenjuje pristup baziran na inicijalno procenjenoj vrednosti te risk premije.

S obzirom da ne postoji dovoljno rasprostranjeno sekundarno tržište kredita na kome bi se utvrdila fer cena ovih finansijskih instrumenata, neophodno je koristiti niže nivoe inputa od Nivoa 1 i Nivoa 2, pre svega Nivo 3. Jedinica posmatranja je individualni kredit tj. kreditna partija, a fer vrednost se određuje pomoću prihodnog pristupa, odnosno konvertovanjem budućih novčanih tokova (prihoda) konkretnog kredita pomoću DCF metoda.

Produkcija novih plasmana u toku 2020. godine segmentu stanovništva i privrede, bila je u skladu sa tržišnim uslovima (odstupanje po mesecima po pojedinačnim kategorijama proizvoda uzimajući u obzir ročnost, valutu, tip plasmana je uglavnom u opsegu +/-1 p.p.). S tim u vezi, utvrđena fer vrednost kredita plasiranih u toku 2020. godine jednaka je knjigovodstvenoj vrednosti.

Za kredite plasirane pre 2020. godine rađeno je diskontovanje kamatnim stopama dostupnim na sajtu Narodne Banke Srbije. One se nalaze u izveštaju Kamatne stope banaka na kredite odobrene stanovništvu i nefinansijskom sektoru, po vrsti, ročnosti i namenama – novoodobreni poslovi. Uzeti su podaci iz meseca decembra 2020. godine.

Fer vrednost depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima izračunata je tako što je diskontovana vrednost beskamatnih namenskih depozita po tržišnoj kamatnoj stopi od 0.74%, odnosno po kamatnoj stopi koja se dobija kao prosečna ponderisana kamatna stopa oročenih depozita privrede i stanovništva u valuti EUR koji se nalaze u depozitnom portfoliju Banke na dan 31. decembra 2020.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti, na osnovu značaja ulaznih podataka koji se koriste u izradi merenja:

- Nivo 1: nekorigovane kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za identična sredstva ili obaveze kojima tržišni učesnici mogu pristupiti na dan merenja fer vrednosti;
- Nivo 2: tehnike procene koje se zasnivaju na direktno (cene) ili indirektno (izvedeni iz cena, kamatnih stopa, korelacija, itd.) utvrdim ulaznim podacima koje nisu kotirane cene iz nivoa 1. Indirektno utvrdivi podaci se koriste za vrednovanje instrumenata na osnovu kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka;
- Nivo 3: parametri nivoa 3 nisu javno dostupni za dato sredstvo ili obavezu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti (u hiljadama dinara)

31. decembar 2020. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti				11,120,811
• Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	19,220	-	-	19,220
• Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	11,101,591	-	11,101,591
31. decembar 2019. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti				10,607,350
• Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (uključujući založena sredstva)	21,156	-	-	21,156
• Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (uključujući založena sredstva)	-	10,586,194	-	10,586,194

Finansijska sredstva i obaveze koje se ne vode po fer vrednosti

31. decembar 2020. godine	(u hiljadama dinara)			
Finansijska sredstva	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	13,707,004	-	13,707,004
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	2,398,670	2,398,670
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	55,714,179	55,714,179
Ostala sredstva	-	-	286,470	286,470
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugih finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	10,355,655	10,355,655
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	60,954,698	60,954,698
Ostale obaveze	-	-	581,907	581,907
31. decembar 2019. godine				
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	10,013,564	-	10,013,564
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1,453,134	1,453,134
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	46,887,818	46,887,818
Ostala sredstva	-	-	226,757	226,757
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugih finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	8,438,685	8,438,685
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	48,471,158	48,471,158
Ostale obaveze	-	-	573,942	573,942

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Procena finansijskih instrumenata (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava i finansijskih obaveza po fer vrednosti – poređenje njihove knjigovodstvene i fer vrednosti obračunate samo u svrhu obelodanjivanja u Napomenama

(u hiljadama dinara)

	Fer vrednost kroz bilans uspeha	Fer vrednost kroz ostali rezultat	Ostali amort. trošak	Ukupan iznos u knjigama	Ukupna fer vrednost
31. decembar 2020. godine					
Finansijska sredstva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	13,707,004	13,707,004	13,707,004
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	19,220	11,101,591	-	11,120,811	11,120,811
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	2,398,670	2,398,670	2,398,670
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	55,520,331	55,520,331	55,714,179
Ostala sredstva	-	-	286,470	286,470	286,470
Finansijske obaveze					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	10,355,655	10,355,655	10,355,655
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	60,969,422	60,969,422	60,954,698
Ostale obaveze	-	-	581,907	581,907	581,907

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (nastavak)

Procena finansijskih instrumenata (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava i finansijskih obaveza po fer vrednosti

	Fer vrednost kroz bilans uspeha	Fer vrednost kroz ostali rezultat	Ostali amort. trošak	U hijadama dinara	
				Ukupan iznos u knjigama	Ukupna fer vrednost
31. decembar 2019. godine					
Finansijska sredstva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	10,013,564	10,013,564	10,013,564
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	21,156	10,586,194	-	10,607,350	10,607,350
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1,453,134	1,453,134	1,453,134
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	45,804,396	45,804,396	46,887,818
Ostala sredstva	-	-	226,757	226,757	226,757
Finansijske obaveze					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	8,438,685	8,438,685	8,438,685
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	48,486,776	48,486,776	48,471,158
Ostale obaveze	-	-	573,942	573,942	573,942

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2 Kapital i adekvatnost kapitala

Cilj upravljanja Banke u vezi sa pokazateljem adekvatnosti kapitala je da se obezbedi održavanje potrebnog nivoa kapitala kao podrška razvoju Banke i rastu poslovnih aktivnosti.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Banke. Rizična aktiva Banke jednaka je zbiru aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnog zahteva u vezi sa deviznim i operativnim rizikom pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za zbir odbitnih stavki, s tim da je Banka dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10,000,000 EUR.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik Banka izračunava primenom standardizovanog pristupa, množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom sa 8%. Aktivom Banke ponderisanom kreditnim rizikom smatra se zbir bruto knjigovodstvene vrednosti bilansne aktive umanjene za ispravke vrednosti i rezervu za procenjene gubitke i bruto knjigovodstvene vrednosti vanbilansnih stavki umanjene za rezervisanja i potrebnu rezervu za procenjene gubitke, pomnoženih faktorima konverzije.

Kapitalni zahtev u vezi sa deviznim rizikom izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 8%. Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća.

Kapitalni zahtev za operativni rizik Banka izračunava primenom pristupa osnovnog indikatora u iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Uzimajući u obzir da Banka ne dostiže propisane limite, nije dužna da pored kapitalnih zahteva za kreditni, devizni i operativni rizik, izračunava i obezbeđuje pokriće kapitalnih zahteva u vezi sa ostalim tržišnim rizicima koji proizilaze iz stavki koje se vode u knjizi trgovanja.

Na dan 31. decembra 2020. godine kapital i adekvatnost kapitala obračunati su prema odlukama Narodne banke Srbije usklađenim sa primenom Bazela III standarda.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2020. iznose:

- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke iznosi 21.18%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke iznosi 21.17%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke iznosi 18.82% i

viši su od minimalnih vrednosti propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala:

- 8% za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 4.5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2 Kapital i adekvatnost kapitala (nastavak)

R. broj	Naziv pozicije	U hiljadama dinara	
		31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
1	KAPITAL	10,801,186	11,214,051
1.1	OSNOVNI KAPITAL	10,799,846	11,212,711
1.1.1	Osnovni akcijski kapital	9,599,846	10,012,711
	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća		
1.1.1.1	emisiona premija	7,771,263	7,771,263
1.1.1.1.1	Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	5,658,940	5,658,940
1.1.1.1.2	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	2,112,323	2,112,323
1.1.1.2	(-) Gubitak	-	-
1.1.1.3	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobitci/gubici	550,380	901,695
1.1.1.4	Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske	1,726,527	1,726,527
	Rizike		
1.1.1.5	(+/-) Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata	(11,332)	(11,024)
1.1.1.6	(-) Gudvil umanjen za povezane odložene poreske obaveze	-	-
1.1.1.7	(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane	(321,182)	(270,726)
	odložene poreske obaveze		
	(-) Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće		
	profitabilnosti, izuzev onih koja proističu iz privremenih	(62,393)	(62,393)
1.1.1.8	razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze		
	(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj		
	aktivu i vanbilansnim stavkama banke koji se odbija od	-	-
1.1.1.9	osnovnog akcijskog kapitala banke		
	(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica kod kojih		
1.1.1.10	je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja	(53,417)	(34,258)
	kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom		
	NBS		
	(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica, a koji		
1.1.1.11	po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za	-	(8,373)
	primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala		
1.1.2	Dodatni osnovni kapital	1,200,000	1,200,000
	Instrumenti dodatnog osnovnog kapitala i pripadajuća		
1.1.2.1	emisiona premija	1,200,000	1,200,000
1.1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dodatnog osnovnog kapitala	600,000	600,000
1.1.2.1.2	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dodatnog	600,000	600,000
	osnovnog kapitala		
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	1,340	1,340
	Instrumenti dopunskog kapitala, subordinirane obaveze i		
1.2.1	pripadajuća emisiona premija	1,340	1,340
1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dopunskog kapitala	1,340	1,340
1.2.1.2	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dopunskog	-	-
	Kapitala		
2.	Ukupna rizična aktiva:	51,007,768	46,299,704
2.1	Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik	46,198,780	41,751,261
2.2	Rizikom ponderisane izloženosti za devizni rizik	-	375,790
2.3	Rizikom ponderisane izloženosti za operativni rizik	4,808,988	4,172,653
3.	Pokazatelji adekvatnosti kapitala:		
3.1	Pokazatelj adekvatnosti kapitala	21.18%	24.22%
3.2	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	21.17%	24.22%
3.3	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	18.82%	21.63%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.3 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka se aktivno bavi prodajom imovine stečene naplatom potraživanja i tako stečenu imovinu može zadržati određeni period samo u slučajevima kada bi brza prodaja dovela do značajnih gubitaka.

Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja na dan 31. decembra 2020. godine i 31. decembra 2019. godine

Red. br.	Opis stečene imovine	Površina (m ²)	Datum sticanja imovine	Izvršni dužnik	Neto vrednost	Neto vrednost
					31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
1.	Poslovni prostor. šalter sala. k.p.br. 3120/1 KO Šume	48	26.decembar 2014.	Mercury internacional a.d. Ivanjica	1,415	1,415
2.	Lokal 45/i Kraljevo. ul. Cara Dušana 45. Kraljevo	27	24. april 2017.	Nekretnine d.o.o. Ratina Trgomen	-	1,831
3.	Lokal 45/j Kraljevo. ul. Cara Dušana 45. Kraljevo	43	24. april 2017.	Nekretnine d.o.o. Ratina Trgomen	-	2,814
4.	Lokal 45/k Kraljevo. ul. Cara Dušana 45. Kraljevo	34	24. april 2017.	Nekretnine d.o.o. Ratina	-	2,168
5.	Stan u Kraljevu. ul. Tomislava Andrića-Džigija 29. Kraljevo	140	16.jun 2017.	Zoran Milašinović	10,477	10,477
6.	Vikend kuća br.1, Kamenjar 117, K.O. Veternik	77	19. februar 2018.	Aleksandra Kozomora	1,854	1,857
7.	Poslovni prostor KO Čuprija	82	20.decembar 2018.	Interchem HIM doo	4,619	4,619
8.	Poslovni prostor KO Čuprija	89	20.decembar 2018.	Interchem HIM doo	4,485	4,485
9.	Porodično Stambena Zgrada 1, Ko Voljavče-Jagodina	321	31.avgust 2020.	Interchem HIM doo	6,810	-
10.	Dvosoban stan-Kragujevac	121	29.septembar 2020.	Interchem HIM doo	10,584	-
Ukupno					40,244	29,666

29.4 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze. Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje likvidnih sredstava Banke na nivou koji zadovoljava ispunjavanje dospelih obaveza Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj omogućava da u svakom trenutku ispuni svoje dospele obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava sve svoje obaveze (solventnost).

Za upravljanje rizikom likvidnosti u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja rizikom likvidnosti i Plan poslovanja u slučaju nastanka krize likvidnosti;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom likvidnosti;
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i održavaju likvidnost.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.4 Rizik likvidnosti (nastavak)

- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke riziku likvidnosti i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i održavaju likvidnost.

Merenje rizika likvidnosti vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izračunavanje Pokazatelja likvidnosti, Užeg pokazatelja likvidnosti i Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, dodatnih racija likvidnosti, Racija koncentracije depozita, GAP analizu i stres testove.

Merenje nivoa izloženosti riziku likvidnosti vrši se praćenjem Pokazatelja likvidnosti, Užeg pokazatelja likvidnosti i Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizikom likvidnosti banke i Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti. Pokazatelj predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog Pokazatelja, s druge strane. Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog pokazatelja, s druge strane. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Ostvarene vrednosti Pokazatelja i Užeg pokazatelja likvidnosti

	Pokazatelj likvidnosti	
	2020.	2019.
31. decembar	1.89	2.12
Prosečna vrednost	1.92	1.77
Maksimalna vrednost	2.56	2.12
Minimalna vrednost	1.56	1.56
	Uži pokazatelj likvidnosti	
	2020.	2019.
31. decembar	1.68	1.87
Prosečna vrednost	1.71	1.50
Maksimalna vrednost	2.13	1.87
Minimalna vrednost	1.42	1.24

Likvidnost Banke pratila se i kroz Racio likvidne aktive koji predstavlja odnos likvidne aktive i ukupne aktive.

Ostvarene vrednosti Racija likvidne aktive

	2020.	2019.
31. decembar	29.55%	27.79%
Prosečna vrednost	28.23%	27.51%
Maksimalna vrednost	30.38%	30.29%
Minimalna vrednost	25.15%	24.43%

U toku 2020. godine Banka je nivo rizika likvidnosti pratila i na osnovu kretanja dodatnih racija likvidnosti propisanih Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i na osnovu pokazatelja iz ugovora koje je Banka potpisala sa međunarodnim finansijskim institucijama. Vrednosti ovih pokazatelja kretale su se u okviru limita propisanih Procedurom, odnosno u okviru limita ugovorenih sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Za praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti od ključnog značaja je praćenje usklađenosti dospeća sredstava i obaveza. Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost dospeća aktive i obaveza su fundamentalne za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno za banke da se ikad u potpunosti usaglase, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređen period i da su različitih vrsta. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Prikazani negativni likvidnosni gep prikazan u sledećoj tabeli u periodu do mesec dana ne zahteva vandredne akcije od strane Banke, s obzirom da je uzrokovan depozitima sa nedefinisanim dospećem. Takvi depoziti neće biti realno povučeni u narednih mesec dana u potpunosti, kao što je prikazano u narednoj tabeli, već samo u manjem iznosu koji se kreće u opsegu 10% do 20% (na osnovu istorijskih podataka).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.4 Rizik likvidnosti (nastavak)

U narednoj tabeli prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

31. decembar 2020. godine	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	13,707,004	-	-	-	-	13,707,004
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	1,200,000	1,200,000
Hartije od vrednosti	1,254,811	100,000	-	2,216,000	6,350,000	9,920,811
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,398,670	-	-	-	-	2,398,670
Kredit i potraživanja od komitenata	1,463,810	3,407,160	13,484,391	24,707,091	12,457,879	55,520,331
Ostala sredstva	284,737	-	-	-	1,733	286,470
Ukupno finansijska sredstva	19,109,032	3,507,160	13,484,391	26,923,091	20,009,612	83,033,286
Obaveze po osnovu derivata	1,266	-	-	-	-	1,266
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4,526,637	2,624,904	1,951,426	1,187,254	65,434	10,355,655
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	31,972,663	4,391,179	13,422,785	9,343,739	1,839,056	60,969,422
Ostale obaveze	53,900	-	-	-	528,007	581,907
Ukupno finansijske obaveze	36,554,466	7,016,083	15,374,211	10,530,993	2,432,497	71,908,250
Ročna neusklađenost	(17,445,434)	(3,508,923)	(1,889,820)	16,392,098	17,577,115	11,125,036

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.4 Rizik likvidnosti (nastavak)

31. decembar 2019. godine	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,013,564	-	-	-	-	10,013,564
Založena finansijska sredstva	-	-	-	481,610	1,779,260	2,260,870
Hartije od vrednosti	1,366,164	-	1,340,000	1,634,390	4,005,926	8,346,480
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,452,055	-	1,079	-	-	1,453,134
Kredit i potraživanja od komitenata	1,628,320	2,797,705	11,265,098	19,755,808	10,357,465	45,804,396
Ostala sredstva	224,041	-	-	-	2,716	226,757
Ukupno finansijska sredstva	14,684,144	2,797,705	12,606,177	21,871,808	16,145,367	68,105,201
Obaveze po osnovu derivata	1,563	-	-	-	-	1,563
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4,439,194	753,389	1,108,210	1,983,493	154,399	8,438,685
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	21,244,345	5,221,384	10,344,874	9,106,074	2,570,099	48,486,776
Ostale obaveze	43,340	-	-	-	530,602	573,942
Ukupno finansijske obaveze	25,728,442	5,974,773	11,453,084	11,089,567	3,255,100	57,500,966
Ročna neusklađenost	(11,044,298)	(3,177,068)	1,153,093	10,782,241	12,890,267	10,604,235

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine**29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV)****29.5.1 Kamatni rizik**

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Cilj upravljanja kamatnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena tržišnih kamatnih stopa.

Za upravljanje kamatnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja kamatnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje kamatnim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu kamatnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Služba za upravljanje rizicima koja operativno sprovodi Politiku i Proceduru i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku i
- Sektor marketinga koji vrši dnevno praćenje tržišnih kamatnih stopa i predlaže visine kamatnih stopa za proizvode Banke.

Merenje kamatnog rizika se vrši u Službi za upravljanje rizicima i to kroz merenje rizika ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (repricing risk), baznog kamatnog rizika, rizika krive prinosa i rizika opcija.

U nastavku je dat pregled kamatonosne aktive i pasive i to po periodima njihovog dospeća za stavke sa fiksnom kamatnom stopom odnosno prema periodima ponovnog utvrđivanja cena za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

29.5.1 Kamatni rizik (nastavak)

	U hiljadama dinara						
31. decembar 2020. Godine	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	Nekamatonosno	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7,487,015	-	-	-	-	6,219,989	13,707,004
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	1,200,000	1,200,000
Hartije od vrednosti	-	100,000	-	2,216,000	6,350,000	1,254,811	9,920,811
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	846,586	-	-	-	-	1,552,084	2,398,670
Kredit i potraživanja od komitenata*	1,064,424	7,347,765	30,014,931	11,783,512	1,556,164	3,753,535	55,520,331
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	286,470	286,470
Ukupno finansijska sredstva	9,398,025	7,447,765	30,014,931	13,999,512	7,906,164	14,266,889	83,033,286
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	1,266	1,266
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4,361,908	3,662,375	1,673,285	497,088	-	160,999	10,355,655
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4,534,424	5,065,116	15,629,823	6,812,560	-	28,927,499	60,969,422
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	581,907	581,907
Ukupno finansijske obaveze	8,896,332	8,727,491	17,303,108	7,309,648	-	29,671,671	71,908,250

	U hiljadama dinara						
31. decembar 2019. Godine	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	Nekamatonosno	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,715,146	-	-	-	-	5,298,418	10,013,564
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	2,260,870	2,260,870
Hartije od vrednosti	-	-	1,340,000	1,634,390	4,005,926	1,366,164	8,346,480
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	314,746	-	1,079	-	-	1,137,309	1,453,134
Kredit i potraživanja od komitenata*	13,824,188	3,018,680	9,374,893	13,540,850	3,938,398	2,107,387	45,804,396
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	226,757	226,757
Ukupno finansijska sredstva	18,854,080	3,018,680	10,715,972	15,175,240	7,944,324	12,396,905	68,105,201
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	1,563	1,563
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,477,925	1,272,181	2,157,913	584,297	-	946,369	8,438,685
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3,119,497	5,896,565	13,037,846	7,403,123	-	19,029,745	48,486,776
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	573,942	573,942
Ukupno finansijske obaveze	6,597,422	7,168,746	15,195,759	7,987,420	-	20,551,619	57,500,966

*U poziciji Kredit i potraživanja od komitenata kao nekamatonosan iznos prikazana je (neto) vrednost NPL plasmana

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

29.5.1 Kamatni rizik (nastavak)

U narednoj tabeli dat je prikaz kamatne osetljivosti. Osetljivost se meri uticajem paralelnog pomeranja krive prinosa za 200 b.p. na kapital i prihode Banke.

	2020.		U hiljadama dinara 2019.	
	Uticaj na kapital	Uticaj na prihode	Uticaj na kapital	Uticaj na prihode
31. decembar	(526,314)	74,902	(128,826)	87,812
Prosečna vrednost	(272,504)	76,181	21,554	89,332
Maksimalna vrednost	(172,767)	84,586	204,376	93,693
Minimalna vrednost	(526,314)	72,786	(128,826)	86,329

29.5.2 Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je minimiziranje gubitaka koji nastaju po osnovu promena deviznih kurseva.

Za upravljanje deviznim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku za upravljanje tržišnim rizicima;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje deviznim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu deviznog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i vrše upravljanje valutnom strukturom izvora sredstava i plasmana.

Merenje deviznog rizika se vrši u Službi za upravljanje rizicima na osnovu Pokazatelja deviznog rizika kao odnosa neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke, a prema Odluci o adekvatnosti kapitala i Odluci o izveštavanju banaka, kao i Proceduri Upravljanje deviznim rizikom.

Ostvarene vrednosti pokazatelja deviznog rizika

	2020.	2019.
31. decembar	0.83%	3.35%
Prosečna vrednost	1.24%	1.99%
Maksimalna vrednost	4.62%	6.98%
Minimalna vrednost	0.07%	0.13%

Devizni rizik meren Pokazateljem deviznog rizika se u toku 2020. godine nalazio u kategoriji niskog rizika. Prosečna vrednost Pokazatelja deviznog rizika iznosila je 1.24%.

U narednoj tabeli dat je pregled otvorenih deviznih pozicija pojedinačno po valutama na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

29.5.2 Devizni rizik (nastavak)

Analiza sredstava i obaveza po valutama

31. decembar 2020. Godine	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	U hiljadama dinara	
						RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,387,975	50,503	219,938	49,108	4,707,524	8,999,480	13,707,004
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	1,200,000	1,200,000
Hartije od vrednosti	7,620	-	-	-	7,620	9,913,191	9,920,811
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,429,947	108,489	162,103	108,521	1,809,060	589,610	2,398,670
Kredit i potraživanja od komitenata	34,196,651	-	-	-	34,196,651	21,323,680	55,520,331
Ostala sredstva	181,988	533	8	241	182,770	103,700	286,470
Ukupno finansijska sredstva	40,204,181	159,525	382,049	157,870	40,903,625	42,129,661	83,033,286
Obaveze po osnovu derivata	-	1,266	-	-	1,266	-	1,266
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6,274,983	794	-	23,549	6,299,326	4,056,329	10,355,655
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	32,569,244	626,635	387,994	124,613	33,708,486	27,260,936	60,969,422
Ostale obaveze	492,108	-	-	-	492,108	89,799	581,907
Ukupno finansijske obaveze	39,336,335	628,695	387,994	148,162	40,501,186	31,407,064	71,908,250
Neto pozicija	867,846	(469,170)	(5,945)	9,708	402,439	10,722,597	11,125,036

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

29.5.2 Devizni rizik (nastavak)

31. decembar 2019. Godine	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	U hiljadama dinara	
						RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,087,230	52,988	189,537	28,686	4,358,441	5,655,123	10,013,564
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	2,260,870	2,260,870
Hartije od vrednosti	276,250	-	-	-	276,250	8,070,230	8,346,480
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	686,662	589,660	89,211	86,519	1,452,052	1,082	1,453,134
Kredit i potraživanja od komitenata	31,810,837	85,092	-	-	31,895,929	13,908,467	45,804,396
Ostala sredstva	139,908	331	11	43	140,293	86,464	226,757
Ukupno finansijska sredstva	37,000,887	728,071	278,759	115,248	38,122,965	29,982,236	68,105,201
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	1,563	1,563
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5,395,604	-	-	-	5,395,604	3,043,081	8,438,685
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29,711,801	737,476	280,136	91,476	30,820,889	17,665,887	48,486,776
Ostale obaveze	491,461	4	-	-	491,465	82,477	573,942
Ukupno finansijske obaveze	35,598,866	737,480	280,136	91,476	36,707,958	20,793,008	57,500,966
Neto pozicija	1,402,021	(9,409)	(1,377)	23,772	1,415,007	9,189,228	10,604,235

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

29.5.2 Devizni rizik (nastavak)

U nastavku je prikazan uticaj promene kurseva za 15% na neto deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine. Pozicije sa deviznom klauzulom prikazane su u okviru EUR pozicije za dinarske plasmane i obaveze indeksirane u evrima odnosno u okviru USD pozicije za dinarske plasmane i obaveze indeksirane u dolarima.

31. decembar 2020.	(u hiljadama dinara)								
	EUR	EUR +15%	EUR -15%	USD	USD +15%	USD -15%	CHF	CHF +15%	CHF -15%
Finansijska sredstva	40,204,181	46,234,808	34,173,554	159,525	183,454	135,596	382,049	439,356	324,742
Finansijske obaveze	39,336,335	45,236,785	33,435,885	628,695	722,999	534,391	387,994	446,193	329,795
Neto pozicija	867,846	998,023	737,669	(469,170)	(539,545)	(398,795)	(5,945)	(6,837)	(5,053)

31. decembar 2019. godine	(u hiljadama dinara)								
	EUR	EUR +15%	EUR -15%	USD	USD +15%	USD -15%	CHF	CHF +15%	CHF -15%
Finansijska sredstva	37,000,887	42,551,020	31,450,754	728,071	837,282	618,860	278,759	320,572	236,946
Finansijske obaveze	35,598,866	40,938,696	30,259,036	737,480	848,102	626,858	280,136	322,156	238,116
Neto pozicija	1,402,021	1,612,324	1,191,718	(9,409)	(10,820)	(7,998)	(1,377)	(1,584)	(1,170)

29.5.3 Rizik promene cena Hartije od Vrednosti (HOV)

Rizik promene cena HOV predstavlja rizik od negativnih uticaja na finansijski rezultat Banke usled promene cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Cilj upravljanja rizikom promene cena HOV je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Za upravljanje rizikom promene cena HOV u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja portfoliom HOV i Politiku upravljanja tržišnim rizicima;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu rizika promene cena HOV i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Sektor sredstava koji dnevno upravlja portfoliom HOV i Služba za upravljanje rizicima koja prati kretanje vrednosti pozicija knjige trgovanja i izveštava rukovodstvo Banke.

Služba za upravljanje rizicima na bazi relevantnih izvora tržišnih informacija vrši aktivno praćenje vrednosti HOV u posedu Banke i kontroliše njihovu usklađenost sa interno propisanim limitima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

29.5.3 Rizik promene cena HOV (nastavak)

Vrednost portfolija Banke

	U hiljadama dinara	
	Tržišna vrednost na dan 31. decembar	
	2020.	2019.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	19,220	21,156
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-
Akcije banaka	590	826
Akcije preduzeća	18,630	20,330
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih trgovanju	-	-
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	11,101,591	10,586,194
Obveznice lokalne samouprave:		
Grad Šabac	7,620	15,284
Opština Stara Pazova	-	2,992
Obveznice RS u stranoj valuti	-	257,973
Obveznice RS u dinarima	11,093,971	10,309,945
Ispravka vrednosti obveznica lokalne samouprave	-	-

29.6 Operativni rizik

Izloženost operativnom riziku

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik isključuje reputacioni i strateški rizik, ali uključuje zakonski (pravni) rizik.

Za upravljanje operativnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja operativnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje operativnim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu operativnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Služba za upravljanje rizicima koja dnevno prati i prikuplja podatke o nastalim događajima operativnog rizika i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku;
- Izloženost operativnom riziku meri se u Službi za upravljanje rizicima kroz identifikaciju operativnog rizika, evidenciju i analizu baze podataka u skladu sa Procedurom za upravljanje operativnim rizikom.

Izloženost operativnom riziku meri se praćenjem broja događaja iste vrste u toku kalendarske godine i visinom finansijskog uticaja pojedinačnog događaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.6 Operativni rizik (nastavak)

Izloženost operativnom riziku

	2020	2019
Broj događaja	162	176
Bruto gubitak (EUR)	5,345,835	5,279,435
Neto gubitak (EUR)	1,935	10,372

U toku 2020. godine zabeleženo je 162 događaja operativnog rizika, odnosno 14 događaja manje u odnosu na 2019. godinu. Veliki broj događaja operativnog rizika odnosio se na blagajničke manjkove ili viškove i uspešno su rešeni (45 događaja blagajničkog manjka, 36 događaja blagajničkog viška). Preostalih 81 događaja operativnog rizika se odnosilo na slučajeve eksternih prevara, prekide u poslovanju i pad sistema, tehničke probleme, nestanak struje, nepoštovanje procedura u potpunosti prilikom odobrenja plasmana, pogrešne brojeve računa tokom plaćanja, računovodstvene greške, operativne greške itd.

Banka vrši procenjivanje rizika poveravanja aktivnosti trećim licima, a na osnovu zaključenog ugovora sa tim licima u kome su jasno definisana sva prava i obaveze ugovornih strana.

Pri uvođenju novih proizvoda, procesa i sistema ili novih poslovnih aktivnosti Banka vrši procenjivanje i identifikovanje operativnog rizika.

29.7 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom

Cilj upravljanja rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled izloženosti informacionog sistema Banke prema javnim mrežama, zlonamernim internim napadima, hardverskim kvarovima, sabotazama i održavanjem ovih izloženosti u okviru propisanih limita.

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije (Službeni glasnik RS, br. 23/2013, 113/2013, 2/2017 i 88/2019) Banka je preduzela niz aktivnosti sa ciljem potpunog usaglašavanja sa pomenutom Odlukom. Sa tim u vezi usvojena je Strategija razvoja informacionog sistema, Strategija obezbeđenja kontinuiteta poslovanja, Izlazne strategije za aktivnosti poverene trećim licima, Politika bezbednosti informacionog sistema i Politika upravljanja informacionim sistemom.

Takođe je usvojen i čitav niz novih procedura i uputstava sistema kvaliteta, pretežno u oblastima upravljanja informacionim tehnologijama i upravljanja bezbednošću informacijama a sve u skladu sa Odlukom NBS o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije.

Banka je završila proces PCI DSS sertifikacije kojim je obezbedila dodatni nivo zaštite podataka, prvenstveno za potrebe unapređenog kartičarskog poslovanja čije je uspostavljanje takođe u toku. Proces usklađivanja sa zahtevima PCI DSS standarda je inicirao ne samo proceduralna unapređenja, već i unapređenja zaštite informacionog sistema, čime će se posledično obezbediti i viši nivo zaštite, kako kartičarskog poslovanja, tako i poslovnih procesa Banke u širem smislu.

Informacioni sistem Banke poseduje funkcionalnosti za podršku poslovnim procesima i obezbeđuje blagovremene, tačne i potpune informacije od značaja za donošenje poslovnih odluka i upravljanje rizicima.

Banka kontinuirano radi na usavršavanju svog informacionog sistema. Sa tim u vezi redovno ažurira postojeću Strategiju razvoja informacionog sistema i Politiku upravljanja informacionim sistemom.

U cilju kvalitetnog upravljanja informacionim sistemom, Banka redovno održava sednice Komisije za upravljanje informacionim sistemom, koja ima sledeće uloge i odgovornosti:

- Analizira i usvaja predloge Strategije razvoja informacionog sistema Banke, Politike upravljanja informacionim sistemom Banke i Politike bezbednosti informacionog sistema Banke, koje se Upravnom odboru Banke podnose na razmatranje i usvajanje;
- Analizira i usvaja predloge Plana kontinuiteta poslovanja Banke, Strategije oporavka aktivnosti Banke i Plana oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa;
- Analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojene Strategije razvoja informacionog sistema Banke, Politike upravljanja informacionim sistemom Banke i Politike bezbednosti informacionog sistema Banke, kao i sprovođenje pripadajućih sistema unutrašnjih kontrola;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.7 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom (nastavak)

- Analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenog Plana kontinuiteta poslovanja Banke, Strategije oporavka aktivnosti Banke i Plana oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa;
- Sa stanovišta usklađenosti sa realizacijom poslovnih ciljeva Banke, analizira i odobrava važne projekte u vezi informacionog sistema;
- Analizira i odobrava prioritete važnih aktivnosti u vezi informacionog sistema;
- Vršiti nadzor funkcionalnosti i bezbednosti informacionog sistema u celini;
- Vršiti koordinaciju, nadzor i predlaže na usvajanje klasifikaciju podataka u informacionom sistemu;
- Razmatra i predlaže na usvajanje izveštaje o riziku informacionog sistema;
- Razmatra postupanje sa rizicima visokog nivoa koji su posledica incidenata ili izmena u informacionom sistemu;
- Najmanje kvartalno izveštava Izvršni odbor Banke o stanju informacionog sistema, utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se otkloniti te nepravilnosti, odnosno unaprediti politike i procedure za upravljanje informacionim sistemom i sprovede sistema unutrašnjih kontrola.

Kontinuirano se vrše identifikovanje, merenja i procene rizika od strane vlasnika rizika (vlasnik afektovanog poslovnog ili tehničkog procesa), koordinatora rizika informacionog sistema i Foruma za upravljanje rizikom informacionog sistema, a prema Bančinoj proceduri za upravljanje rizikom informacionog sistema.

Okvir za upravljanje informacionim sistemom čini usvojena Strategija razvoja informacionog sistema i Politika upravljanja informacionim sistemom kao i procesi upravljanja incidentima informacionog sistema, upravljanja izmenama informacionog sistema, upravljanja portfoliom, projektima i programima razvoja informacionog sistema koji su definisani odgovarajućim procedurama i drugim internim aktima Banke.

Za upravljanje rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Strategiju razvoja informacionog sistema, Politiku bezbednosti informacionog sistema i Strategiju obezbeđenja kontinuiteta poslovanja;
- Izvršni odbor, koji sprovodi usvojene strategije i politike i utvrđuje procedure i uputstva;
- Komisija za upravljanje informacionim sistemom koji prati rad i razvoj informacionog sistema i donosi odgovarajuće odluke i predlaže odgovarajuće mere Izvršnom odboru Banke;
- Forum za upravljanje IT rizicima koji donosi odluke o upravljanju daljim akcijama za mitigaciju predmetnih rizika, prati realizaciju i efektivnost mera i razmatra kvantifikaciju rizika predloženu od strane SBI. Forum izveštava Komisiju za upravljanje Informacionim sistemom, koja dalje izveštava Izvršni odbor na kvartalnom nivou o svom radu.
- Sektor Informacionih tehnologija koji planira, predlaže i izvršava sve aktivnosti vezane za informacioni sistem Banke i o tome izveštava Komisiju za informacionu tehnologiju;

Direktor Službe za bezbednost IS sprovodi procenu bezbednosnog rizika informacionog sistema u Banci i izveštaj o tome dostavlja Forumu za upravljanje rizicima IS.

29.8 Rizik izloženosti

Cilj upravljanja rizikom izloženosti je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled koncentracije izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i održavanje ovih izloženosti u okviru propisanih limita.

Za upravljanje rizikom izloženosti u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica u iznosu preko 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom;
- Izvršni odbor koji utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom izloženosti i koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica do iznosa od 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o davanju ovlašćenja Izvršnom odboru Banke za zaključenje pravnog posla sa povezanim licem;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje rizikom izloženosti;
- Služba za upravljanje rizicima koja izveštava rukovodstvo o izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.8 Rizik izloženosti (nastavak)

Merenje rizika izloženosti vrši se u Službi za upravljanje rizicima na osnovu izrade izveštaja propisanih odgovarajućim odlukama Narodne banke Srbije i procedurama Banke.

Neto izloženosti prema licima povezanim sa Bankom i velike izloženosti

	2020.		(u hiljadama dinara) 2019.	
	Iznos izloženosti	Učešće u kapitalu	Iznos izloženosti	Učešće u kapitalu
Lica povezana sa Bankom	1,918,761	17.76%	1,642,292	14.64%
Velike izloženosti	5,500,153	50.92%	1,681,221	14.99%

Tokom 2020. godine izloženosti prema jednom licu/grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom bile su u okvirima propisanih limita. Za sve izloženosti Banke koje su se nalazile u kategoriji srednjeg nivoa rizika izloženosti, a veće su od 10% kapitala Banke obezbeđena je prethodna saglasnost Upravnog odbora Banke.

Banka prati Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti. Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti predstavlja odnos bilansne aktive i vanbilansnih stavki koje se klasifikuju 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev banaka sa jedne, i kapitala Banke sa druge strane. Cilj Banke je održavanja ovog pokazatelja na nivou ispod 300%.

Na dan 31. decembra 2020. godine bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju a koje se odnose na 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev Banaka, iznosila je 17,340,250 hiljada dinara (2019: 13,442,508.00 hiljada dinara). Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti na dan 31. decembra 2020. godine iznosio je 154.54% (2019: 119.87%). Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti se povećao za 34.67 p.p kao posledica novih izloženosti kao i rasta na postojećim izloženostima prema licima u 20 najvećih ekonomskih grupa.

29.9 Rizik ulaganja u druga pravna lica koja ne pripadaju finansijskom sektoru i u osnovna sredstva

Pod ulaganjima u druga pravna lica podrazumevaju se ulaganja kojima Banka stiče udeo ili akcije pravnih lica koja nisu u finansijskom sektoru. Ovim ulaganjima ne smatra se sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

Za upravljanje rizikom ulaganja u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji donosi odluke o pojedinačnim ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250 hiljada EUR;
- Izvršni odbor koji je usvojio Proceduru za upravljanje rizikom ulaganja i koji donosi odluke o ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost ne prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250 hiljada EUR;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati rizik ulaganja Banke i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Sektor informacionih tehnologija, Služba za tehničko administrativne poslove i Služba za bezbednost su zaduženi za nabavku osnovnih sredstava.

Merenje rizika je u nadležnosti Službe za finansijsko upravljanje i budžetiranje i Službe za upravljanje rizicima.

Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva u odnosu na kapital banke

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	0.00%	0.00%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva	13.90%	12.98%

U toku 2020. godine ulaganja Banke su se nalazila u kategoriji niskog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.10 Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Za upravljanje rizikom zemlje u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku za upravljanje rizikom zemlje;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom zemlje;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost riziku zemlje i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba platnog prometa koja vrši otvaranje i zatvaranje računa i transfere sredstava sa korespondentskim bankama u inostranstvu.

Merenje rizika zemlje vrši se u Službi za upravljanje rizicima gde se rizik zemlje identifikuje mesečno prilikom izrade mesečnog Izveštaja o izloženosti Banke rizicima.

Banka formira sistem klasifikacije zemalja prema visini rizika zemlje i opredelila se za sistem klasifikacije rizika po kategorijama dodeljenim od strane međunarodnih kreditnih agencija (Moody's, Standard & Poors i Fitch).

U toku 2020. godine Banka je imala izloženost prema klijentima koje posluju u zemljama koje su shodno oceni međunarodnih agencija za ocenu kreditnog rejtinga i procedurom Banke klasifikovane kao nisko rizične i srednje rizične zemlje.

Limit za izloženost Banke prema zemljama koje se nalaze u kategoriji niskog rizika je bez ograničenja. Na dan 31. decembar 2020. godine zemlje iz ove kategorije rizika su Nemačka, Austrija, Sjedinjene Američke Države i Češka Republika. Na dan 31. decembar 2020. zemlje u kategoriji srednjeg rizika su Turska, Rumunija, Bosna, Makedonija i Hrvatska. Izloženost prema zemljama u kategoriji srednjeg rizika bila je značajno ispod usvojenih internih limita u toku decembra 2020. godine.

Pregled zemalja klijenata čija izloženost ulazi u rizik zemlje na dan 31. decembar 2020.

Zemlja	Kategorija rizika	Limit	Učešće u kapitalu Banke
Nemačka	Nizak	Bez limita	3.15%
Austrija	Nizak	Bez limita	0.40%
Sjedinjene Američke Države	Nizak	Bez limita	0.73%
Češka Republika	Nizak	Bez limita	0.14%
Turska	Srednji	100% regulatornog kapitala	25.43%
Rumunija	Srednji	20% regulatornog kapitala	13.77%
Bosna	Srednji	40% regulatornog kapitala	3.27%
Makedonija	Srednji	100% regulatornog kapitala	19.30%
Hrvatska	Srednji	10% regulatornog kapitala	0.04%
Albanija	Srednji	25% regulatornog kapitala	0.00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.11 Rizik po životnu i društvenu sredinu

Cilj upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu predstavlja identifikaciju, procenu i kontrolu rizika koji mogu prouzrokovati ugrožavanje životne i društvene sredine i vrši se u skladu sa Politikom i Procedurom upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu.

Za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci, odgovorni su:

- Upravni odbor, koji utvrđuje i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu i utvrđuje potrebu za njenom izmenom;
- Izvršni odbor, koji utvrđuje i sprovodi proceduru Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu;
- Kreditni odbori, koji odlučuju o odobravanju plasmana u skladu sa raspoloživim informacijama i mišljenjem Sektora za kreditiranje u vezi sa rizikom uticaja na životnu i društvenu sredinu;
- Služba za upravljanje rizicima, koja prati stanje plasmana na nivou portfolija po kategorijama rizika za životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Prilikom obrade pojedinačnog zahteva klijenata, pravnog lica ili preduzetnika, najpre se vrši kategorizacija rizika po životnu i društvenu sredinu za osnovnu delatnost klijenta i delatnost koja je predmet finansiranja.

Kategorije rizika po životnu i društvenu sredinu su:

- Visok - Lista isključenja,
- Visok kategorija A,
- Visok,
- Srednji i
- Nizak.

U slučaju da je delatnost svrstana u visok rizik, pribavlja se od klijenta Ocena uticaja na životnu sredinu i vrši se dalje preispitivanje uticaja na životnu sredinu pre donošenja odluke od strane nadležnog Kreditnog odbora.

Sektor za kreditiranje, prilikom provere analize zahteva s predlogom odluke za nadležni kreditni odbor, vrši proveru kategorizacije delatnosti koja je predmet finansiranja prema stepenu rizika po životnu i društvenu sredinu i vrši proveru podataka o uticaju klijenta i delatnosti koja je predmet finansiranja na životnu i društvenu sredinu.

Ugovori o kreditu i drugim plasmanima sadrže odredbe u vezi sa životnom i društvenom sredinom koje treba da poštuju klijent i Banka.

Služba za upravljanje rizicima prati i izveštava o stanju plasmana po delatnostima i kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Pregled plasmana privredi po kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu

Kategorija rizika	Broj klijenata		Iznos plasmana (bilansno i vanbilansno)		
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	Povećanje/ smanjenje
	(u hiljadama dinara)				
Visok – Lista isključenja	-	-	-	-	-
Visok – kategorija A	14	10	513,623	465,438	48,185
Visok	382	342	15,730,447	11,807,138	3,923,309
Srednji	2,534	1,948	25,194,166	21,023,659	4,170,507
Nizak	2,364	2,296	26,733,615	22,443,645	4,289,970
Ukupno:	5,294	4,596	68,171,851	55,739,880	12,431,971

U strukturi izloženosti (bilansne i vanbilansne izloženosti) prema klijentima, pravnim licima i preduzetnicima, na dan 31. decembar 2020. godine najveće učešće imaju plasmani klijentima koji se bave delatnostima sa niskim uticajem na životnu i društvenu sredinu 39.22%, zatim plasmani klijentima sa delatnostima u kategoriji srednjeg uticaja učestvuju sa 36.96%, visokim uticajem 23.07% i delatnosti sa kategorijom rizika visok-kategorija A učestvuju sa 0.75%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2020. godine
30. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA PROPISIMA NBS

Pokazatelj	Vrednosti propisane regulativom NBS	Ostvarene vrednosti na dan 31. decembra 2020. godine	Ostvarene vrednosti na dan 31. decembra 2019. godine
Visina kapitala Banke	Min 10,000,000 €	91,862,284€	95,363,415 €
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	min 8%	21.18%	24.22%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	21.17%	24.22%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4.5%	18.82%	21.63%
Pokazatelj deviznog rizika	max 20%	0.83%	3.35%
Pokazatelj likvidnosti	Min 1	1.89%	2.12%
Uži pokazatelj likvidnosti	Min 0.7	1.68%	1.87%
Pokazatelj rizika koncentracije po osnovu izloženosti banke prema određenim vrstama proizvoda	Max 30%	12.80%	16.05%
Ukupna izloženost prema licima povezanim sa Bankom	-	17.76%	14.64%
Izloženost prema jednom licu / grupi povezanih lica	max 25%	14.86%	13.28%
Zbir svih velikih izloženosti	max 400%	50.92%	14.99%
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	max 10%	0.00%	0.00%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva Banke	max 60%	13.90%	12.98%

31. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu („Službeni Glasnik RS” br. 79/2019) izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa pravnim licima sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine. Ukupan iznos potraživanja i obaveza poslatih na usaglašavanje je 121,425,032 hiljade dinara. Iznos usaglašanih potraživanja čini preko 90% od ukupnog iznosa koji je vraćen nakon usaglašavanja od strane klijenata. Iznos neusaglašanih potraživanja je 2,090,025 hiljada dinara. Sve obaveze Banke su usaglašene.

32. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA
Uticaj efekti pandemije COVID 19

Vežano za COVID 19 pandemiju, koja je počela u 2020. godini i produžila se u periodu 2021. godine, vanrednom stanju, ograničenom kretanju stanovništva i smanjenom nivou privrednih aktivnosti, merama koje je Vlada Republike Srbije donosila kako bi se očuvala finansijska stabilnost i pozitivan ambijent privređivanja, ne može se reći da sve napred navedeno nije malo uticaj na poslovanje Banke u svim segmentima. Ono što je još važnije, sistem funkcionisanja je promenjen u smislu da je Banka jako brzo morala prilagoditi svim nastalim promenama, nastaviti neometano funkcionisanje u izmenjenim, i za sve učesnike novim okolnostima ali tako da krajnji rezultat bude ispunjenje planskih vrednosti, profitabilnosti, očuvanja neophodnog nivoa likvidnosti i zadovoljavajućeg kvaliteta portfolija. Rukovodstvo smatra da je Banka u 2020. godini uspela da postigne sve napred navedeno, naravno uz pojačano angažovanje svih zaposlenih i pravovremenu i adekvatnu reakciju u sprovođenju svih mera koje su bile propisane od strane regulatora i Republike Srbije. Realno je očekivati da će u narednom periodu, kako zbog iskustva u situaciji pandemije, koje su definitivno steknuti, tako i zbog imunizacije koja se već sprovodi, nastupiti period stabilizacije i da će Banka uz daleko manje napore uspeti da odoli svim tržišnim rizicima i da ostvari zadate planove. Naravno, Banka je spremna da ukoliko bude potrebe, da predloži i usvoji nove strategije i sisteme praćenja na najvišem nivou spremnosti, uz praćenje svih propisa i preporuka i da prevaziđe nove, eventualne potrebe bilo koje vrste.

Implementacija CORE sistem

Banka je u procesu uvođenja novog CORE sistema koji će se impelmentirati naredne 3 godine. Impelentacija novog CORE sistema podrazumeva nabavku, instaliranje i održavanje novog osnovnog bankarskog informacionog sistema Banke i pratećih sistema za podršku regulatornih i poslovnih zahteva Banke.

Sve napred navedeno ne zahteva dodatne korekcije i obelodanjivanja u finansijskim izveštajima za period koji se završava 31. decembra 2020. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2020. godine

33. DEVIZNI KURS

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na Međubankarskom tržištu deviza i primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	31. decembar 2020.	U dinarima 31. decembar 2019.
USD	95.6637	104.9186
EUR	117.5802	117.5928
CHF	108.4388	108.4004

U Beogradu
25. februara 2021 godine

Aleksandar Mijailović
Direktor Sektora za finansijsko
upravljanje i planiranje

Dušica Erić
Član Izvršnog odbora Banke

Kenan Bozkurt
Predsednik Izvršnog odbora
Banke

